

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ
A ORAȘULUI FILIAȘI PENTRU PERIOADA 2024-2030**

Cuprins

SECȚIUNEA 1 : CONTEXT STRATEGIC	4
1.1 Rolul strategiei integrate de dezvoltare urbană.....	4
1.2 Concepte cheie și tendințe internaționale.....	6
1.2.1 Contextul internațional.....	6
1.2.2 Contextul european	7
1.3. Strategii relevante la nivel național, regional și local	31
1.3.1. Strategii relevante la nivel național	31
1.3.2. Propunerile de arhitectură pentru Programele Operaționale 2021-2027	37
1.3.3. Strategii relevante la nivel regional	39
1.3.4. Contextul la nivelul județului	42
1.4. Procesul de consultare și implicare a factorilor interesați.....	45
1.4.1. Cercetarea sociologică.....	45
SECȚIUNEA 2: ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE ȘI CONTEXTUL URBAN	52
2.1. Profilul socio-demografic.....	52
2.2. Profil economic.....	67
2.3. Profil spațial și funcțional	77
2.4. Infrastructura de transport și mobilitate.....	77
2.5. Echiparea tehnico-edilitară	80
2.6. Servicii publice	83
2.7. Mediu și schimbări climatice.....	92
2.8. Profil, capacitate administrativă, educație și turism	100
2.9. Analiza SWOT	117
SECȚIUNEA 3: VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE.....	129
3.1. Fundamentarea formulării viziunii și obiectivelor strategice	129

3.2. Obiective strategice și specifice de dezvoltare.....	132
3.3. Obiective generale ale Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU).....	136
3.4. Direcții strategice de dezvoltare	137
3.5. Responsabilitățile și planul de acțiune pentru implementarea strategiei	147
3.6. Considerații generale cu privire la SIDU Filiași 2024-2030	153
SECȚIUNEA 4: PORTOFOLIUL DE PROIECTE	158
4.1. Lista completă a proiectelor	158
4.2. Mecanismul de prioritizare.....	160
Anexa 1. Chestionare destinate stakeholderilor locali și publicului larg.....	161

SECȚIUNEA 1 : CONTEXT STRATEGIC

1.1 Rolul strategiei integrate de dezvoltare urbană

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Filiași pentru perioada 2024-2030 reprezintă principalul document de planificare strategică de la nivelul orașului Filiași, județul Dolj, care unește sub aceeași viziune comună de dezvoltare, priorități de intervenție pentru perioada 2024-2030 din toate domeniile, de la regenerare urbană, la mobilitate, educație, sănătate sau incluziune socială și până la capacitatea administrativă etc.

Orice oraș trebuie să asimileze și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa în viitor. Lipsa unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativă haotică, în cadrul căreia se pot rata oportunități și se consumă irațional resurse prețioase. Experiența internațională a arătat că proiectele și programele operaționale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru coerent și când există o coordonare la nivel strategic.

Pentru a da roade, însă, planificarea strategică trebuie însoțită de promovarea, la nivelul administrației publice, a unui management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice și să folosească oportunitățile apărute în beneficiul comunității.

În fața multiplicării informațiilor și așteptărilor, cel care planifică are datoria de a evalua care sunt căile oportune pentru o proiectare orientată către o dezvoltare coerentă și unitară a teritoriului.

Strategia, pentru a fi eficace, trebuie să țină cont de diferitele argumente de dezvoltare a teritoriului, cu obiectivul dezvoltării integrate în toate sectoarele ce contribuie în general la îmbunătățirea calității vieții.

Procesul de planificare strategică vizează definirea reperelor strategice de dezvoltare a comunității pe o perioadă de 6 ani, prin aplicarea următoarelor etapele metodologice: realizarea unei analize preliminare, stabilirea viziunii asupra dezvoltării strategice a comunității, analiza sectorială a domeniilor strategice principale și articularea documentului strategic.

Prezenta strategie integrată de dezvoltare urbană intenționează să confrunte caracteristicile evidente ale economiei locale, din ce în ce mai orientată spre modelul de dezvoltare integrată, cu diferitele argumente de dezvoltare prezente pe teritoriu și reprezentate de indicațiile politicilor comunitare aplicate prin utilizarea Fondurilor Europene.

Avându-se în vedere necesitatea introducerii orașului Filiași în panorama dezvoltării județului, regiunii și țării, precum și realizarea unei planificări raționale în vederea accesării finanțărilor din surse publice (europene, naționale, regionale și județene) și din resurse private, strategia integrată de dezvoltare urbană a orașului Filiași trebuie să aibă o strânsă coordonare cu direcțiile generale de dezvoltare ale județului și ale regiunii. Aceasta apare ca și calea de urmat către integrarea diferitelor circuite susținătoare ale progresului, care se articulează în crearea de opțiuni capabile să dezvolte localitatea ca sistem complex, în toate aspectele sale esențiale.

Strategia integrată de dezvoltare urbană a orașului Filiași urmărește dezvoltarea durabilă prin valorificarea potențialului local, astfel încât dezvoltarea pe termen mediu și lung a localității să se afle în contextul geo-strategic, instituțional, administrativ, economic, social și cultural european.

Viziunea de dezvoltare a orașului Filiași trebuie să înglobeze materializarea în timp a unor politici benefice comunității locale și cetățenilor orașului, ca actuali cetățeni europeni. În aceste condiții, Filiași trebuie să se dezvolte ca un oraș european, cu standarde de calitate aferente fiecărui domeniu cheie - infrastructură, industrie, agricultură, servicii publice și comerciale, resurse umane, asistență socială, educație, sănătate, siguranța cetățeanului etc., dar și să se integreze și să mobilizeze activ, la nivel regional, potențialul existent. Valorificarea acestuia în paralel cu inițierea, susținerea și materializarea unor demersuri investiționale se poate realiza prin atragerea de surse publice și private. Dezvoltarea va fi gândită în contextul influenței asupra dezvoltării sociale și economice locale, în contextul impactului asupra mediului.

În ansamblu, strategia integrată de dezvoltare urbană servește ca instrument vital pentru modelarea și transformarea orașelor în locuri mai bune și mai durabile pentru locuitorii lor.

1.2 Concepte cheie și tendințe internaționale

1.2.1 Contextul internațional

La nivel internațional și global, elementul principal care marchează contextul dezvoltării urbane este reprezentat de cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) din Agenda 2030 a Organizației Națiunilor Unite; mări precizie de implementare a celor ODD la nivel local într-o manieră aprofundată și cuantificabilă prin intermediul strategiilor de dezvoltare locală.

Obiectivul nr. 11 este dedicat în mod specific așezărilor urbane, dar natura integrată și conexiunile complexe existente între toate cele 17 ODD, respectiv între țintele detaliate ale acestora, au determinat apariția și prevalența unor concepte și tendințe cheie comune, în dezvoltarea urbană, la nivel global. Se remarcă astfel preocupări similare pentru aspecte precum:

- caracterul interconectat al provocărilor urbane, care conduce spre importanța definirii unei viziuni și abordări integrate a celor ODD; atât la nivel de planificare a direcțiilor de acțiune, cât și la nivel de planificare a alocării a resurselor și a aranjamentelor instituționale necesare implementării;
- în strânsă legătură cu abordarea integrată menționată mai sus: definirea, la nivel supranațional, național sau regional, a unor reglementări și programe care încurajează cooperarea intersectorială sau intermunicipală; creșterea de mecanisme pentru gestionare și finanțare unor proiecte comune în zone metropolitane sau zone urbane funcționale create prin asocieri de autorități locale;
- generarea de soluții locale, adaptate specificului fiecărei țări sau regiuni, la problemele comune pe care le pune dezvoltare urbană la nivel global; prin urmare, o preocupare prioritară și pentru creșterea gradului de inovare în aranjamentele instituționale, în structurile de guvernare locală și regională, în mecanismele financiare dedicate implementării politicilor urbane, dar și în modalitățile de implicare a stakeholderilor;
- definirea unor domenii care, în funcție de specificul local, se cer a fi abordate în orice strategie integrată de dezvoltare urbană. Printre domeniile principale amintim: planificarea urbană, gestionarea mediului construit, transport, gestionarea apei și a deșeurilor, economia circulară, eficiența energetică, adaptarea și atenuarea în fața schimbărilor climatice.

OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE DURABILĂ

1.2.2 Contextul european

Politica de coeziune a UE 2021-2027

Pentru perioada 2021-2027, FEDR, FSE+, Fondul de coeziune și FEAMPA sprijină cinci obiective de politică :

- (a) o Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și înțelegerii și conectivității TIC regionale ;
- (b) o Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon, care se îndreaptă către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și a adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor, precum și a unei mobilități urbane durabile ;
- (c) o Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității ;

(d) o Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor omului ;

(e) o Europă mai aproape de cetățeni, prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și de inițiative locale.

De asemenea, Politica de Coeziune are în vedere și două aspecte orizontale, respectiv : *Consolidarea capacității administrative și Cooperarea în afara zonei de program.*

În luna martie 2021, Consiliul UE a aprobat **pachetul legislativ privind Politica de Coeziune 2021-2027**, în valoare totală de 330 md. Euro, care cuprinde:

- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politică de vize;
- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune („Regulamentul FEDR și Fondul de coeziune”);
- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului privind dispoziții specifice pentru obiectivul Cooperare teritorială europeană (Interreg) sprijinit de Fondul european de dezvoltare regională și de instrumentele de finanțare externă („Regulamentul Interreg”);
- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului social european Plus (FSE+) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1296/2013 („Regulamentul FSE+”)
- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului pentru o tranziție justă („Regulamentul FTJ”);
- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de modificare a Regulamentului (UE) 2017/1004 („Regulamentul FEAMPA”);
- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului pentru azil, migrație și integrare („Regulamentul FAMI”);

- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului pentru securitate internă („Regulamentul FSI”);
- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului de instituire, ca parte a Fondului de management integrat al frontierelor, a Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize („Regulamentul IMFV”).

Regulamentul privind prevederile comune conține un set unic de norme pentru mai multe fonduri UE implementate în gestiune partajată, respectiv: Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul de coeziune, Fondul social european Plus (FSE+), Fondul pentru o tranziție justă (FTJ), Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură FEAMPA, Fondul pentru azil și migrație și integrare (FAMI), Fondul pentru securitate internă (FSI) și Instrumentul de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize (IMFV).

Principalele abordări ale Comisiei Europene pentru perioada 2021-2027 în domeniul dezvoltării teritoriale și urbane sunt:

- *Dezvoltarea teritorială integrată.* FEDR sprijină dezvoltarea teritorială integrată în cadrul programelor subordonate ambelor obiective: Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică și Cooperarea teritorială europeană (Interreg). Statul membru sprijină dezvoltarea teritorială integrată prin strategii de dezvoltare locală și teritorială în oricare din următoarele forme: investiții teritoriale integrate; dezvoltare locală plină și responsabilă a comunității; un instrument teritorial de sprijinire a inițiativelor concepute de statul membru pentru investițiile programate pentru FEDR în cadrul obiectivului de politică OP5: o Europă mai aproape de cetățeni, prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale.
- *Strategii teritoriale.* Strategiile teritoriale conțin următoarele elemente: zona geografică vizată de strategie; o analiză necesităților de dezvoltare și potențialului zonei, inclusiv în conexiunile economice, locale și de mediu; o descriere a unei abordări integrate care răspunde necesităților de dezvoltare identificate și potențialului zonei; o descriere a implicării partenerilor în pregătirea și implementarea strategiei. Acestea pot să conțină, de asemenea, o listă a operațiunilor care urmează să fie sprijinite. Strategiile teritoriale se află

sub responsabilitatea autorităților sau organismelor teritoriale competente, urbane, locale sau de alt nivel.

- *Investiții teritoriale integrate.* Atunci când o strategie implică investiții care beneficiază de sprijin din partea unuia sau a mai multor fonduri, din partea mai multor programe sau din partea mai multor priorități din cadrul aceluiași program, acțiunile pot fi realizate ca investiții teritoriale integrate („ITI”). Autoritatea de management se asigură că sistemul electronic dedicat programului sau programelor permite identificarea operațiunilor, precum și a realizărilor și rezultatelor care contribuie la o ITI.
- *Strategii de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității.* Autoritățile de management competente se asigură că fiecare strategie prevede următoarele elemente: zona geografică și populația care face obiectul strategiei; procesul de implicare a comunității în dezvoltarea strategiei; o analiză a necesităților de dezvoltare și a potențialului zonei; obiectivele strategiei, inclusiv ținte măsurabile pentru rezultate, precum și acțiunile conexe planificate; modalitățile de gestionare, monitorizare și evaluare, prin care se demonstrează capacitatea grupului de acțiune locală de a implementa strategia; un plan financiar, inclusiv alocarea planificată din partea fiecărui fond și program în cauză. Autoritățile de management competente definesc criteriile de selecție a strategiilor respective, instituie o comisie care să efectueze această selecție și aprobă strategiile selecționate de această comisie. Statele membre se asigură că sprijinul din partea fondurilor pentru dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității acoperă: consolidarea capacităților și acțiuni pregătitoare în sprijinul elaborării și a viitoareii implementări a strategiilor; implementarea operațiunilor selecționate în cadrul strategiei de dezvoltare locală, inclusiv activitățile de cooperare și pregătire a celor; gestionarea, monitorizarea și evaluarea strategiei, precum și animarea acesteia.
- *Grupuri de acțiune locală.* Grupurile de acțiune locală elaborează și implementează strategiile de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității. Autoritățile de management se asigură că grupurile de acțiune locală sunt deschise unei participări largi și fie aleg un partener din cadrul grupului în calitate de partener principal pentru aspectele administrative și financiare, fie se reunesc în cadrul unei structuri comune legal constituite. Grupurile de acțiune locală, în mod exclusiv, îndeplinesc toate sarcinile următoare: consolidarea capacităților celorlor locuitori de elaborare și implementare operațiuni; elaborarea

unei proceduri și a unor criterii de selecție nediscriminatorii și transparente, care să evite conflictele de interese și să garanteze că niciun grup individual de interese nu controlează deciziile de selecție; pregătire și publicare cererilor de propuneri; selecționare operațiunilor, stabilirea valorii sprijinului și prezentarea propunerilor către organismul responsabil pentru verificare finală a eligibilității în încheierea de probe; monitorizare progresele înregistrate în direcția îndeplinirii obiectivelor strategiei; evaluare implementării strategiei.

- Dezvoltarea urbană durabilă. FEDR sprijină dezvoltarea teritorială integrată bazată pe strategii de dezvoltare teritorială sau de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității axate pe zonele urbane, inclusiv zonele urbane funcționale („dezvoltare urbană durabilă”) în cadrul programelor subordonate ambelor obiective: Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică în statele membre și Cooperarea teritorială europeană (Interreg). Cel puțin 8 % din resursele FEDR la nivel național în cadrul obiectivului „Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică”, altele decât cele pentru asistența tehnică, sunt alocate dezvoltării urbane durabile sub forma dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității, a investițiilor teritoriale integrate sau a altui instrument teritorial în cadrul OP 5: o Europă mai aproape de cetățeni, prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale.
- Inițiativa europeană privind dezvoltarea urbană. FEDR sprijină, de asemenea, Inițiativa europeană privind dezvoltarea urbană, implementată de Comisie prin gestiune directă și indirectă. Această inițiativă acoperă toate zonele urbane, inclusiv zonele urbane funcționale și sprijină Agenda urbană a Uniunii. Inițiativa europeană privind dezvoltarea urbană constă în următoarele două componente, toate legate de dezvoltarea urbană durabilă: sprijin pentru acțiunile inovatoare; sprijin pentru consolidarea capacității și cunoștințelor, evaluări ale impactului teritorial, elaborarea de politici și comunicare. La cererea unuia sau a mai multor state membre, Inițiativa europeană privind dezvoltarea urbană poate sprijini, de asemenea, cooperarea interguvernamentală cu privire la aspecte urbane. Ar trebui să se acorde o atenție deosebită cooperării care vizează consolidarea capacităților la nivel local pentru a realiza obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU.
- **Investiții interregionale pentru inovare.** Instrumentul de investiții interregionale pentru inovare sprijină comercializarea și extinderea proiectelor interregionale de inovare care au

potențialul de a încuraja dezvoltarea lanțurilor valorice europene. Instrumentul de investiții interregionale pentru inovare constă în următoarele două componente, vizând în mod egal: (a) sprijin financiar și consultativ pentru investiții în proiecte interregionale de inovare în domenii de specializare inteligentă partajate și (b) sprijin financiar și consultativ, precum și consolidarea capacităților pentru dezvoltarea unor lanțuri valorice în regiunile mai puțin dezvoltate.

Acordul de la Paris

Acordul de la Paris prezintă un plan de acțiune pentru limitarea încălzirii globale. Acordul de la Paris a intrat în vigoare la 4 noiembrie 2016, odată cu îndeplinirea condiției care impunea ratificarea acestuia de cel puțin 55 de țări responsabile pentru cel puțin 55% din emisiile de gaze cu efect de seră. Toate statele membre ale UE au ratificat acordul. În conformitate cu acest angajament, statele membre au convenit să înscrie UE pe o traiectorie care să îi permită să devină prima economie și societate neutră din punct de vedere climatic până în 2050.

Înainte și în timpul Conferinței de la Paris, țările au prezentat planuri de acțiune naționale cuprinzătoare privind clima în vederea reducerii emisiilor lor. Guvernele au convenit să mențină creșterea temperaturii medii la nivel mondial mult sub 2°C peste nivelurile preindustriale și să continue eforturile de a o limita la 1,5°C.

Noua Agendă Urbană

Noua Agendă a fost adoptată la Conferința Națiunilor Unite privind locuirea și dezvoltarea urbană durabilă. Acest document ține cont de Obiectivele de dezvoltare durabilă (SDGs) stabilind modul în care orașele ar trebui planificate și gestionate pentru a promova cel mai bine urbanizarea durabilă. Agenda reprezintă o viziune împărtășită *pentru un viitor mai bun și mai durabil, unul în care oamenii au drepturi egale și acces la beneficiile și oportunitățile pe care orașele le pot oferi* și în care comunitatea internațională reconsideră sistemele urbane și forma fizică a spațiilor urbane pentru a atinge acest obiectiv.

Agenda prezintă o schimbare de paradigmă bazată pe științelor ; ceabilele și principiile pentru planificarea, construcția, dezvoltarea, administrarea și îmbunătățirea zonelor urbane de-a lungul celor cinci piloni principali ai implementării :

- Poliici urbane nionale ;
- Legiție și reglementări urbane ;
- Plnificre și proiecire urbană ;
- Economie locală și finanțre municipală ;
- Implementare locală.

Noua Agendă urbană încorporează o nouă recunoaștere a corelației dintre o bună urbanizare și dezvoltare. Astfel, ea subliniază legăturile între buna urbanizare și crearea de locuri de muncă, oportunitățile de trai și o calitate a vieții îmbunătățită, care ar trebui incluse în fiecare politică și strategie urbană. Principiile interconectate care stau la baza Agendei sunt :

- Nu rămâne nimeni în urmă, punând capăt sărăciei în toate formele și dimensiunile sale, inclusiv eradicarea sărăciei extreme, prin asigurarea drepturilor și șanselor egale, a diversității socio-economice și culturale și a integrării în spațiul urban, prin îmbunătățirea locuirii, educației, securității alimentare și nutriției, sănătății și bunăstării, inclusiv prin oprirea epidemiilor de SIDA, tuberculoză și malarie, prin promovarea siguranței și eliminarea discriminării și a tuturor formelor de violență, prin asigurarea participării publice oferind acces sigur și egal tuturor, și prin asigurarea accesului egal pentru toți la infrastructura fizică și socială și la servicii de bază, precum și la locuințe decente și accesibile.
- Asigurarea unor economii urbane durabile și incluzive, folosind avantajele aglomerației unei urbanizări bine-planificate, inclusiv productivitate ridicată, competitivitate și inovare, prin promovarea ocupării depline și eficiente a forței de muncă și a muncii decente pentru toți, prin asigurarea creării de locuri de muncă decente și acces egal pentru toți la resurse economice și productive și oportunități și prin prevenirea speculațiilor funciare, promovarea asigurării securității terenurilor și gestionarea contracției urbane, acolo unde e cazul.
- Asigurarea sustenabilității mediului prin promovarea energiei curate și folosirii durabile a terenurilor și resurselor în dezvoltarea urbană, prin protejarea ecosistemelor și biodiversității, inclusiv prin adoptarea unui stil de viață sănătos, în armonie cu natura, prin

promovarea consumului și a modelelor de producție durabile, prin construirea rezilienței urbane, prin reducerea riscurilor în caz de dezastre și prin atenuarea și adaptarea la schimbările climatice.

Agenda Urbană pentru UE (Pactul de la Amsterdam, 2016)

Principalele obiective ale Agendei Urbane, menționate în Pactul de la Amsterdam sunt

(<https://ec.europa.eu/futurium/en/urban-agenda-eu/what-urban-agenda-eu>):

- urmărește să realizeze întregul potențial și contribuția zonelor urbane la realizarea obiectivelor Uniunii și a priorităților naționale aferente, respectând pe deplin principiile și competențele subsidiarității și proporționalității.
- se străduiește să stabilească o abordare integrată și coordonată mai eficientă a politicilor și legislației UE cu impact potențial asupra zonelor urbane și, de asemenea, să contribuie la coeziunea teritorială prin reducerea disparităților socio-economice observate în zonele urbane și în regiuni.
- se străduiește să implice autoritățile urbane în conceperea politicilor, să le mobilizeze pentru implementarea politicilor UE și să consolideze dimensiunea urbană în aceste politici. Își propune să permită autorităților urbane să lucreze într-un mod mai sistematic și mai coerent pentru atingerea obiectivelor generale, prin identificarea și sprijinirea eforturilor de a depăși obstacolele inutile în politica UE. Mai mult decât atât, va contribui la realizarea unei politici UE mai prietenoasă cu mediul urban, mai eficace și mai eficientă.
- nu va crea noi surse de finanțare ale UE, sarcini administrative inutile și nici nu va afecta distribuția actuală a competențelor legale și structurilor de lucru și luare a deciziilor și nu va transfera competențele la nivelul UE.

Agenda urbană pentru UE se concentrează, în mod special, pe trei piloni ai elaborării și implementării politicilor UE:

1. O reglementare mai bună

- Se concentrează pe o implementare mai eficientă și mai coerentă a politicilor, legislației și instrumentelor existente ale UE. Legislația UE ar trebui să fie concepută astfel încât să atingă obiectivele la costuri minime, fără a impune sarcini legislative inutile.
- Nu va iniția o nouă reglementare, ci va fi considerată o contribuție informală la proiectarea viitoare și la revizuirea reglementărilor UE existente, pentru a reflecta mai bine nevoile, practicile și responsabilitățile urbane. Recunoaște necesitatea de a evita blocajele potențiale și de a minimiza sarcinile administrative pentru autoritățile urbane.

2. O finanțare mai bună

- Va contribui la identificarea, susținerea, integrarea și îmbunătățirea surselor tradiționale, inovatoare și ușor de utilizat pentru zonele urbane, la nivel instituțional relevant, inclusiv din fondurile europene structurale și de investiții (FESI) (în concordanță cu structurile juridice și instituționale deja existente) în vederea implementării eficiente a intervențiilor în zonele urbane.
- Nu va crea surse de finanțare noi sau majorate care să vizeze alocări mai mari pentru autoritățile urbane. Totuși, va transmite lecții învățate cu privire la modul de îmbunătățire a oportunităților de finanțare a autorităților urbane în toate politicile și instrumentele UE, inclusiv politica de coeziune.

3. O cunoaștere mai bună

- Va contribui la îmbunătățirea bazei de cunoștințe privind problemele urbane și la schimbul de bune practici și cunoștințe. Datele de încredere sunt importante pentru portretizarea diversității structurilor și sarcinilor autorităților urbane, pentru elaborarea de politici urbane bazate pe dovezi, precum și pentru furnizarea de soluții adaptate la provocările majore.
- Cunoașterea modului în care evoluează zonele urbane este fragmentată și experiențele de succes pot fi mai bine exploatate. Inițiativele luate în acest context vor fi în conformitate cu legislația UE relevantă privind protecția datelor, reutilizarea informațiilor din sectorul public și promovarea bazelor de date mari, conectate și deschise.

În cadrul Agendei Urbane pentru UE au fost identificate următoarele parteneriate tematice, fiecare dintre acestea elaborând planuri de acțiune care urmăresc îmbunătățirea legislației, instrumente de finanțare și împărtășirea cunoștințelor prin diferite acțiuni, pentru a contribui la obiectivele pe termen lung ale Uniunii de creștere durabilă și coeziune socială, economică și teritorială:

1. Calitatea aerului

Principalul obiectiv al parteneriatului este îmbunătățirea calității aerului în orașe și aducerea ”orașelor sănătoase” mai sus pe agendele locale, naționale și UE. Acțiuni:

- Identificarea golurilor legislative și implementarea regulamentelor privind sursele de emisii poluante ale aerului;
- Planificarea mai bună a calității aerului;
- O mai bună finanțare centrată pe clienții aerului;
- O concentrare mai bună pe protejarea și îmbunătățirea sănătății cetățenilor;
- Creșterea conștientizării și împărtășirea cunoștințelor;
- Mobilizare.

2. Locuire

Parteneriatul își propune să contribuie la crearea unor condiții legale și financiare mai bune pentru orașele UE care trebuie să investească în locuințe noi, reînnoite și accesibile pentru populațiile lor la scară largă. Mai precis, Parteneriatul se concentrează pe soluționarea nevoilor de locuințe accesibile prin legislație, crearea de cunoștințe și finanțare, precum și pe ajutorul furnizării de locuințe accesibile, inclusiv locuințe publice, sociale și municipale, locuințe de închiriere la prețuri accesibile, locuințe cooperatiste la prețuri accesibile și achiziționarea de locuințe accesibile. Obiectivul parteneriatului a fost definit pe trei niveluri:

- Focus geografic asupra orașelor;
- Concentrare pe locuințe accesibile;
- Concentrarea pe un set specific de teme de locuire.

Acțiuni propuse:

- Orientări privind regulamentul UE și sprijin public pentru locuințe;
- Consolidarea capacității pentru aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în sectorul locuințelor accesibile dintr-un oraș;
- Revizuirea deciziei SEGI cu privire la grupul țintă reducere pentru locuințe sociale;
- Bază de date cu bune practici pentru locuințe sociale;
- Orientări politice pentru furnizarea de locuințe sociale și la prețuri accesibile în

Europa

- Program de schimb de experiență pentru profesioniștii din domeniul locuirii urbane;
- Sistem de monitorizare pentru locuințele la prețuri sociale în UE;
- Schimb de locuințe sociale în Statele membre;
- Recomandări pentru îmbunătățirea datelor privind piața urbană a locuințelor;
- Recomandări privind îmbunătățirea datelor nexus gen-sărăcie-energie;
- Recomandări privind finanțarea UE pentru locuințe sociale;
- Recomandări privind semestrul european și locuințele accesibile.

3. Incluziunea migranților și refugiaților

Acțiuni propuse:

- Recomandări privind protecția minorilor neînsoțiți;
- Spre mai multe politici de integrare bazate pe dovezi în orașe: stabilirea agendei, explorarea indicatorilor comparabili și dezvoltarea unui set de instrumente pentru transferul de bune practici;
- Îmbunătățirea accesului orașelor la finanțarea UE a integrării;
- Înființarea unei Academii pentru legislația de integrare;
- Înființarea unui Comitet consultativ european pentru migrați;
- Înființarea de facilități de combinare financiară pentru orașe și IMM-uri;
- Îmbunătățirea politicilor de deosebire în orașele europene;
- Consolidarea suplimentară a rolului microfinanțării, de exemplu prin combinare.

4. Sărăcie urbană

- Parteneriatul urmărește reducerea sărăciei și îmbunătățirea incluziunii persoanelor aflate în sărăcie sau cu risc de sărăcie din zonele urbane din întreaga UE. Acțiunile sunt grupate în cinci grupuri:
- Acțiuni transversale;
- Acțiuni care vizează combaterea sărăciei în rândul copiilor;
- Acțiuni pentru regenerarea zonelor urbane și a zonelor defavorizate;
- Acțiuni menite să elimine sărăciile perbenele fără adăpost;
- Acțiuni pentru incluziunea romilor.

Acțiuni propuse:

- Politica de coeziune post 2020: Granturi de tip bloc pentru autorități urbane pentru combaterea sărăciei;
- Crearea unei rețele europene de observatoare naționale cu experiență în sărăcie urbană
- Dezvoltarea datelor privind sărăciile urbane la nivelul UE;
- Adoptarea unei Garanții europene pentru copii;
- Progresul către o Directivă privind investițiile în copii bazată pe recomandarea ”Investiții în copii: ruperea ciclului dezavantajului”;
- Politica de coeziune post 2020: crearea unei noi perspective teritoriale urbane;
- Politici de coeziune post 2020: punct de lucru pentru regenerarea zonelor defavorizate urbane;
- Încheierea lipsei de adăpost până în 2030 prin reforma strategiilor de incluziune
- Locul la nivel național;
- Consolidarea capacității pentru utilizarea fondurilor UE pentru a pune capăt lipsei de adăpost;
- Adoptarea unui cadru integrat pentru romi printr-o abordare de guvernare multi-nivel
- Consolidarea principiului de segregare în zonele urbane ale UE;
- Ușurarea accesului orașelor la finanțare UE în paralel cu introducerea condiționalităților ex-ante locale privind, printre altele, incluziunea romilor.

5. Locuri de muncă și abilități în economia locală

Parteneriatul a identificat trei arii prioritare:

- Aptitudini – economie, educație și abilități viitoare;
- Investiții de capital – valorizarea cercetării-dezvoltării și locurilor de muncă;
- Guvernanță – servicii publice și guvernanță locală eficientă.

Fiecare dintre acțiuni este legată de aceste priorități. Acțiunile propuse:

- Biroul de menaj;
- Competențe pentru viitorul piață a forței de muncă;
- Pilonul european al drepturilor sociale ca și Cadru pentru reconversia spre o economie durabilă;
- Strategii de inovare regională RIS3 2.0;
- Investiții pe termen lung;
- Acțiuni orizontale: Simplificare 2.0;
- Finanțarea zonelor defavorizate;
- Flexibilitate ITI;
- Clustere de lucru de mici și de medii;
- Ecosistem orientat spre locuri de muncă.

6. Economia circulară

Parteneriatul nu a elaborat un plan general pentru introducerea economiei regionale la nivel de oraș, ci s-a concentrat pe acțiuni specifice și recomandări care s-ar încadra în planurile existente pentru majoritatea orașelor, în cadrul următoarei defalcări tematice:

- Conținutul circular;
- Managementul resurselor urbane;
- Activatori și motoare ale afacerilor circulare;
- Guvernanță.

Acțiuni propuse:

- Aju­or pen­ru o­fice c­legi­l­ti­privind deșeurile și p­rijine economi­circulară în or­șe;
- Aju­or pen­ru o­fice legi­l­ti­privind p­că p­rijine economi­circulară în or­șe;
- Analiza obstacolelor și motoarelor legislative pentru stimularea unei bioeconomii
- circula­re urbane;
- Pregătirea unui Ghid de finanțare a orașului circular pentru a ajuta orașele în
- o­ce­re­finanțării pen­ru proiectele de economie circulară;
- Integrarea economiei circulare ca domeniu eligibil în politica de coeziune post 2020 și în fondurile core­punzătoare;
- Pregătire­unui plan pen­ru un port­al al orașului circular;
- Promovarea centrelor de resurse urbane pentru prevenirea, reutilizarea și reciclarea deșeurilor;
- Dezvoltarea unei foi de parcurs "Managementul resurselor circulare" pen­ru or­șe;
- Dezvol­re­unui p­che­de cunoș­ințe pen­ru economie col­bor­ivă pen­ru or­șe;
- Gestionarea reutilizării clădirilor și spațiilor într-o economie circulară;
- Dezvoltarea indicatorilor orașului pentru economie circulară;
- Stimulente financiare pentru economia circulară – dezvoltarea unui set de
- instrumente de coaching de tip "plătește când arunci".

7. Tranziția digitală

Obiectivul planului de acțiune pentru tranziția digitală este: furnizarea de servicii publice mai bune pentru cetățeni, cu ajutorul instrumentelor digitale, sprijinirea orașelor europene în exploatarea posibilităților de digitalizare și asistarea întreprinderilor europene să dezvolte noi inovații și să creeze noi oportunități de afaceri pentru piețele globale.

Acțiunile sunt legate de unul dintre următoarele principii:

- Gener­liz­re­și difuz­re­abili­ăților digitale pen­ru o­ă lume;
- Permite­re­și implementarea e-guvernării cen­ră pe ce­ăteni;

- Furnizarea de valoare prin accesul gratuit și corect la date deschise / publice / perțonle;
- Accelerare și adopțre tehnologiilor digitale emergențe în orșe;
- Adopțre gânderii de fțceri pentru cconduce rțnzițidigităă urbăă;
- Consolidarea capacității orașelor de a acționa în cadrul tranziției digitale.

8. Mobilitate urbană

Acțiunile vizează facilitarea unui efort comun pentru o mobilitate urbană mai durabilă și eficientă. Acțiunile au fost elaborate în cadrul a patru grupuri de lucru: guvernantă și planificare, transport public (inclusiv autobuze curate) și accesibilitate, moduri de transport active și spațiu public, noi servicii de mobilitate și inovare. Acțiunile propuse:

- Consolidarea cooperării și guvernării multi-nivel;
- Consolidarea adopțării planificării mobilității urbane durabile;
- Evăluțre celor măi bune prățici pentru cceul convenabil lățrănporul public;
- Creșțere numărului de tãobuze inovăive curăe;
- Dezvoltarea liniilor directe privind infrastructura pentru mobilitate activă sprijinită prin finanțări relevăe;
- Promovăre unui comporțmen de mobilităe durabil și cțiv;
- Reducere diverșității reglemențărilor privind cceul vehiculelor urbane;
- Explorăre implemențării de noi țervicii de mobilităe;
- Stabilirea unui cadru european pentru încurajarea inovării în mobilitatea urbană.

9. Adaptare climatică

Parteneriatul a identificat ca și obiectiv general: operaționalizarea soluțiilor de guvernare și politici propuse pentru blocajele cheie identificate care împiedică adaptarea cu succes la schimbările climatice în zonele urbane ale UE. Acțiuni propuse:

- Analiza reglementărilor naționale privind dezvoltarea și planificarea urbană multi- nivel cu accent pe dezvoltare climatică;
- Linii directoare și set de instrumente pentru analiza economică a proiectelor de dezvoltare;
- Includerea recomandărilor pentru PO-urile ale FEDR pentru a îmbunătăți accesibilitatea pentru municipii;
- Un nou program LIFE pentru proiecte de dezvoltare urbană;
- Îmbunătățirea cunoștințelor municipalităților UE în cadrul serviciului de schimbări climatice Copernicus;
- Îmbunătățirea conținutului local al Climate-ADAPT;
- Instruire politică pentru dezvoltare climatică;
- Îmbunătățirea implicării părților interesate la nivel regional și local;
- Promovarea accesului liber la datele de asigurare pentru gestionarea riscurilor climatice;
- Implicarea în continuare a asociațiilor guvernelor naționale și sub-naționale ca și facilitatori cheie (susținători ai Convenției primarilor) pentru a sprijini cel mai bine autoritățile locale în procesul lor de adaptare.

10. Tranziția energetică

Acțiunile propuse:

- Grupul de lucru ”Finanțare pentru energia districtului”;
- Maximizarea utilizării pierderilor de căldură în orașe;
- Ghid privind planificarea energetică pentru orașe;
- Birouri de implementare pentru rețențarea orașului;
- Cooperarea mai strânsă cu organismele UE pentru promovarea finanțării tranziției energetice.

11. Achiziții publice

Parteneriatul urmărește să faciliteze un efort comun pentru o strategie de achiziții publice a orașelor care facilitează și sprijină inovarea și durabilitatea (socială, economică și de mediu). Acțiunile se referă la trei clustere: construirea unei strategii de achiziții și gestionarea achizițiilor strategice, dezvoltarea relațiilor de cooperare cu operatorii economici, utilizarea potențialului pieței și apropierea de cumpărători, oferirea de îndrumări privind instrumentele legale și îmbunătățirea competenței în materie de achiziții inovatoare și durabile. Acțiunile propuse:

- Ghid privind construirea achizițiilor strategice în orașe și modul de gestionare a achizițiilor legale;
- Măsurare a nivelurilor și impactului mării în orașele europene;
- Recomandări pentru finanțarea achizițiilor de inovare, achiziții strategice, achiziții transfrontaliere comune și achiziții locale pentru circulație și achiziții circulare;
- Brokeraj pentru achiziții inovatoare;
- Manual juridic pentru achiziții publice inovatoare;
- Un concept flexibil pentru crearea și dezvoltarea în continuare a centrelor de
- competențe locale pentru achiziții inovatoare și durabile;
- Consolidarea competențelor în domeniul achizițiilor circulare.

12. Utilizarea durabilă a terenului

Obiectivul general al Parteneriatului este de a asigura utilizarea eficientă și durabilă a terenului și altor resurse naturale pentru crearea de orașe europene compacte, viabile și incluzive pentru toată lumea și promovarea adoptării soluțiilor bazate pe natură.

Acțiunile propuse:

- Includerea preluării terenului și a proprietăților solului în procedurile de evaluare a
- impactului;
- Ghid de finanțare și finanțare dezvoltării terenurilor brownfield;
- Identificarea și gestionarea terenurilor sub-utilizate;
- Promovare cooperării FUA cu instrumente de finanțare răspândirii urbane;

- O mai bună reglementare pentru stimularea soluțiilor bazate pe natură (SBN) la nivel european, național și local;
- Finanțare mai bună a SBN;
- Sensibilizare în zonele SBN și utilizare durabilă a terenului;
- Acordul asupra obiectivelor și indicatorilor comuni pentru SBN, infrastructura urbană verde, biodiversitate și servicii ecosistemice în orașe.
-

13. Spații publice sigure

Prioritățile urmărite de parteneriat:

- planificare urbană și proiectare pentru ”crearea de orașe mai sigure”;
- Tehnologii pentru orașe inteligente și sigure;
- gestionarea securității și partajarea spațiului public.

14. Cultură / Patrimoniu cultural

Principalele clustere de subiecte sunt: turismul, industriile creative și culturale, transformarea, reutilizarea adaptativă și reconversia urbană, sustenabilitate financiară, reziliența patrimoniului cultural și natural. Acestea integrează /abordează interdisciplinar guvernarea, finanțarea și schimbul de cunoștințe într-o dezvoltare urbană bazată pe patrimoniul cultural.

Pactul Verde European

Pactul verde european (European Green Deal), publicat de Comisia Europeană în decembrie 2019, este un pachet de inițiative în materie de politici, care urmărește să plaseze UE pe calea către o tranziție verde, cu obiectivul final de a atinge neutralitatea climatică până în 2050. Acesta sprijină transformarea UE într-o societate echitabilă și prosperă, cu o economie modernă și competitivă. Pachetul conține inițiative care acoperă domeniul climei, al mediului, al energiei, al transporturilor, sectorul industrial, agricultura și finanțarea durabilă, toate acestea fiind puternic interconectate.

„Pregătiți pentru 55”

Pachetul „Pregătiți pentru 55” (Fit for 55) urmărește să transpună în legislație ambițiile Pactului verde European. Pachetul este un set de propuneri de revizuire a legislației privind clima, energia și transporturile și de punere în aplicare a unor noi inițiative legislative pentru a alinia legislația UE la obiectivele UE în materie de climă. Acesta include:

- o revizuire a sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii (EU ETS), inclusiv extinderea acestuia la transportul maritim și o revizuire a normelor privind emisiile generate de aviație, precum și instituirea unui sistem separat de comercializare a certificatelor de emisii pentru transportul rutier și clădiri
- o revizuire a Regulamentului privind partajarea eforturilor în ceea ce privește obiectivele de reducere ale statelor membre în sectoarele din afara EU ETS
- o revizuire a Regulamentului LULUCF privind includerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a absorbțiilor rezultate din exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură
- o modificare a Regulamentului de stabilire a standardelor privind emisiile de CO2 pentru autoturisme și camionete
- o revizuire a Directivei privind energia din surse regenerabile
- o reformare a Directivei privind eficiența energetică
- o revizuire a Directivei privind impozitarea energiei
- un mecanism de ajustare la frontieră în funcție de carbon
- o revizuire a Directivei privind instalarea infrastructurii pentru combustibili alternativi
- inițiativa ReFuelEU în domeniul aviației pentru combustibili de aviație derivați din surse regenerabile
- inițiativa FuelEU în domeniul maritim pentru un spațiu maritim european verde
- un Fond pentru atenuarea impactului social al acțiunilor climatice
- o revizuire a Directivei privind performanța energetică a clădirilor
- reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic
- o revizuire a celui de al treilea pachet privind energia pentru gaze

Noua Cartă de la Leipzig

Noua Cartă de la Leipzig a fost adoptată în cadrul reuniunii informale a miniștrilor responsabili cu dezvoltarea urbană și teritorială, din 30 noiembrie 2020.

Versiunea reînnoită ia în considerare impactul pandemiilor asupra orașelor și, prin urmare, creșterea potențială a disparităților teritoriale. Noul text sprijină principiile unei abordări integrate, bazate pe realitatea zonei și pe guvernanta pe mai multe niveluri.

Carta reînnoită evidențiază faptul că zonele rurale din preajma orașelor le oferă acestora beneficii importante. Noua versiune a Cartei de la Leipzig recunoaște în mod explicit importanța promovării „coeziunii digitale” în Europa, atât pentru cetățenii săi, cât și pentru teritoriile sale.

Noua Cartă de la Leipzig recunoaște valabilitatea celor trei piloni (îmbunătățirea reglementării, a finanțării și a cunoștințelor) ai Agendei urbane a UE, identificați de Pactul de la Amsterdam. Noua Cartă de la Leipzig se întemeiază pe patru principii cheie pentru transformarea orașelor, în linie cu Obiectivele de dezvoltare durabilă, Noua agendă urbană și Acordul de la Paris:

- Oraș just
- Orașul verde
- Orașul productiv
- Digitalizarea

Primele trei tipuri generale de politici de dezvoltare urbană, luate împreună, acoperă toate aspectele necesare și esențiale ale dimensiunii urbane, inclusiv, printre altele: accesul egal la servicii, dezvoltarea aptitudinilor și coeziunea socială, asigurarea unui climat neutru din perspectiva emisiilor, atenuarea efectelor schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, transportul și mobilitatea urbană, dezvoltarea economică locală și caracterul competitiv al orașelor. Mai mult, cel de-al patrulea principiu acordă atenția cuvenită efectelor digitalizării asupra adaptabilității și a spiritului inovator, a capacității acestuia, dacă este valorificat în mod corespunzător, de a accelera coeziunea.

Noua Cartă de la Leipzig enumeră cinci principii pentru stabilirea unei bune guvernante urbane:

- guvernanta pe mai multe niveluri
- participarea și co-crearea
- abordarea localizată
- politica urbană pentru binele comun
- abordarea integrată

Inițiativa Urbană Europeană (2021-2027)

Inițiativa este un nou instrument care furnizează sprijin pentru orașe urmărind să consolideze abordările integrate și participative pentru dezvoltarea urbană sustenabilă și să acorde o legătură mai puternică cu politicile relevante ale UE și investițiile politicii de coeziune. Inițiativa urbană europeană constă în următoarele două componente, legate de dezvoltarea urbană durabilă:

a) sprijin pentru acțiunile inovatoare

- Dezvoltarea de soluții inovatoare transferabile și scalabile la provocările urbane:
 - Experimentare: proiecte de investiții cunoscute și concepului;
 - Valorificare: completarea registrului de condiții pentru extinderea și transferul cu succes al proiectelor din cadrul acțiunilor urbane inovatoare;
 - Adaptare: confruntarea și combinarea dovezilor din alte programe și inițiative UE.

b) sprijin pentru consolidarea capacității și a cunoștințelor, evaluări ale impactului teritorial, elaborarea de politici și comunicare

- Îmbunătățirea capacităților orașelor în conceperea politicilor și practicilor urbane durabile într-un mod integrat și participativ;
- Îmbunătățirea proiectării și implementării strategiilor și planurilor de acțiune urbane durabile în orașe:
 - crearea de rețele de cooperare ale orașelor (planificarea acțiunilor, implementare, transfer);
 - sprijin dedicat orașelor prin seminarii / ateliere de lucru specifice țării;

- rețele de implementare și investiții în transferabilitatea soluțiilor inovatoare cu participarea autorităților de dezvoltare urbană durabilă și autorităților de management;
 - schimburi de tip peer-to-peer;
 - soluții de tip e-learning și de tip învățare continuă;
 - inițiative pilot privind guvernarea;
 - raport metodologic privind rețelele de consolidare competitivității;
 - sprijin direcțional de către experți (grup de experți) implementat prin rețele;
 - benchmarking pentru dezvoltare integrată.
- Dezvoltarea bazei de cunoștințe în sprijinul unei mai bune proiectări, implementări și integrări a politicilor urbane;
 - Asigurarea accesului mai facil la cunoștințe tematice și împărtășirea cunoștințelor de dezvoltare urbană sustenabilă:
 - extragerea datelor și clasificarea urbană;
 - screening-ul evaluării de impact și studiilor de evaluare;
 - coordonare și eficiență în cercetărilor urbane;
 - schimbul de informații și cunoștințe;
 - creșterea punctelor de conținționale pentru Inițiativa urbană europeană;
 - comunicare și distribuție informațiilor la nivelul UE;
 - asigurarea legăturii dintre inovație, consolidarea capacităților și elaborarea de politici;
 - asigurarea secretariatului Agendei urbane pentru UE și acțiuni interguvernamentale (dacă sunt solicitate de statele membre).

Această inițiativă poate sprijini, la cererea unuia sau a mai multor state membre, cooperarea interguvernamentală cu privire la aspecte urbane.

Programul URBACT (2021-2027)

URBACT este un program dedicat cooperării urbane interregionale, singurul program de cooperare teritorială europeană care lucrează exclusiv pentru orașe în domeniul dezvoltării urbane

participative integrate. Se va adresa în continuare tuturor orașelor din Europa lucrând îndeaproape cu practicieni, factori de decizie și actorii interesați de la nivel local (<https://urbact.eu/files/orientations-urbact-post-2020>).

Viitorul program propune două obiective complementare, care se bazează pe elementele de program care se sprijină reciproc: consolidarea capacității, schimbul de experiență, învățarea și colectarea cunoștințelor.

1. Consolidarea capacității orașelor din Europa privind dezvoltarea urbană integrată și participativă

- identificarea nevoilor în schimbarea ale orașelor, pe fundalul schimbărilor care afectează zonele urbane din Europă;
- completarea rețelelor de succes pe termen lung prin activități de colaborare pe termen scurt;
- furnizarea unei oferte mai flexibile de consolidare a capacității, pentru a răspunde nevoilor orașelor;
- extinderea activităților de succes privind consolidarea capacității și acoperirea unei arii mari în Europă;
- țineri specifice orașelor cu capacități mici reduse;
- diversificarea ofertei pentru a răspunde nevoilor unor categorii urbane relevante;
- întărirea complementarităților între activitățile de consolidare a capacității de la nivelul UE și de nivel național.

2. Aducerea cunoștințelor și know-how-ului de la temelie pentru a sprijini orașele și pentru a ajuta la informarea Agendei Urbane pentru Europa și oricărei viitoare platforme de politici urbane pe mai multe nivele

- îmbunătățirea îmbinării cunoștințelor și know-how-ului care provin de la orașele implicate în URBACT cu cerințele generale de politici;
- colectarea și transferul mai flexibil al cunoștințelor, ca răspuns la provocările și dezbaterile urbane de la nivelul UE;
- sprijinirea Agendei Urbane pentru Europă și acțiunile pe mai multe nivele pe teme urbane;

- identificarea celor mai eficiente instrumente actuale și viitoare pentru dezvoltarea unei platforme de cunoaștere pentru orașele de la nivelul întregii UE.

Mecanismul de Redresare și Reziliență

Măsurile de redresare și reziliență prevăzute de mecanism au fost puse în aplicare pentru a aborda impactul fără precedent al crizei provocate de COVID-19.

Acest mecanism prevede un sprijin financiar direct corelat cu obținerea de rezultate și implementarea reformelor și a investițiilor publice ale statelor membre ca răspuns la provocările identificate în contextul semestrului european, inclusiv al pilonului european al drepturilor sociale și al obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU, și cu scopul de a avea un impact de durată asupra productivității și a rezilienței economice, sociale și instituționale a statelor membre.

Totodată, mecanismul reflectă Pactul verde european ca strategie de creștere sustenabilă a Europei și importanța combaterii schimbărilor climatice în concordanță cu angajamentele Uniunii de a pune în aplicare Acordul de la Paris și obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU, astfel că mecanismul este destinat să contribuie la integrarea acțiunilor climatice și a sustenabilității mediului și la atingerea unei ținte globale reprezentate de alocarea a 30 % din cheltuielile bugetului Uniunii pentru sprijinirea îndeplinirii obiectivelor privind clima.

Domeniul de aplicare al mecanismului vizează domenii de politică de importanță europeană structurate pe șase piloni:

- tranziție verde;
- transformare digitală;
- creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, inclusiv coeziune economică, locuri de muncă, productivitate, competitivitate, cercetare, dezvoltare și inovare, precum și o piață internă funcțională, cu IMM-uri puternice;
- coeziune socială și teritorială;

- sănătate și reziliență economică, socială și instituțională, având drept scop, printre altele, creșterea nivelului de pregătire pentru impactul de criză și capacitatea de reacție la criză; și
- politici pentru generația următoare, copii și tineret, cum ar fi educația și competențele.

1.3. Strategii relevante la nivel național, regional și local

1.3.1. Strategii relevante la nivel național

Strategia de dezvoltare teritorială a României. România policentrică 2035. Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și egalitate de șanse pentru oameni

Prin SDTR este stabilit cadrul strategic de fundamentare a dezvoltării teritoriale a României pe termen lung, necesar pentru sprijinirea și ghidarea procesului de dezvoltare teritorială la nivel național, cu scopul valorificării oportunităților și a nivelului de dezvoltare al fiecărui teritoriu. Scenariul România Policentrică urmărește, în perspectiva anului 2035, dezvoltarea teritoriului național la nivelul unor nuclee de concentrare a resurselor umane, materiale, tehnologice și de capitaluri (orașe mari/medii) și conectarea eficientă a acestor zone de dezvoltare cu teritoriile europene. În cadrul Strategiei au fost identificate 5 obiective generale și obiectivele specifice aferente:

1. Asigurarea unei integrări funcționale a teritoriului național în spațiul european prin sprijinirea interconectării eficiente a rețelelor energetice, de transporturi și broadband

- Dezvoltarea unei rețele de transport eficientă și diversificată capabilă să asigure gestionarea fluxurilor de oameni și mărfuri generate de schimburile economice între teritoriul național și piețele din spațiul european;
- Dezvoltarea și extinderea infrastructurii portuare și aeroportuare, precum și a legăturii acestora cu centrele urbane naționale în scopul consolidării poziției României de nod logistic regional;
- Consolidarea infrastructurii de transport a energiei și conectarea acesteia la proiectele pan-europene cu impact regional și național.

2. Creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitară și a serviciilor publice în vederea asigurării unor spații urbane și rurale de calitate, atractive și incluzive

- Asigurarea unei echipări complete cu infrastructură de utilități publice a localităților urbane și rurale;
- Asigurarea unei accesibilități crescute la nivelul teritoriului și a unei conectivități eficiente între orașele mari și zonele urbane funcționale;
- Creșterea atractivității spațiilor urbane și rurale prin îmbunătățirea funcțiilor rezidențiale, dezvoltarea unor spații publice de calitate și a unor servicii de transport adaptate nevoilor și specificului loc;
- Furnizarea unor servicii sociale de calitate prin asigurarea unei diversificări a acestor servicii la nivelul teritoriului și îmbunătățirea gradului de acces a populației.

3. Dezvoltarea unei rețele de localități competitive și coezive prin sprijinirea specializării teritoriale și formarea zonelor funcționale urbane

- Dezvoltarea unor centre urbane specializate și inteligente cu vocație de poli internaționale și rețecordrețelor eficiente la rețeaua europeană;
- Încurajarea dezvoltării zonelor urbane funcționale în jurul orașelor cu rol polarizator la nivelul teritoriului;
- Consolidarea rolului localităților rurale cu potențial de polarizare în scopul asigurării unei accesibilități crescute a populației rurale la servicii de încredere;
- Sprijinirea dezvoltării sistemelor urbane și a axelor de dezvoltare de la nivelul teritoriului prin asigurarea unor intervenții integrate teritorial.

4. Protejarea patrimoniului natural și construit și valorificarea elementelor de identitate teritorială

- Protecție a patrimoniului și promovirea măsurilor de regenerare a mediului natural;
- Protejarea și reabilitarea patrimoniului construit în scopul conservării identității naționale și creșterii atractivității spațiilor culturale cu potențial turistic de calitate;
- Reducere a vulnerabilității zonelor supuse riscurilor naturale;
- Asigurarea echilibrului în dezvoltarea mediului rural și urban prin protejarea resurselor funciare agricole și limitarea extinderii intravilanului localităților.

5. Creșterea capacității instituționale de gestionare a proceselor de dezvoltare teritorială

- Consolidarea capacității structurilor de guvernare la niveluri multiple și diversificarea formelor de cooperare între structurile administrației publice;

- Consolidarea instrumentelor de planificare spațială și a instituțiilor cu rol în gestionarea și planificarea proceselor de dezvoltare a teritoriului (planuri de amenajare teritoriului);
- Consolidarea capacității de cooperare și planificare în domeniul transfrontalier și transnațional.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României – orizonturi 2013-2020-2030

Reprezintă cadrul strategic național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea celor 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD) și 104 ținte asociate acestora. Conceptul de dezvoltare durabilă stă la baza Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Orașului Filiași 2024-2030, care urmărește să asigure o calitate mai bună a vieții pentru locuitorii orașului Filiași și implicit pentru cei din zona urbană funcțională, atât pentru prezent cât și pentru viitor.

Strategia Națională de Renovare pe Termen Lung

Asigură cadrul strategic pentru sprijinirea renovării parcului național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, atât publice, cât și private, până în anul 2050, aliniat cu prevederile Directivei 2018/844/UE și cu obiectivele inițiativei „Valul de renovări” a Comisiei Europene și strategiilor privind clima.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Filiași 2024-2030 cuprinde măsuri de îmbunătățire a performanței energetice pentru fondul de clădiri, măsuri de adaptare la schimbările climatice prin creșterea eficienței energetice și promovează tranziția către o energie curată și un acces echitabil la energie.

Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030

Acest plan cuprinde obiectivele și angajamentele naționale asumate ce vor contribui la realizarea obiectivelor europene privind schimbările climatice, integrând cu prioritate obiectivele și direcțiile stabilite prin strategiile din domeniul energetic, respectiv al schimbărilor climatice.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Filiași 2024-2030 încorporează și aspecte privind reducerea impactului pe plan local al schimbărilor climatice deja resimțite și iminente.

Planul Național de Relansare și Reziliență 2020-2023 (PNRR)

Este documentul strategic elaborat de Ministerul Fondurilor Europene pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de Redresare și Reziliență, prin intermediul căruia au fost stabilite prioritățile investiționale și reformele necesare pentru o creștere economică sustenabilă, aliniată tranziției verzi și digitale avute în vedere de Comisia Europeană. Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Filiași 2024-2030 înglobează un portofoliu coerent de proiecte, ale căror surse de finanțare vor fi asigurate prin PNRR 2020-2030.

Planul Național de Gestionare a Deșeurilor (PNGD)

A fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 942/2017 și conține măsuri corelate Directivei (UE) 2018/851, referitoare la colectarea, reciclarea și valorificarea corespunzătoare a deșeurilor la nivel național cu impact minim asupra mediului. Planul cuprinde și Programul Național de Prevenire a Generării Deșeurilor.

Strategia pentru cultură și patrimoniu național 2016-2022 (SCPN 2016-2022)

Reprezintă documentul de referință pentru o dezvoltare culturală armonioasă, sustenabilă și inteligentă în beneficiul celor care activează în domeniul cultural și al societății în ansamblul său.

Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului Național al României 2007- 2026

Definește cadrul general al politicilor pentru dezvoltarea și organizarea durabilă a industriei turismului în ceea ce privește resursele naturale și culturale care să contribuie semnificativ la dezvoltarea economiei naționale.

Strategia Națională de Dezvoltare a Ecoturismului în România 2019-2029

Scopul strategiei constă în promovarea ecoturismului, ca formă de turism durabil, și dezvoltarea activităților ecoturistice în cadrul ariilor protejate, în zonele adiacente acestora și în cadrul comunităților locale, cu un impact puternic asupra dezvoltării socio-economice a acestora.

Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2021-2027 și Planul de acțiuni pe perioada 2021-20227

A fost adoptată în 19 mai 2021 și urmărește activarea și ocuparea pe piața muncii a persoanelor inactive apte de muncă, a șomerilor, a tinerilor NEETS, prin măsuri integrate privind dezvoltarea resurselor umane, stimularea antreprenoriatului și crearea de noi locuri de muncă. Planul de acțiuni cuprinde obiective specifice referitoare la încadrarea în muncă a populației inactive, creșterea participării pe piața muncii a tinerilor, inclusiv NEETs, modernizarea și consolidarea pieței muncii și a sistemului de formare profesională.

Strategia națională pentru locuri de muncă verzi 2018-2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale pentru locuri de muncă verzi 2018-2025 - Guvernul României Este documentul strategic elaborat de către Ministerul Muncii și Justiției Sociale și aprobat prin HG nr. 594 din 2 august 2018 și destinat creării de locuri de muncă verzi în aproape toate sectoarele cu competitivitate crescută, urmărind atingerea țintei naționale de ocupare a persoanelor în vârstă de 20-64 de ani de 70%, stabilită în contextul Strategiei Europa 2020.

Strategia 5G pentru România 2019-2030

A fost aprobată prin HG 429/2019 și constituie cadrul de constituire a transformării digitale în România. Strategia conține toate informațiile și etapele necesare prin care România poate facilita implementarea 5G, în orizontul de timp 2019-2030. Succesul strategiei este condiționat de măsura în care România a realizat angajamentele prevăzute în cadrul celor 3 strategii de bază:

- Strategia Națională Agendă Digitală pentru Români 2020;
- Planul Național de Dezvoltare a Infrastructurii NGN;
- Strategia pentru Comunicații Digitale 2020. Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a

Strategia pentru transport durabil pe perioada 2007-2013 și 2020-2030

Reprezintă cadrul strategic în domeniul transportului durabil în România, prin care se asigură dezvoltarea rețelei de transport de interes național, conform politicii europene în materie, respectiv Carta Albă a transporturilor.

Master Plan General de Transport al României (MPGT)

Constituie cadrul general ce definește prioritizarea și implementarea proiectelor de infrastructură de transport din România pentru perioada 2014-2030. Obiectivele acestuia sunt convergente Cărții Albe din 2021 și urmăresc dezvoltarea unui sistem național de transport eficient, sustenabil și flexibil pentru dezvoltarea economică a României.

Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung - orizont 2020/2030

În esență, documentul urmărește dezvoltarea potențialului sectorului agroalimentar și a zonelor rurale în România, pentru perioada 2020-2030.

Strategia Națională a locuirii

Stabilește măsurile strategice și instrumentele concrete menite să faciliteze accesul la condiții de locuire adecvate a tuturor persoanelor din România, până în anul 2030.

Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2021- 2027 și Planul de acțiune pentru perioada 2021-2027

Aceasta se află în proces de dezbatere publică și urmează să fie adoptată printr-o hotărâre de guvern. Strategia va oferi cadrul general de intervenție pentru diminuarea inegalităților sociale și combaterea sărăciei și excluziunii sociale, acordând o atenție specială incluziunii grupurilor vulnerabile. Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS) este inițiatorul proiectului privind adoptarea acestei strategii și a planului de acțiune pentru implementarea acesteia.

Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2021-2027

Noul document strategic este în proces de elaborare și vine să completeze eforturile Guvernului României în vederea incluziunii sociale a persoanelor cu risc de sărăcie și excluziune socială, fiind corelat cu noul cadru strategic al UE privind romii, lansat de Comisia Europeană la data de 7 octombrie 2017. Strategia pentru protecția și promovarea drepturilor copilului 2021-2027 Noua versiune a strategiei este dezvoltată de Autoritatea Națională - Persoane cu Dizabilități, Copii și Adopții, cu suportul tehnic al UNICEF România. Elementul de noutate al strategiei constă în

implicarea unui număr de aproximativ 1500 de copii în demersul de planificare strategică. Aceștia au participat în perioada 9-10 septembrie 2021 la prima întâlnire a grupului de lucru inter-sectorial, planificată în cadrul procesului de consultare.

Strategia privind modernizarea infrastructurii educaționale 2017-2023

Fundamentează setul de criterii pentru investițiile în infrastructura de educație din România, cu efecte directe asupra creșterii accesului la educație și a îmbunătățirii calității serviciilor educaționale. Este complementară celor 4 strategii dezvoltate de Ministerul Educației Naționale, respectiv:

- Strategia privind reducerea părăsirii timpurii școlii;
- Strategia Națională pentru învățământ terțiar 2015-2020;
- Strategia de învățare pe tot parcursul vieții 2015 – 2020;
- Strategia educației și formării profesionale din România în perioada 2016-2020.

1.3.2. Propunerile de arhitectură pentru Programele Operaționale 2021-2027

Pentru perioada 2021-2027, Uniunea Europeană își propune o listă de cinci obiective de politică (OP), care să susțină creșterea și dezvoltarea pe perioada menționată:

- OP 1 „O Europă mai inteligentă” - prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii ;
- OP 2 „O Europă mai verde” - fără emisii de carbon, accent pe punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice ;
- OP 3 „O Europă mai conectată” - cu rețele strategice de transport și digitale ;
- OP 4 „O Europă mai socială” - pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate ;
- OP 5 „O Europă mai apropiată de cetățenii săi” - prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE ;

Bugetul multianual al Uniunii Europene, aprobat pentru perioada 2021-2027 are o valoare de 1.074 de miliarde de euro. Totodată, a fost aprobat și Fondul UE de relansare economică postpandemie, în valoare de 750 de miliarde de euro, format din subvenții nerambursabile - 390 de miliarde de euro și din credite - 360 de miliarde de euro. România a obținut 79,9 miliarde de euro pentru proiectele europene, 46,4 miliarde de euro din Bugetul multianual 2021-2027 - fonduri nerambursabile și 33,5 miliarde de euro din Pachetul de relansare economică (16,8 miliarde de euro sunt granturi și 16,7 miliarde de euro sunt împrumuturi).

Planul Național de Redresare și Reziliență al României (PNRR) este un program „conceput așa încât să asigure un echilibru optim între prioritățile Uniunii Europene și necesitățile de dezvoltare ale României, în contextul recuperării după criza COVID-19 care a afectat semnificativ țara, așa cum a afectat întreaga Uniune Europeană și întreaga lume.” Cu o alocare de 29,2 miliarde de euro, PNRR al României este structurat pe 15 componente:

I. Tranziția verde

C1. Managementul apei

C2. Păduri și protecția biodiversității

C3. Managementul deșeurilor

C4. Transport sustenabil

C5. Valul Renovării

C6. Energie

II. Transformare digitală

C7. Transformare digitală

III. Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii

C8. Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii

C9. Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare

C10. Fondul local IV. Coeziune socială și teritorială

C11. Turism și cultură

V. Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională

C12. Sănătate

C13. Reforme sociale

C14. Bună guvernare

VI. Polițici pentru nouă generație

C15. Educație

Programele operaționale referenț implemențării polițicii de coeziune la nivel național pentru 2021-2027 sũnț:

- Programul Operațional Dezvolțire Durabilă (PODD)
- Programul Operațional Trãnșporț (POT)
- Programul Operațional Creștere Inteligență și Digițlizare (POCID)
- Programul Operațional Sãnãțate (multifond) (POS)
- Programul Operațional Cãpiãl Umãn (POCU)
- Programul Operațional Combãterea Sãrãciei (POCS)
- Programele Operaționale Regionale – implemențate la nivel de regiune (8 POR)
- Programul Operațional Așãmențã Tehnicã (multifond) (POAT)
- Programul Operațional pentru Trãnziție Echiãbilã

În ceea ce priveșțe reponșabilitãțea geãionãrii cecãor programe, Agenția pentru Dezvolțire Regionalã sũnț Aũtoritãți de Mãnãgemenț pentru cele opt Programe Operaționale Regionale, Ministerul Trãnșporțurilor, Infrãstructũrii și Comunicãțiilor eșțe Aũtoritãțea de Mãnãgemenț pentru Programul Operațional Trãnșporț iar Ministerul Fondurilor Europene eșțe Aũtoritãțea de Mãnãgemenț pentru celelãte șãpte Programe Operaționale menționate mai sus.

1.3.3. Cãrãegii relevãnte la nivel regional

Regiunea sud-vest Olãeniã eșțe unã din cele opt regiuni de dezvoltare din Romãnia. Regiunea cãre în componențã județele: Dolj, Gorj, Mehedinți, Olț, Vãlcea, un numãr de 40 orașe și municipii, 408 comune și 2.070 de cãmãe.

Cu o suprafață de 29.212 kmp, regiunea ocupă locul 7 între regiunile României, Oltenia formează un cadrilater aproximativ simetric, pe axele Nord-Sud și Est-Vest. Râul Jiu traversează regiunea de la Nord la Sud. Regiunea SV Oltenia are o populație de 2.075.642 locuitori, reprezentând 10,31% din populația totală a României. La nivelul regiunii SV Oltenia, evoluția populației totale continuă trendul descendent manifestat după anii '90. În ceea ce privește suprafața agricolă, regiunea SV Oltenia se află tot pe locul 7 între regiunile țării cu 12,29% din suprafața agricolă națională.

Economia Regiunii SV Oltenia a înregistrat în ultimii ani o evoluție pozitivă, manifestată printr-o creștere economică continuă, de natură să asigure o reducere graduală a decalajelor față de alte regiuni ale țării și față de țările Uniunii Europene.

La nivel regional, a fost elaborată Strategia POR SV Oltenia care stabilește prioritățile de dezvoltare socio-economică a regiunii și reflectă orientările politicii de coeziune a Uniunii Europene pentru perioada 2021-2027. Strategia a fost elaborată luând în considerare nevoile și provocările existente la nivelul regiunii, precum și concluziile Raportului de țară din 2019 pentru România. Strategia programului are rolul de a sprijini obiectivele de politică asumate la nivel de UE prin intermediul unor tipuri de investiții care să contribuie la competitivitatea regională, inovare și digitalizare, eficiență energetică, mobilitate și conectivitate.

Axele prioritare și obiectivele specifice ale Strategiei sunt:

- ✚ Axa prioritară 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice
 - ✓ Consolidarea capacităților de cercetare și inovare și introducerea tehnologiilor în;
 - ✓ Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor;
- ✚ Axa prioritară 2 - O regiune cu orașe Smart
 - ✓ Sprijinirea transformării digitale a economiei regionale și a domeniilor de interes public și fructificarea beneficiilor pentru cetățeni și întreprinderi;
- ✚ Axa prioritară 3 - O regiune cu orașe prietenoase cu mediul
 - ✓ Optimizarea utilizării resurselor prin sprijinirea și promovarea eficienței energetice, reducerea emisiilor de carbon și regenerare urbană prin dezvoltarea infrastructurii verzi în mediul urban;
- ✚ Axa prioritară 4 - O regiune accesibilă

✓ Creșterea mobilității și conectivității prin dezvoltarea unei infrastructuri de transport rutier moderne și durabile;

✚ Axa prioritară 5 - O regiune educată

✓ Creșterea accesului și participării la un învățământ de calitate, modern, corelat cu cerințele pieței muncii;

✚ Axa prioritară 6 - O regiune atractivă

✓ Creșterea potențialului culturii și turismului ca vehicule de coeziune și dezvoltare economică și locală;

Planul de Dezvoltare Regională Sud Vest Oltenia 2021-2027 reprezintă instrumentul de planificare strategică prin care regiunea își promovează prioritățile și interesele în domeniul economic și social. Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 identifică de asemenea dezvoltarea turismului și a culturii ca o prioritate de dezvoltare în contextul dezvoltării socio-economice a teritoriului, dat fiind potențialul turistic existent în regiunea Sud-Vest Oltenia. Acest potențial justifică sprijinul financiar acordat reabilitării infrastructurii zonelor cu potențial turistic și valorificării patrimoniului cultural.

Strategia Regională de Specializare Inteligentă RIS3 Sud-Vest Oltenia 2021-2027

urmărește încurajarea spiritului antreprenorial, dezvoltarea companiilor inovative, valorificarea infrastructurilor de cercetare și stimularea parteneriatului între universități, instituții de cercetare și companii, prin concentrarea resurselor în domenii cu potențial de specializare atent selecționate, în care regiunea deține reale avantaje economice și competențe, pentru a face tranziția la o economie mai verde, incluzivă și rezilientă la schimbările climatice.

1.3.4. Conținutul la nivelul județului

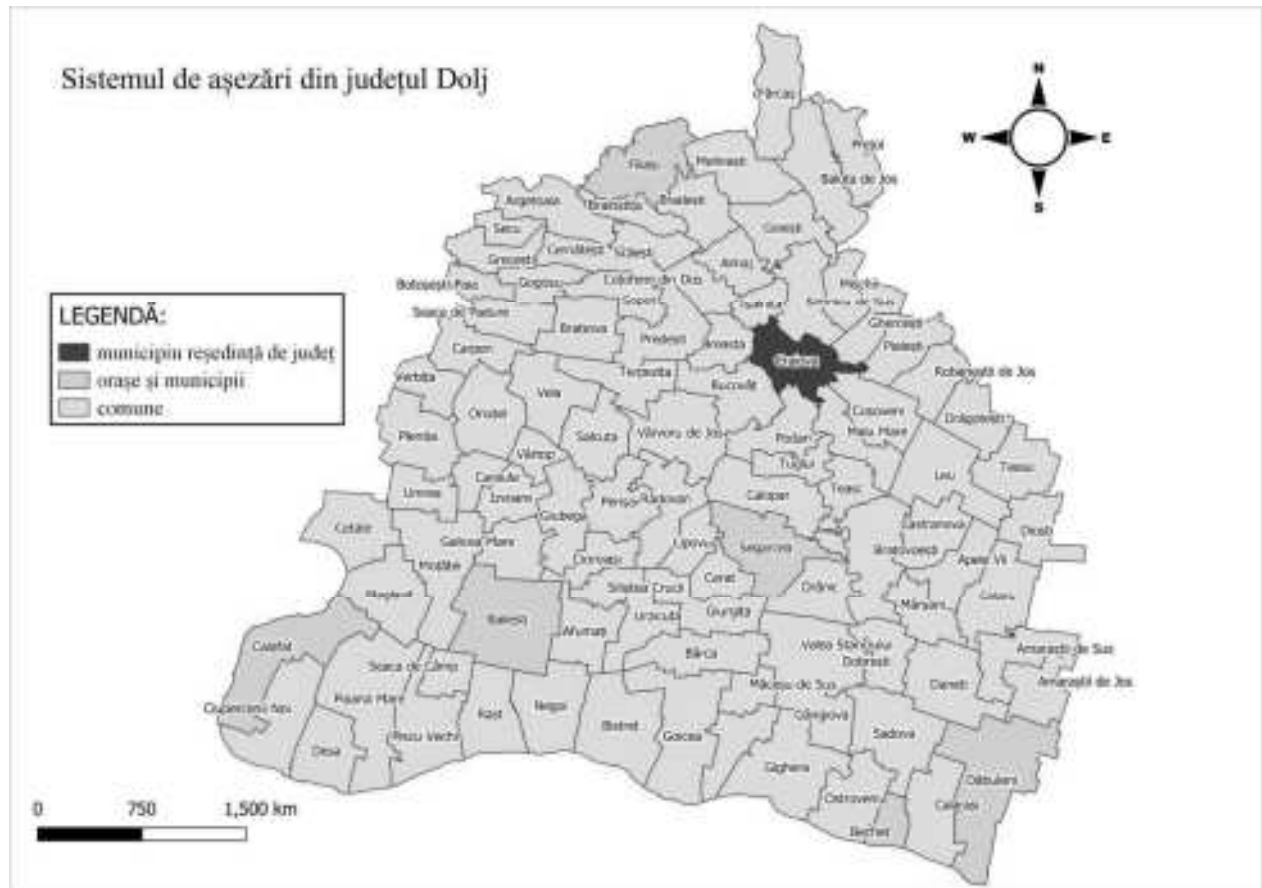
Județul Dolj este situat în partea de Sud-Vest a României și reprezintă cel mai mare județ din Regiunea de Dezvoltare Sud-Vestoltenică. Cu o suprafață de 7.414 km², Județul Dolj ocupă 3,1% din teritoriul național și 25,4% din Regiunea Sud-Vestoltenică (29.212 km², 12,25% din teritoriul național). La nord, est și vest, județul Dolj este învecinat cu celelalte patru județe ale Regiunii Sud-vestoltenice, respectiv, de la vest la est, Mehedinți, Gorj, Vâlcea și Oltenia. La sud, Județul Dolj se întinde până la granița de sud a României, fiind mărginit de Fluviul Dunăre pe o distanță de aproximativ 150 km.

Din punct de vedere administrativ, județul Dolj are 7 orașe (Craiova, Băilești, Cărfleș, Becheș, Dăbuleni, Segarcea și Filiș), dintre care 3 (Craiova, Cărfleș și Băilești) sunt municipii, de asemenea are 104 comune și 378 sate.

Județul Dolj este, din perspectiva suprafeței și populației totale, cel mai mare din regiunea Sud-Vestoltenică și unul dintre cele mai importante din România. Densitatea populației depășește mediul regional și național. Este un județ de graniță cu Bulgaria și are o coastă directă pe circa 150 km, la fluviul Dunăre.

Reședința județului, Craiova, este și cel mai important centru economic și social din regiune, se află în partea de nord-est a județului. Municipiul Craiova, cu peste 300.000 de locuitori reprezintă un pol urban de dezvoltare de o importanță majoră, fiind al 6-lea oraș din România ca număr de locuitori, centrul regiunii de dezvoltare Sud Vest Oltenia precum și capitala Regiunii Interolteniei.

Reședința orașelor este în partea de depărtare de reședința județului, grupate în partea de nord a județului, de-a lungul Dunării, iar cele mai apropiate orașe sunt reduse ca dimensiuni și au un profil predominant agricol. În sud, județul are două localități cu puncte de trecere a frontierei spre Bulgaria, respectiv Cărfăleu (pod ruș și feroviar) și Becheș (b.c.).

Relieful județului Dolj este specific zonei de câmpie, încadrându-se în categoria județelor dunărene, datorită faptului că fluviul Dunărea reprezintă genul principal care generează formele de relief în cadrul județului. Relieful cuprinde zone de luncă a Dunării, câmpii și zone de podiș, înălțime creștând de la 30 la 350 m față de nivelul mării, din sudul spre nordul județului.

Pe teritoriul județului Dolj se află două bazine hidrografice principale: Dunărea (150 km) și Jiul (140 km). Râurile secundare aparțin fie primului, fie celui de-al doilea bazin hidrografic și includ (ca bazine hidrografice): Balasan, Desnățui, Baboia, Ciutura, Jieț (afleuenți ai Dunării), Amaradia, Plosca, Raznic, Gilort, Meresel și Mascot (Râul Jiu). O excepție este râul Teslui, care traversează Județul Dolj pe o distanță de 73 km și este afluent al râului Olt.

Județul Dolj aparține zonei climatice temperate și se caracterizează printr-un potențial caloric ridicat, amplitudini mari ale temperaturii aerului, cantități reduse de precipitații cu frecvente perioade de secetă vara.

Economia județului Dolj este caracterizată de o industrie și agricultură puternic consolidate în teritoriu, precum și de un sector de servicii în curs de dezvoltare, care înregistrează o tendință susținută de creștere. Acest domeniu se caracterizează prin:

- Existența în cadrul economiei județului a unei tradiții a industriei grele și ușoare;
- Resurse naturale și materii prime variabile;
- Existența, în special în municipii și orașe, a unei baze tehnico-materiale pe vechile platforme industriale ce s-ar putea fi exploatare;
- Disponibilitatea autorităților publice locale pentru dezvoltarea parteneriatului public - privat și transpunerea programelor de dezvoltare socio-economică la nivel local și regional, în perspectiva integrării europene.

Sectorul agricol este relevant, în primul rând, în ceea ce privește numărul persoanelor ocupate, aceasta datorându-se și vocației naturale a teritoriului, a cărui morfologie este prielnică pentru activitățile agricole. Județul Dolj deține 3,1 % din suprafața totală și 3,9 % din cea agricolă a țării. Agricultură oferă cele mai multe locuri de muncă și contează ca parte majoră a produsului intern brut din județ. Suprafața agricolă este de 590.000 ha, 40 % din terenul agricol fiind reprezentat de solul cernoziom, ceea ce oferă mari posibilități de dezvoltare a agriculturii în județul Dolj.

Îmbunătățirea sistemului de irigații reprezintă o prioritate majoră nu numai pentru dezvoltarea unei agriculturi performante, care să nu mai fie dramatic dependentă de condițiile atmosferice, dar și pentru a preveni seceta și deșertificarea ce afectează o pondere relevantă a terenurilor din sudul județului Dolj.

Potențialul turistic al județului constă în valoarea și varietatea istoriei tradiționale și moderne, monumentele culturale și de artă, nenumăratele monumente ale naturii, rezervații, locuri de vânătoare, peisaje pitorești, flora și fauna bogate.

Viziunea privind dezvoltarea economico-socială a județului: Județul Dolj dorește să devină un județ atractiv, un spațiu economic stabil și diversificat, capabil să asigure prosperitatea populației, în care disparitățile de dezvoltare față de alte regiuni să fie reduse. Obiectivul general privind dezvoltarea județului constă în îmbunătățirea calității vieții populației și promovarea dezvoltării durabile în județul Dolj, astfel încât acesta să devină un județ cu o economie dinamică și diversificată și cu resurse umane superior calificate.

Obiectivele specifice exprimă opțiunile de dezvoltare a județului pe termen lung și se încadrează în prioritățile de dezvoltare naționale și regionale, respectiv stimularea dezvoltării întreprinderilor și sprijinirea creșterii economice a sectoarelor cu valoare adăugată ridicată, promovarea diversificării economiei rurale, consolidarea rețelei de așezări urbane, precum și prin promovarea turistică a județului.

1.4. Procesul de consultare și implicare a factorilor interesați

1.4. Cercetarea sociologică

Viziunea cetățenilor orașului Filiași este în spiritul dezvoltării zonei din punct de vedere economic și social, prin mai buna valorificare a resurselor locale, atragerea investițiilor și investitorilor, revigorarea tradițiilor, crearea sau reabilitarea infrastructurilor de tip urban și punerea în valoare a poziționării geografice, în deplin respect față de mediul înconjurător.

Atât Strategia integrată de dezvoltare urbană, cât și mecanismele instituționale implicate în procesul de implementare trebuie să țină cont de interesele comunității, care au fost exprimate prin intermediul sondajului de opinie și se regăsesc în portofoliul de proiecte prioritare ale orașului.

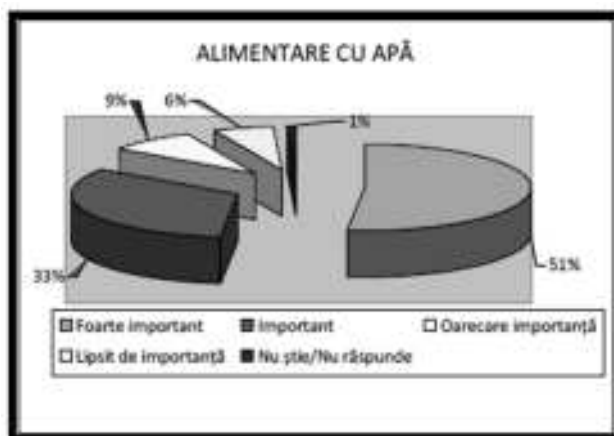
În perioada mai – iunie 2023 prin intermediul sondajului de opinie au fost aplicate 350 de chestionare factorilor interesați locali, reprezentând instituții, organizații, entități juridice și cetățeni ai orașului Filiași, pentru a afla atitudinea acestora cu privire la prioritățile de dezvoltare ale orașului pe următorii șapte ani.

Printre cei care au participat la sondajul de opinie se numără Primăria orașului Filișei (primar, viceprimar, secretar, funcționari publici și personal contractat din cadrul echipei de specialiști, Consiliul local, uniți de învățământ, pișorul orașene, ONG-uri locale (Asociații agricole, de dezvoltare intercomunitară, de mediu, fundații etc.), agenți economici, cetățeni.

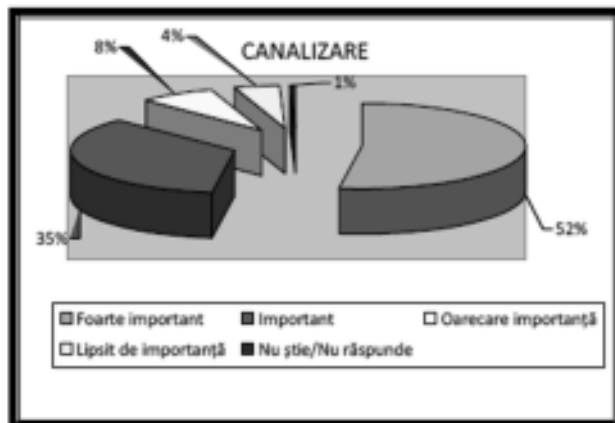
Prezența strategie va fi după procesul de consultare publică în perioada 30 aprilie – 10 mai, cu privire la obiectivele strategice din perioada 2024-2030.

Rezultatele cheionului privind Strategia integră de dezvoltare urbană un înleiz în cele ce urmează:

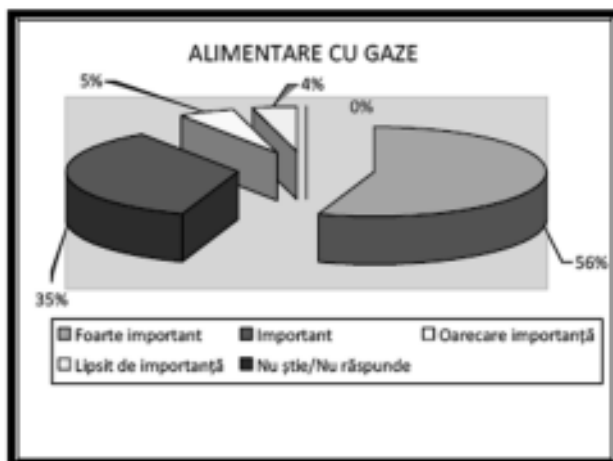
Majoritatea subiecților intervieți (84%) consideră proiectul de exndere și modernizare a sistemului de alimentare cu apă foarte important și important pentru dezvoltarea orașului Filișei.

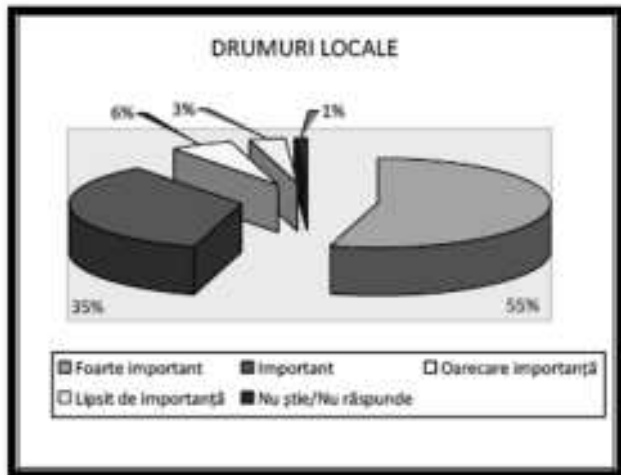
Majoritatea subiecților intervieți (87%) consideră proiectul de exndere și modernizare a sistemului de canalizare așelor uz menjere și știe de epurare foarte important și important pentru dezvoltarea orașului Filișei.

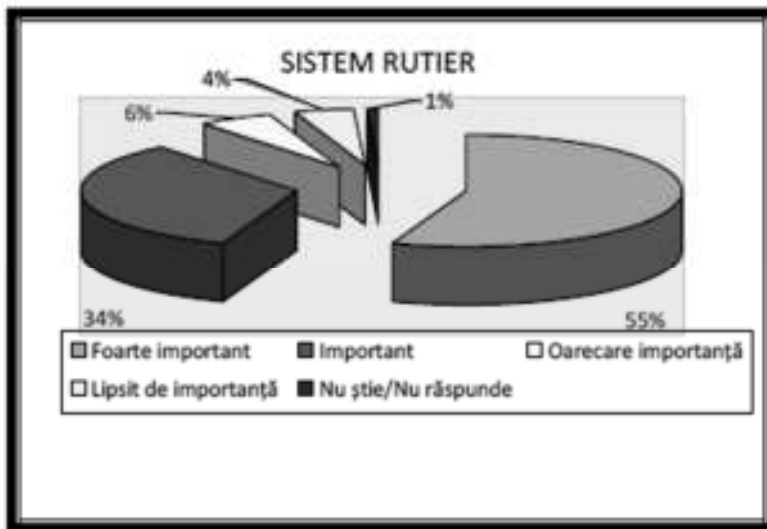
Măjori... subiecților intervievați (91%) consideră proiectul de extindere și modernizare a rețelei de alimentare cu gaze noulle foarte importante și important pentru dezvoltarea orașului Filieși.

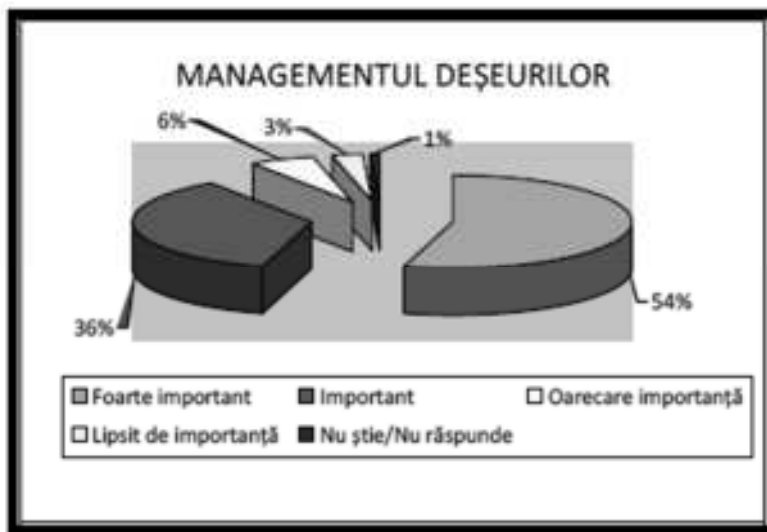
Majoritatea subiecților înțerviți (90%) consideră proiectul de realizare, modernizare și extindere a rețelei de drumuri din oraș și judele părțină oare imporantă și imporantă penru dezvoltare a orașului Filiși.

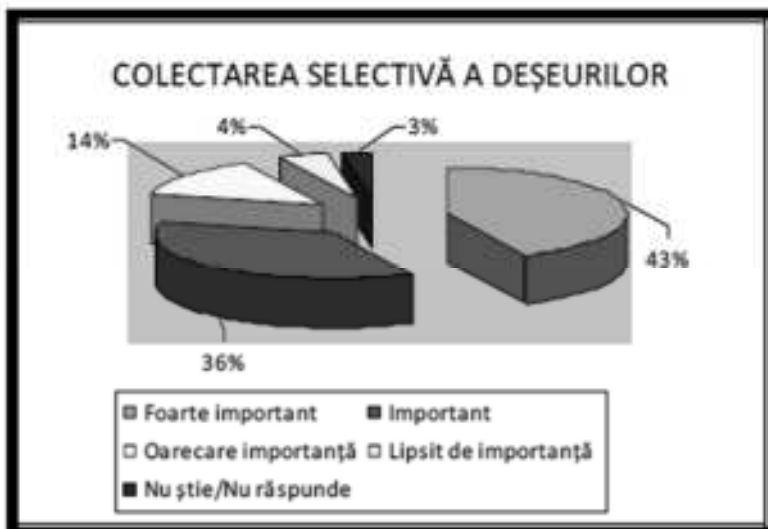
Majoritatea subiecților înțerviți (89%) consideră proiectul de modernizare și întreținere a sistemului rutier foarte imporantă și imporantă penru dezvoltare a orașului Filiși.

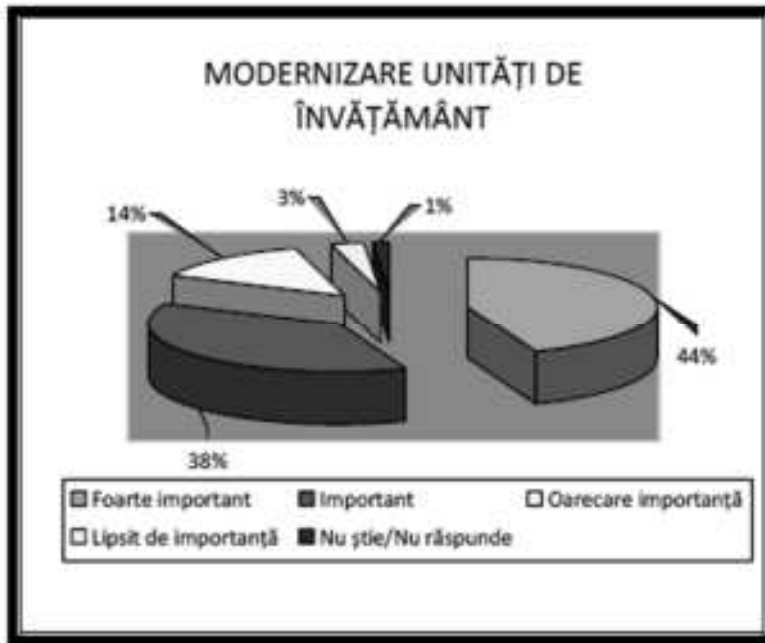
Măjoritatea subiecților intervievați (90%) consideră proiectul privind managementul deșeurilor foarte important și important pentru dezvoltarea orașului Filiești.

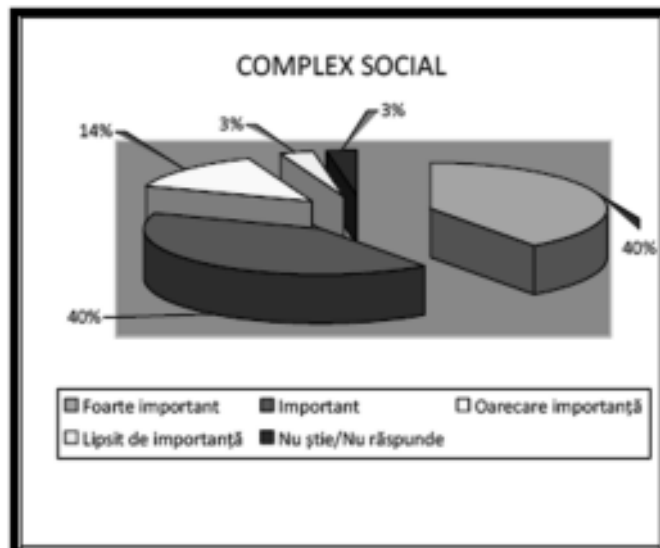
Măjoritatea subiecților intervievați (79%) consideră proiectul privind colectarea selectivă a deșeurilor foarte important și important pentru dezvoltarea orașului Filiești.

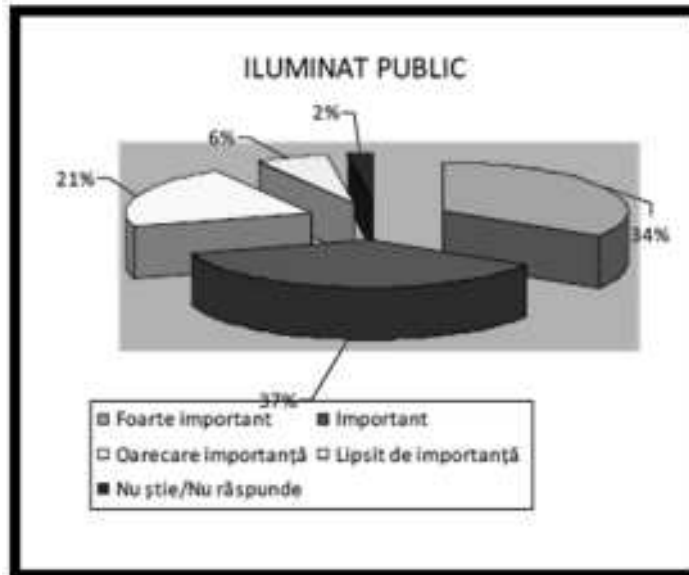
Majoritatea subiecților intervievați (82%) consideră proiectul privind modernizarea clădirilor unităților de învățământ și dotarea acestora, foarte important și important pentru dezvoltarea orașului Filiș.

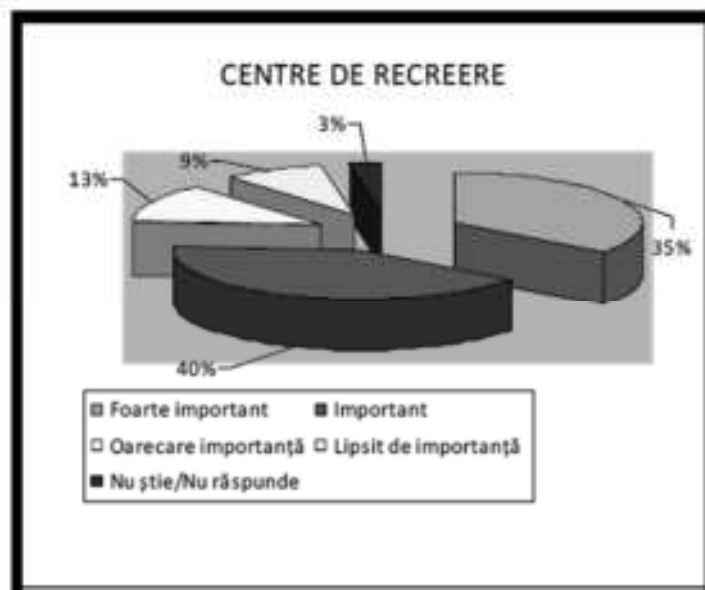
Majoritatea subiecților intervievați (80%) consideră proiectul privind Construirea unui complex social care să cuprindă un cămin – zil pentru bătrânii comunei și dotarea acestuia cu mobilier, foarte important și important pentru dezvoltarea orașului Filiș.

Măjoriile subiecților intervievați (71%) consideră proiectul privind realizarea lucrărilor de reabilitare și modernizare a rețelei de iluminat public, foarte important și important pentru dezvoltarea orașului Filiș.

Măjoriile subiecților intervievați (75%) consideră proiectul privind amenajarea și dotarea centrelor de joacă și recreere pentru copii, foarte important și important pentru dezvoltarea orașului Filiș.

SECȚIUNE 2: ANALIZA SITUAȚIEI CURULE ȘI CONEXIUL URBAN

2.1. Profilul socio-demografic

Poziție geografică

Orșul Filiși este situat în sud-vestul României, în partea de nord-vest a județului Dolj, la limita administrativă a județului cu Mehedinți și Gorj, pe valea râului Jiu, la traversarea podișului Getic. Teritoriul orșului Filiși și al localităților aparținătoare ocupă valea cealui râu, imediat în aval de confluența cealui cu fluvenții ai Gilorului și Motul, și riile interfluviile dițene. Orșul și localitățile aparținătoare sunt șezee pe lângă Jiului, cu excepția localității Băl, care e flă pe dreapta cealui.

Orșul Făși e flă la nord de Crăiov, reședința județului, la o distanță de 34 km față de cealui pe direcția nord-vest, și la o distanță de 205 km față de București, capitala României. Din punct de vedere morfologic, orșul este situat în intersecția următoarelor coordonate geografice: 44°24'0" latitudine nordică și 23°31'12" longitudine estică, fiind situat în partea centrală a Podișului Getic, în extremitatea sud-vestică a Piemontului Oltețului, la o altitudine de 110 m.

Teritoriul administrativ al orșului Făși are o suprafață de 9973 hectare, din care în total 559 hectare și extravilan 9414 hectare.

Din anul 1968, are în componența sa șapte localități:

- Filiași (12067 persoane în recensământul din anul 2011);
- Bălănești (1068 persoane);
- Almăjel (58 persoane);
- Brănișe (94 persoane);
- Frămoșii (2337 persoane);
- Răcrii de Sus (1157 persoane);
- Uscăci (119 persoane).

Orașul Filiași se învecinează cu:

- teritoriul administrativ al comunei Brăloșii (la sud);
- teritoriul administrativ al comunei Brădeșii și cel al comunei Melineșii (la est);
- teritoriul administrativ al comunei Crușeț din județul Gorj (la nord-est);
- teritoriul administrativ al comunei Țânțăreni din județul Gorj (la nord-vest);
- teritoriul administrativ al comunei Butoiești din județul Mehedinți (la vest).

Orașul Filiași este așezat la intersecția unor importante căi de comunicație rutieră, fiind un important nod feroviar și rutier al Olteniei, loc de întretăiere a două mari artere rutiere și tot atâtea magistrale feroviare. Cele două artere rutiere mari sunt drumurile europene E70 Craiova - Timișoara, care face legătura între zece țări europene, și E 79 Calafat - Craiova - Deva, care începe în Ungaria și se termină în Grecia.

Gara este un important nod de cale ferată din Oltenia, aflându-se la 1 km de centrul orașului. Prin gara Filiași trec aproximativ de 64 de trenuri pe zi, de transport persoane, respectiv mărfuri, majoritatea având rute către Craiova, Timișoara, București, Târgu Jiu, Petroșani, Rovinari sau Drobeta Turnu Severin.

Distanța ce trebuie parcursă pentru a ajunge la cel mai apropiat aeroport însumează 34 de kilometri, aeroportul aflându-se în orașul Craiova, reședința județului Dolj.

Distanța până la podul Calafat - Vidin este de 92 km. Din orașul port Calafat se poate ajunge relativ repede la Sofia și de aici în Grecia, acesta fiind unul din traseele preferate de către majoritatea

transportatorilor, precum și de agențiile de turism, pentru a tranzita Bulgaria și a se îndrepta spre Grecia sau Turcia. De asemenea, distanța până la podul de la Drobeta Turnu Severin este de 96 km.

Cadrul natural

Arealul administrativ al Filiașului ocupă un relief variat, care înglobează lunca Jiului, terasele și fruntea interfluviilor de pe ambele părți ale râului. Valea Jiului este una asimetrică, cu terase doar pe partea stângă, acolo unde se desfășoară orașul propriu-zis și satul Răcarii de Sus. Tot pe stânga, diferența de altitudine dintre terasa superioară și luncă influențează o serie de procese și fenomene.

Clima este temperat-continentală de tranziție, cu influențe mediteraneene. Temperatura medie anuală înregistrată în aceste locuri este de 10,5°C. Această valoare ridicată se poate dovedi extrem de avantajoasă dacă este speculată în mod inteligent. Rețeaua hidrografică este una bogată, atât la suprafață, cât și subteran, iar elementele biopedogeografice sunt cele specifice etajului climatic de deal, cu păduri de cer și gârniță în sectorul piemontan, precum și păduri de luncă în culoarul Jiului.

Poziția geografică a orașului Filiași, pe terasele râului Jiu, cu o luncă generoasă, amplificată și de largă confluență cu Gilortul și Motrul din partea nordică, cu o climă prielnică, o biodiversitate pe măsură și cu pământuri fertile, i-a atras și statornicit pe oameni aici încă înainte de Hristos, fapt dovedit de izvoarele istorice.

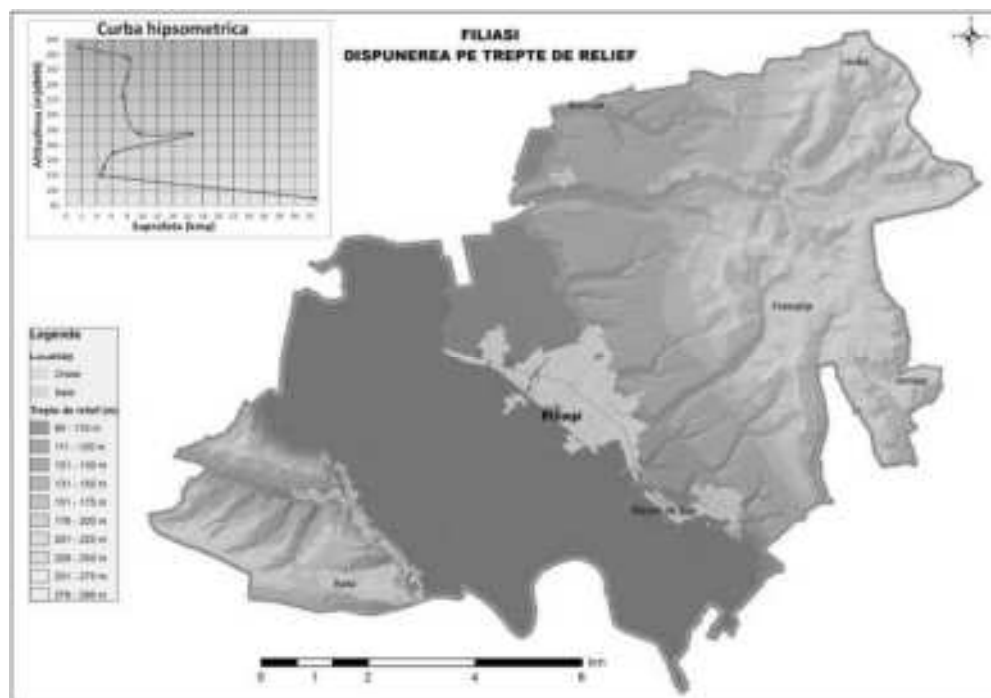
Situarea la intersecția unor importante căi de comunicație și accesul direct la acestea au contribuit la dezvoltarea economică și social-culturală a localității, în timp, Filiași deținând funcții variate: agricole, comerciale, de transport, industriale, dar și funcții administrative, localitatea fiind reședință de plasă și de raion.

Relieful

Orașul Filiași este așezat în partea centrală a Podișului Getic, în culoarul Jiului și în extremitatea sud-vestică a Piemontului Oltețului, la o altitudine medie de 110 m. Orașul și localitățile rurale aparținătoare sunt așezate pe stânga Jiului, cu excepția localității Bâlta care se află pe partea dreaptă a acestuia.

Caracteristica reliefului în arealul orașului Filiași este dată de faptul că, în evoluția sa, Jiul s-a abătut constant către sud-vest, săpând o vale asimetrică, cu terase numai pe partea stângă și versant abrupt, lipsit de terase pe partea dreaptă. Pe stânga râului, relieful coboară deci în trepte,

de l'podul piemont în Al Amr'diei (135 - 200 m) l'er 75 - 100 m, er 25 - 50 m, l'lunc Jiului, i'r pe dre'p, urc' brup'podul piemont în Bălăciței.

În ce relief de ip mfi'eru, rep'ele urc' pe direcți SV – NE. Prim're'p'ă e'e ce luncii Jiului, cu i'udine medie de 100 m, culiv'ă gricol și upu'ă r'cului de inund'ii. Albi m'joră Jiului, prezin'ă un râu în i'diu de bă'rânețe, c'r'cleriz'prin'r-o luncă fo'r'e l'rgă, me'ndre div'gn'e și de'ple'iri, cu eroziune l'er'ă fo'r'e c'ivă și diminu're l'm'ximum eroziunii ver'ic'le. În ec'orul Filiași, Jiul de'fășo'ră pe direcți NV – SE ce'cur' fo'r'e me'ndr', pe o luncă ce're o lățime de 3,5 - 4,0 km, fiind b'ă'um'i în'ăi lângă ver'n'ul drep' de l'confluenț'cu Gilor'ul și până l'Schiu, poi până l'Răc'rii de Jo'junge în zon'medi'nă l'luncii, pen'ru e' b'e l'm'rgine'ângă l'luncii în drep'ul loc'li'ății T'omireș'u.

Pe dre'p'râului, lunc' vine în con'c'direc'cu ver'n'ul rel'iv brub', c're m'rche'ză limi'Piemont'ului Bălăciței, în împ' ce pe âng'con'c'ul cu prim'er'ă e'e fec' de o'erie de proce'e geomorfologice c'ule. De'emene, ver'n'ul drep'l râului din're Gur'Mo'rului și Schiu e'e fec' de lunecări din're c're m'jori'e'c'ive.

În c'drul luncii e' iden'ifică l'bi'minoră, c're prezin'ă depuneri de l'uviuni ub formă de o'ro've, limbi de ni'ip, grinduri de m', m'i mul' m'i puțin fix'e i' cu înălțimi de 2 – 3 m, u' pl'je l'er'le. Lățime'l'biei minore e'e v'ri'bilă, de l'100 – 200 m până l'îngu'ări de 50

m lățime, fiind prinsă între maluri înalte, estompate pe alocuri de depuneri recente și întrerupte de grindurile afluenților.

A doua treaptă este cea a teraselor Jiului, prezente doar pe partea stângă. În plus, terasa de 15 – 20 m lipsește între Filiași și Răcarii de Sus. Terasalele sunt zonele cele mai propice pentru așezări, întrucât oferă teren plat pe pod, apă, condiție esențială locuirii, dar și o complementaritate a resurselor celor două forme de relief între care fac racordul, respectiv lunca și podișul.

Ultima treaptă este cea a podișului, cu altitudini de peste 200 m, formată din culmi dispuse paralel și uniform, domoale în partea de vest și abrupte în est, cu adâncirea văilor cu 70 – 150 m sub nivelul general. Aceste culmi fac parte din Dealurile Amaradiei, subdiviziune a Piemontului Oltețului, și ating o altitudine maximă de 290 m în zona satului Uscăci.

În acest areal, relieful este dezvoltat pe o structură litologică orizontală de duritate redusă (nisipuri, pietrișuri, argile și marne), în care caracteristicile reliefului sunt impuse de rocă și de procesele complexe care se desfășoară la suprafața acestora (pluviudenudare, torențialitate, alunecări, prăbușiri etc). Rocile friabile amintite favorizează formarea unor depozite importante de ape subterane, însă calitatea acestora nu le recomandă pentru consum.

Clima

Clima este temperat – continentală de tranziție, cu influențe mediteraneene, cu ierni mai blânde ca în alte zone ale țării și ploioase, verile fiind călduroase și uscate. Primăvara și toamna zilele sunt potrivit de calde, dar constatăm uneori amplitudini termice diurne mari. Primăvara este mai timpurie, fiind marcată de creșteri rapide de temperaturi.

La Filiași, conform valorilor înregistrate într-un interval de 15 ani (1984-1998), media multianuală este de 10,5°C, luna cea mai caldă fiind iulie cu 22,4°C, iar cea mai rece ianuarie cu -1,4°C. Regimul temperaturilor medii este unul caracteristic întregii zone de la sud de Carpați – creștere lentă din luna ianuarie până în iulie, urmată de o scădere graduală. Stratul de zăpadă mai stabil acoperă terenul 40 zile/an, iar temperaturi de peste 30°C se înregistrează între 35-50 zile/an.

Circulația generală a atmosferei în zona Filiași este dictată de principalii centrii barici, care acționează la nivelul continentului european – anticlonul Azorelor, depresiunea islandeză, anticlonul est-european, depresiunea mediteraneană. Deplasarea maselor de aer sub acțiunea ciclonilor și anticlonilor generează perturbații ale proceselor și fenomenelor atmosferice, caracteristice unei regiuni, imprimând climatului un caracter dinamic.

Iarna, în Oltenia și, deci, orașul Filiași se află sub influența puternică a Anticlonului Siberian, care poate provoca geruri puternice, ninsori și viscole, dar și sub influența maselor de aer mai cald și mai umed aduse de ciclone formate în perimetrul Mării Mediterane, cu dezvoltare maximă în acest anotimp, iar procesele de convecție termică și frontogeneză sunt mai frecvente decât în alte zone. Vara, în iulie (cea mai caldă lună din an) se resimte acțiunea anticlonului Azorelor, a depresiunii islandeze și a depresiunii din sud-vestul Asiei.

De-a lungul anului, precipitațiile nu cad uniform, în condițiile unor valori medii anuale sub 600 mm. Cea mai mare cantitate medie lunară corespunde lunii iunie – 73,6 mm, iar cea mai mică lunii februarie – 35,6 mm. Precipitațiile cad de cele mai multe ori la începutul verii și toamna, când plouă abundant. În timpul iernii cad ninsori bogate, iar vara sunt adesea perioade lungi de secetă. Atunci când seceta se înregistrează în august în lunile octombrie – noiembrie, constatăm efecte negative asupra plantelor de cultură care sunt semănate toamna.

Vânturile suflă predominant din est și din vest cu 21,4%, respectiv 22,1%. Viteza medie anuală este de circa 3,7 m/s, iar viteza maximă poate atinge și valori de 28 - 29 m/s.

Rețeaua hidrografică

În cadrul teritoriului administrativ al orașului Filiași, rețeaua cursurilor de apă este reprezentată de două categorii de ape curgătoare, respectiv un curs de apă permanent, râul Jiu, și mai multe cursuri de apă cu un caracter semipermanent, care numai pe sectorul inferior au un caracter permanent. Toate cursurile de apă cu caracter nepermanent, în marea lor majoritate, au drept colector principal râul Jiu. Afluenții care alimentează Jiul pe parte stângă a acestuia sunt: Valea Fratostița, Ogasul Negraia, Valea Cioranu și pârâul Cârnești, iar pe partea dreaptă, râul Jiu primește aportul a două organisme hidrografice cu un caracter nepermanent, respectiv Valea Bâlta și Valea Miclea.

Râul Jiu este cel mai mare râu al regiunii Oltenia, cu o lungime de 331 km, o suprafață a bazinului de 10 070 km² și un debit mediu de 86 m³/s la vărsare. Acesta străbate extremitatea vestică a orașului Filiași, pe direcția nord vest - sud est, pe o lungime de aproximativ 10 km, respectiv aval de confluența cu râul Motru și până la nord de satul Schitu, sat inclus în comuna Bralostița. La postul hidrometric Filiași, Jiul are un debit mediu de apă de 67,5 m³/s și un debit solid de 99,5 kg/s aluviuni. Primăvara, în perioada martie – iunie, debitul Jiului este cel mai ridicat,

provocând de multe ori inundații. În schimb, debitul cel mai redus este în perioada iugoslavă – septembrie, după o secetă specifică verii. Regimul curgerii este unul complex, clima fiind nivo-pluvială și umezită.

Primul denumire a râului Jiu a fost Rhodan. Așa apare în primele referiri importante de precursorul de apă, pe care le face istoricii Strabon și Pliniu cel Bătrân, în secolul II-d.H. Primul document în care este menționat curgul râului aparține lui Clăudiu Ptolemeu din Alexandria. În perioada de formare a râului, denumirea râului a fost înlocuită cu Gilfil sau Gilpil. În anul 1700, râul apare într-o hartă cu o altă denumire. Sălnicul Căminuzino a înlocuit primul hărta în care râul figurează sub numele de Jiu.

Existența Jiului și a luncii Jiului a avut o importanță deosebită pentru locuitorii zonei, în special pentru faptul că a contribuit la dezvoltarea agriculturii, prin culturi mari (cereale, plante tehnice și plante medicinale), precum și culturi legumicole în gospodăriile populației. De asemenea, râurile Jiului au fost propice înălțării șezărilor și căilor de comunicație, încă din Fiziș și a războiului de independență, precum și a căilor ferate cu direcția Jiului.

Topografe de suprafață, trebuie menționat că în perimetrul orașului Fiziș există trei lacuri pe valea Ciorănu: două rampe de DN6/E70 – bulevardul Răcoțanu din perimetrul orașului, iar unul în l. Lacurile respective, pe lângă faptul că încercă să li se dea un rol de amenajare a terenurilor agricole de pe valea respectivă, se constituie și într-un viitor proiect de amenajare.

În ceea ce privește relieful umezită, acesta este un bogat, fiind caracterizat de morfologia zonei. În perimetrul administrativ al orașului Fiziș, valea complexă a Jiului se desfășoară pe o lățime de aproximativ 12 km, între cumpăna de apă de pe malul drept cu înălțimi cuprinse între 234 și 236 m, și cea de pe malul stâng cu înălțimi cuprinse între 264 - 272 m. În proiectul respectiv, atât nivelul luncii, cât și al râurilor (mai puțin nivelul verșurilor văii) se înalță de depozitele glaciare care înmăgăzineză apă cu un caracter freatic.

În dealurile piemontane, natura rocilor permite formarea pânzelor de apă la adâncimi mai mari, ca efect al permeabilității depozitelor piemontane. Astfel, în această zonă pânzele de apă subterane se găsesc la o adâncime de 15-30 m și uneori chiar mai mult.

Flora și fauna

Orașul Filiași cuprinde o suprafață forestieră destul de mică în comparație cu suprafața totală a orașului și a localităților componente. Vegetația este specifică zonei de păduri de stejar, fiind în strânsă interdependență cu condițiile climatice, de relief și hidrografie, dar și puternic influențată de intervenția antropică.

Pe teritoriul unității administrativ-teritoriale Filiași se întâlnesc speciile forestiere caracteristice etajelor fitoclimatice în care aceasta este situată. Predominante sunt cvercineele (gârnița, cerul și stejarul). În trecut, întreaga zonă era acoperită de păduri de stejar care alternau cu tufărișuri. Influențele climatice și intervenția omului au determinat modificarea învelișului vegetal, astfel că formațiunile forestiere prezente reflectă zonalitatea latitudinală și condițiile geomorfologice, dar sunt în prezent subordonate complexelor modificări antropice.

Astfel, pe versanții divers înclinați sau platouri se întâlnesc arborete de gârniță, cer și amestecuri ale acestora, adaptate condițiilor staționale existente, cu soluri brune roșcate, brune roșcate luvice, brune argiloiluviale. Pe versanții umbriți se întâlnește gorunetele, iar pe versanții însoriți, fragmente de pădure de stejar pufos. Gârnița se dezvoltă în general pe soluri cu permeabilitate redusă, în care deficitul de apă din a doua parte a verii este deosebit de accentuat. Lângă Filiași se găsesc pădurile Negraia și Bungețelu.

În zona de luncă se întâlnesc arborete de stejar, amestecuri de stejar cu diverse foioase (șleauri și stejereto - șleauri), care beneficiază de un plus de umiditate provenit din aportul pânzei de apă freatică. Pădurile de luncă includ frasinul, ulmul de câmp, plopul negru, arinul, alături de care există salcia și salcâmul.

Din suprafața totală a fondului forestier, cea mai mare pondere o dețin pădurile de cer și gârniță (cereto-gârnițete), urmate de salcâmete, zăvoaie cu plop, salcie și arin negru din lunca Jiului, pădurile dominate de cer și pădurile dominate de stejar pedunculat. Accidental apar gorunul și fagul. Ca subarbuști se asociază păducelul, măceșul, porumbarul și lemnul câinelui.

Stratul ierbos conține specii adaptate la regimul alternant de umiditate a solurilor grele de tip brun roșcat. Terenurile agricole alternează cu pajisti care au caracter secundar, fiind formate din iarba câmpului, coada vulpii, firuța etc., care se întâlnesc, în general, pe terenuri improprie culturilor agricole, fiind folosite ca islazuri. Vegetația spontană a suferit în ultimele două secole modificări însemnate, ca urmare a defrișărilor pe suprafețe întinse cu scopul practicării agriculturii sau pășunării animalelor. Datorită suprapășunării multe specii ierboase de graminee au dispărut și s-au dezvoltat grupări cu firuță, peliniță, pirul gros, obsiga etc.

Fauna locului a suferit importante schimbări de-a lungul vremii, datorită modificărilor mediului de viață natural, prin reducerea suprafețelor împădurite sau tufărișurilor și desecărilor, vegetația naturală fiind înlocuită de culturi agricole. Dispariția multor locuri acoperite cu vegetație specifică s-a răsfrânt în mod direct asupra faunei, prin reducerea numerică a multor specii de păsări și animale, dar și prin dispariția unora dintre ele.

În arealul orașului Filiași și al localităților aparținătoare predomină rozătoarele precum popândăii, hârciogii sau șoarecii de câmp, șobolanii cenușii care trăiesc pe seama culturilor de câmp, apoi iepurii, dihorii și nevăstuicile. Lupul și vulpea se întâlnesc cu totul accidental fiind pe cale de dispariție.

Păsările sunt cel mai bine reprezentate în zonă. Dintre acestea pot fi amintite: prepelița, potârnichea, prigoria, presura, dar și vrabia, ciocănitoarea, guguștiucul, mierla, privighetoarea, cucul, sticletele, graurul sau cioara. Zăvoaiele sunt populate de păsări de baltă: corcodei, stârci, găinuși de baltă ș.a.

Reptilele sunt reprezentate prin șerpi de apă, șopârle și gușteri, iar ca elemente faunistice mediteraneene putem enumera scarabelul, lacusta marocană și broasca de pământ. În fauna piscicolă, predominante sunt bibanul, carasul și crapul.

Solul

Situat în partea vestică a Piemontului Getic, teritoriul administrativ al orașului Filiași prezintă un înveliș de soluri relativ variat. Solurile apar în strânsă corelație cu relieful, dar și cu clima, roca și vegetația. Astfel, au fost deosebite un număr de 4 clase cu 6 tipuri de sol.

Preluvosolurile sunt cele mai răspândite soluri din regiune, ocupând areale importante, atât în Dealurile Amaradiei, cât și în Piemontul Bălăciței. Ele se întind pe o suprafață de 2221,2 ha.

Clasa protisolurilor, reprezentată prin tipurile regosoluri și aluviosoluri, ocupă de asemenea suprafețe importante din teritoriul localității.

Regosolurile se întâlnesc pe arii mai importante pe versanții văilor din partea nord-vestică, în zona localităților Fratostița și Braniște, ca și pe dreapta Jiului, la vest de satul Bâlta. Acestea au o textură predominant lutoasă. Aluviosolurile ocupă suprafețe întinse în lunca Jiului, precum și în lungul altor cursuri de apă ce brăzdează teritoriul orașului. Ele au textură ce variază de la cea nisipolutoasă la cea argiloasă, dar predomină cele cu textură lutoasă și luto-argiloasă.

Utilizarea terenurilor ca arabil prezintă unele disfuncționalități, cauzate pe de o parte de unele însușiri ale solului referitoare la textura și aciditatea acestuia, iar pe de altă parte de condițiile de relief și hidrologie. Acestea se referă la panta terenului, eroziunea în suprafață, alunecările de teren, neuniformitatea teritoriului, excesul de umiditate de natură freatică, dar și de suprafață, precum și gradul de inundabilitate al terenurilor. Acești factori au o importanță deosebită în dezvoltarea unor procese geomorfologice, dar în același timp creează o serie de disfuncționalități în utilizarea ca arabil a teritoriului.

În concluzie, ca rezultat al factorilor pedogenetici existenți în zonă și în condițiile interacțiunii acestora, în teritoriul orașului Filiași se întâlnesc atât soluri zonale din clasa argisolurilor, cât și soluri intrazonale, din clasa celor hidromorfe, halomorfe și vertisoluri. Argiluisolurile sunt, în mare parte, soluri brune de pădure, dezvoltate pe formațiunile argilo-nisipoase din partea nordică a orașului, unde se află dealurile incluse Piemontului Getic.

În cea mai mare parte, solurile din teritoriul administrativ au o textură luto-argiloasă, favorabilă dezvoltării principalelor culturi: cereale, plante tehnice și furajere, legume, pomicultură și mai puțin viticultură. Având un grad de fertilitate naturală mai scăzut, este necesar să se facă intervenții mai substanțiale de ameliorare a calităților.

Resursele locale

Resursele solului și subsolului reprezintă baza de materii prime a oricărei economii, locale sau regionale. Prezența resurselor se transformă într-o premisă favorabilă dezvoltării, facilitând diversificarea profilelor economice ale așezărilor umane, ocuparea polivalentă a forței de muncă, creșterea mai rapidă a nivelului de trai.

Teritoriul administrativ al orașului Filișei este o precum regiunii din punct de vedere, raportul dintre resursele solului și resursele subteranului fiind nefavorabil celor din țară. Cărmăre, numeroase ramuri de industrie, dependență de prezența materiei prime subterană nu pot beneficia de provizionările din regiunile ci, eventual, prin ducerea lor din alte regiuni ale țării sau chiar din import, ceea ce are repercuză asupra costurilor de producție.

Resursele subteranului sunt deci reprezentate prin depozite pliocene cu rezerve de lignit aparținând formațiunii de Jiu-Moșu, dar cu condiții geologice grele din cauza dăncimii mari și a rezervelor scvifere de depozit zăcămânului. Au fost explorate și puse în exploatare în perioada socialistă și vadică importanță zăcămintele de gaze naturale a țitei la Răcari și la Brăloșu.

Un zăcămintă de argilă se află pe valea Cârneșii, formată din două rezerve de argilă, exploatare local pentru fabricarea cărămizilor.

Resursele solului sunt terenuri fertile, pășuni, fânețe, păduri, produse alimentare și vegetale, fondul funciar agricol constituind o sură naturală importantă a teritoriului orașului Filișei. Agricultură este, înrdevăr o activitate cu tradiție în zonă.

Repere istorice

Filișei este un vechi cârg comercial, devenitorș bi în perioada comunistă și un important nod feroviar și rutier al Olteniei. Localitatea are dânci rezonante și implicții în recu, deoarece reprezintă un simbol al recerii pe vâcuri, de la rmoșii noștri dci, la dco-romni și apoi la românii de azi. Istoria zonei se pierde în negura vremii și se explică prin o erie de fctori, mai ales prin generozitatea pământului care oferă dpo, resurse materiale și condiții prielnice rfului omene. Caracteristică principală este coninutul de locuire, o coninutul se prin dovezi rheologice și documentare.

Pe teritoriul orașului, descoperirile rheologice au co lăiveală ceramică aparținând renumei culuri de Coțofeni din epocă bronzului, iar în proprietate se află catedrala română de la Răcari, un punct rlegic al civilizației dco-romne, fiind situat pe drumul ce legă Drobeta de Pelendv. De mare importanță este și Tezaurul de la Filișei, care conține dinri de Friech și Corinhi din secolul al XIII-lea

Așezarea Filiași s-a format prin contopirea a opt siliști: Siliștea de la Roșu, Siliștea de la Piești, Siliștea de la Săfitești, Siliștea Spinișor, Siliștea de la Mănești, Siliștea de la Mănoaica, Siliștea de la Băcești și Siliștea Veche. Procesul de sistematizare a celor opt cătune datează începând cu epoca regulamentară. Însă prima atestare a numelui localității datează de la 7 ianuarie 1573, când voievodul Țării Românești, Alexandru II Mircea întărea lui Oprea spătar jumătate din moșia Filiași. Tot la această dată se menționează și hotarele localității.

Pe parcursul evului mediu și în epoca modernă satul Filiași a evoluat ca sat boieresc, și temporar mănăstiresc. Evoluția lui a fost legată de cele două mănăstiri de la Gura Motrului și de la Țânțăreni. După apariția căii ferate în 1888 localitatea s-a dezvoltat ca un important nod feroviar și rutier în centrul Olteniei, înlesnind comerțul cu mărfuri, atât intern cât și extern.

O însemnată familie de boieri, pe nume Filișanu, și-a lăsat amprenta pe istoria orașului pe o perioadă de 400 de ani. În anul 1906 Dimitrie Filișanul, cel prin care s-a stins ultimul descendent al neamului de boieri, ctitorește un splendid edificiu ce va dăinui sub denumirea de "Capela Filișanului". Preocupările boierilor Filișani nu s-au materializat numai pe plan spiritual, ci și în domeniul social, dovedind grija lor față de oamenii săraci, ctitoriile lor fiind destinate în mare parte acestora. Dintre acestea, cea mai de seamă este Spitalul Filișanilor înființat în 1882 și două cișmele pentru apă, una în satul Balta, iar alta în Filiași, situată la "Hanul Mare".

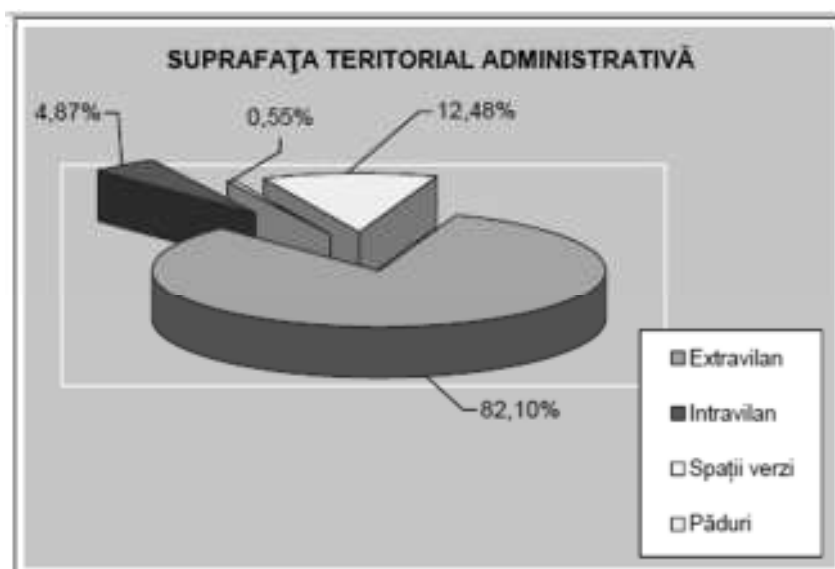
În anul 1935 învățătorul Nicolae Mitea dă viață unui alt lăcaș de referință din istoria orașului: Biblioteca Poporului, actualmente Biblioteca Orășenească "Anton Pann". De asemenea, primarul Ștefan Moraru a introdus iluminatul stradal în anul 1955, a pavat cu piatră cubică străzile în anul 1960, a creat prima rețea de apă și canalizare și a amenajat un centru de agrement în zona lacurilor. În plus, a construit Casa de Cultură, piața, fabrica de pâine, restaurantul Jiul și Grădina de vară.

Prin Legea nr. 2/17 februarie 1968, Filiași devine oraș, cu 6 sate aparținătoare. În anii următori sunt construite cele două mari fabrici, de Transformatoare și Mecanica Fină, care concentrează o importantă forță de muncă din oraș și zona adiacentă. Însă în perioada post-comunistă industria orașului decade, ca în întreaga țară, iar în Filiași începe să se dezvolte, treptat, sectorul de servicii, orașul fiind avantajat de poziția geografică într-o vastă arie rurală, întinsă pe 3 județe.

Orșul Filiși dișune de urmășorul poșenșil:

ECHIPAREA TERITORIULUI	
✓ Suprafașă totală – ha	9973
✓ Locuinșe existente - total - număr	6977
↓ Locuinșe în proprietate publică - număr	2
↓ Locuinșe din fondurile private - număr	6975
✓ Suprafașă locuibilă - total mp	306779
↓ Suprafașă locuibilă - proprietate publică - mp	56
↓ Suprafașă locuibilă - fondurile private - mp	306723
✓ Suprafașă intravilană – hectare	559
✓ Suprafașă spașurilor verzi – hectare	60
✓ Lungimea strășilor orășenești - total - km	48
↓ Lungimea strășilor orășenești modernizate - km	38
✓ Lungimea simplă a reșelei de distribușie a apei potabile – km	51,5
✓ Capacitatea instalașilor de producere a apei potabile – mc /zi	9060
Cantitatea de apă potabilă distribușă consumatorilor - total - mii mc	408
✓ Cantitatea de apă potabilă distribușă consumatorilor – uz casnic - mii mc	345
✓ Lungimea simplă a reșelei de canalizare - km	48,0
✓ Lungimea simplă a conductelor de distribușie a gazelor - km	35,1
✓ Gaze naturale distribușe - total – mii mc	3616
↓ Gaze naturale distribușe – uz casnic - mii mc	2859

Număr localități componente	7
Număr cartiere	5
Suprafața totală a localității din care (ha)	9973
Suprafața agricolă din care (ha)	7404
Teren arabil (ha)	55576
Pășuni (ha)	1692
Fânețe (ha)	28
Vii (ha)	108
Livezi (ha)	1
Suprafața fondului forestier (ha)	1431
Luciu de ape (ha)	218
Nr. ape curgătoare total, din care	2
Număr râuri, fluviu	1
Număr izvoare, pârâuri	1
Suprafața iazuri (ha)	-
Suprafața lacuri (ha)	5,5
Nr. lacuri	3
Nr. iazuri	-
Terenuri ocupate de construcții total (ha)	603
Terenuri ocupate de construcții industriale (ha)	107
Terenuri neproductive (ha)	86
Altitudinea medie a localității	110m

Din punct de vedere al formei de proprietate, teritoriul orașului Filiși are următoarea structură:

Localitate	Teren agricol	Teren neagricol	Locuințe	Suprafața locuibilă
	ha	ha		
			număr	mp
Proprietate publică	7404	2569	2	56
Proprietate privată	7297	927	6975	306723

Funcțiile și rolul orașului:

Funcție de locuire;

Funcție de producție industrială;

Funcție de producție agricolă;

Funcție de depozitare;

Funcție de transport (feroviar și rutier);

Funcție de servire tehnică și social-culturală în teritoriu.

Având în vedere înglobarea în teritoriul administrativ al orașului a unor așezări limitrofe, Bălta, Almăjel, Braniște, Fratoșița, Răcarii de Sus, Uscăci, ponderea economică predominantă este în continuare o contribuție în prezența producției agricole.

Caracteristicile principale ale orașului Filiși:

Localitatea	Suprafața intravilan (ha)	Număr locuitori	Număr gospodării	Număr locuințe	Suprafața locuibilă (mp)
Bălta	69,00	1068	40	43	984
Almăjel	17,70	58	370	387	16117
Braniște	19,70	94	37	38	989
Fratoșița	144,90	2337	642	644	23620
Răcarii de Sus	85,20	1157	340	352	14275
Uscăci	15,70	119	49	50	14275
TOTAL	352,20	4833	1468	1514	70260

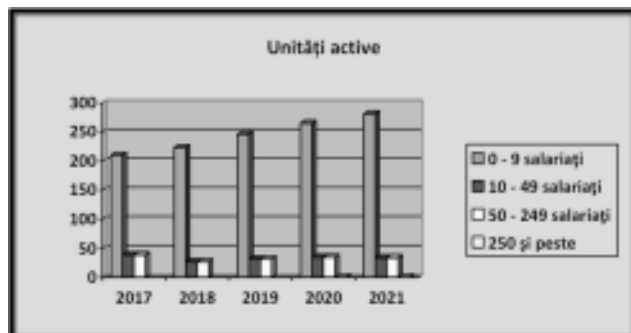
2.2. Profil economic

Poziția economică a orașului este de termen mediu în regiune, condițiile pedo-climatice, condiții de principala activități economice ce se desfășoară pe teritoriul administrativ al orașului. Conform datelor statistice, privind indicatorul activității în reținerii, la nivelul anului 2021, numărul unităților active din orașul Filieșeri este 240.

Situația privind numărul unităților active este următoarea:

Activitatea Întreprinderii	2017	2018	2019	2020	2021
✓ Numărul unităților active – total, din care, pe clase de mărime:	249	250	278	301	316
✚ 0 – 9 salariați	210	223	246	265	281
✚ 10 – 49 salariați	39	27	32	35	34
✚ 50 – 249 salariați	-	-	-	1	1
✚ 250 și peste	-	-	-	-	-
✓ Cifra de afaceri – total, din care, pe clase de mărime – mii lei:	175068	163189	223144	232596	256956
✚ 0 – 9 salariați	40814	57267	76702	92882	104638
✚ 10 – 49 salariați	134253	105921	136433	148117	136433
✚ 50 – 249 salariați	-	-	-	3280	4199
✚ 250 și peste	-	-	-	-	-
✓ Investiții brute – total, din care, pe clase de mărime – mii lei:	8138	7773	7995	6259	8878
✚ 0 – 9 salariați	1612	3207	4378	3076	3634
✚ 10 – 49 salariați	6525	4565	3617	3183	5243
✚ 50 – 249 salariați	-	-	-	-	-
✚ 250 și peste	-	-	-	-	-

Activitățile economice ale orașului cuprind toate cele trei sectoare de activitate: primar, secundar și terțiar. Sectorul primar este legat de agricultura și silvicultura, cel secundar cuprinde activitățile industriale, de depozitare și de construcții, iar cel terțiar este sectorul de servicii, care se cunoaște o dezvoltare în ultimii 30 de ani.

Serviciile din Filișei sunt în prezent foarte diversificate, fiind împărțite în servicii economice și servicii de natură socială (medicale, sociale, educaționale, de siguranță ordinii publice, juridice). Serviciile economice cuprind comerțul, turismul, administrația publică, serviciile legale de transporturi și siguranță utilităților, serviciile financiare – bancare, funerare, servicii-urile și pălăvoriile auto, serviciile de reparații diverse etc.

Activitatea comercială este un înconjur în orașul Filișei, întrucât de cele servicii beneficiază atât locuitorii orașului și a celor aparținătoare, cât și locuitorii din trei județe în jurul orașului. Dintr-un număr de activități comerciale reprezentative, se remarcă cele 4 supermarket-uri (Penny, Carrefour, Obi Imperium și Migros), dar și magazinele de dimensiuni mici precum Sic, cele două magazine chinezești, centrelor de materiale de construcții (Tuș&Sandel, Dumbrovă etc.). De asemenea, în centrul orașului este o piață agro-alimentară, cu cârgh de două ori pe săptămână. Alte activități comerciale sunt situate pe bulevardul principal, pe Str. Gării și pe strada pieței și oferă servicii de vânzare a varietăți de produse alimentare și nealimentare.

Centrul turistic este înregistrat la hotelul „Jiu” de lângă lac, iar activități de administrație publică, în Filișei sunt o varietate foarte mare, remarcându-se cele mai mari reședințe: Zanzibar, Flor, Parc, Negru, Ballroom, Diver, Enigma. De asemenea, activități financiare – bancare sunt prezente sediile băncilor BCR, BRD, CEC Bank și Bancă Transilvaniană, odată cu de mai multe firme de asigurări. La acestea se adaugă activitățile financiare publice (ANAF și administrația financiară Primăriei).

Industria orașului Filișei este, în prezent, deosebit de slab reprezentată, cea mai mare unitate fiind Linex Wolf SRL, care funcționează într-o lucră foarte fabrici de Transformare, pe Str.

Uzinei nr. 2. Alte unități industriale, însă de dimensiuni reduse, sunt în domeniul construcțiilor de mașini, materialelor de construcții, prelucrării lemnului, textil și alimentar.

Activitățile economice cu profil industrial erau în perioada comunistă mult mai intense și se concentrau, în trecut, în două zone industriale: zona de nord-vest și zona de sud, profilul zonelor industriale fiind mixt: industrial, agricol și de depozitare.

Unitățile industriale care funcționau în zona industrială nord – vest au fost: Motoare Electrice SA, S.C. Transformatoare – Motoare – Condensatori S.A., Unitatea Mecanică R.A., Stația de Transformare 110/20 Kv, Stația PECO, Stația de Tratare Apă, Autobaza Auto, R.A. Drumuri și Poduri – secție drumuri județene și secție drumuri naționale, S.C. Secție Întreținere Drumuri. Cea mai mare parte a acestor unități nu mai funcționează, încât în această parte a orașului există numeroase spații industriale nefuncționale, unele chiar cu un peisaj dezolant, care necesită reabilitare, putând fi utilizate în diverse scopuri.

Cea mai mare unitate de acest fel este fosta fabrică SC Transformatoare – Motoare – Condensatori S.A., care a fost înființată în anul 1972, având un personal numeros și o importanță de nivel național. După 1990, fabrica a fost privatizată și și-a redus activitatea, până în momentul desființării. În prezent, o parte a fost preluată de firma Linex Wolf SRL, care își desfășoară activitatea în spate, pe partea dinspre calea ferată. De asemenea, pe latura dinspre oraș, spațiile industriale au fost transformate în spații cu alte funcțiuni (spălătorie auto, sală de jocuri, bar), în timp ce partea dinspre drumul european / național este, în continuare, nefuncțională și cu un aspect neplăcut.

Tot în platforma de nord-vest mai funcționează Stația de tratare a apei și Stația PECO (în prezent PETROM), fiind înființate și alte unități, precum Stația Rompetrol, stația de betoane Yrabet și mici unități de producție (o fabrică de peleți și două fabrici textile).

În zona industrială de sud funcționau, în trecut, următoarele unități industriale: S.C. Energo Reparații S.A, S.C. Sector Industria Lemnului S.A (Fabrica de cherestea), Fabrica de Pâine, Centrul de Recuperare și Valorificare Materiale Refolosibile, Atelier Prelucrare Metale și stația de pompe CF. Dintre acestea mai funcționează SC Energo Reparații SA, pe Str. Siretului nr. 3, celelalte unități fiind dezafectate. Fabrica de Pâine a fost renovată de curând, urmând să devină centru comercial, iar arealul fostului S.I.L. a fost împărțit într-o zonă rezidențială (unde se construiesc, începând cu 2022, două blocuri p+8) și un viitor parc industrial. Tot pe platforma de sud există, prezent, mici ateliere mecanice, precum și noua Stație de transfer deșeurilor.

Alte unități industriale din Filiș, ale căror clădiri s-au rămas nefuncționale, sunt cele două mori, din Filiș și din Bălău. În schimb, au apărut mici unități industriale diverse, precum trei fabrici de pâine, două mici atelier de mobilă, precum și o firmă de colectare și reciclare deșeurilor (Xolufion SA).

Unitățile de depozitare cu profil industrial și agricol din trecut sunt: Baza de recepție COMCEREAL Sucursala Dolj, Depozitul de mărfuri FEDERAL MCOOP Filiș, Depozitul de combustibil solid, Depozitul de combustibil lichid COMPETROL S.A., Depozitul de materii de construcții – Secția de prelucrare lemnului, Depozitul de materialele de construcții – S.C. Dumbrăvă S.R.L și Depozitul de materii de refolosibile.

Dintre acestea, funcționează în continuare depozitul de materii de construcție SC Dumbrăvă SRL, clădiri de care s-au mai înființat și unele în Filiș. De asemenea, baza de recepție cereale a fost preluată de Prul SA., iar în perioada veche a orașului funcționează, din anul 2021 un mare depozit regional Penny. Centrul logistic Penny are 33 de rampe de încărcare și 34 de expediție, iar personalul angajat este de 130 de persoane. De la Filiș se transportă zilnic 1400 – 1500 de paleți de marfă pentru cele 49 de magazine din jurul depozitului.

Pentru o mai bună dezvoltare socio-economică a orașului și pentru ridicarea nivelului de trai al locuitorilor, administrația locală este dispusă să colaboreze cu evenimentii investitori oferind numeroase facilități, între care: conștientă și suport logistic, cele mai utilizate, intermediari concepționari-vânzări terenuri, taxe și impozite reduse, forță de muncă calificată în industrii ușoară, prelucrări mecanice, prelucrare

lemnului, electricieni, lăcătuși mecanici, croitori, muncitori agricoli, etc. Pe o suprafață de cca 40 ha există clădiri ce pot constitui baza unor investiții, existând oportunitățile amenajării unui parc industrial pe foiele plătite.

Agricultura

Funcția agricolă se materializează în orașul Filiași prin producția agricolă vegetală și producția animalieră, în condițiile unei dezvoltări reduse a prelucrării primare a acestor produse, acestea fiind destinate majoritar pentru satisfacerea autoconsumului populației locale și mai puțin pentru valorificarea pe piața liberă. Existența Jiului, cu lunca și terasele acestuia, a contribuit la dezvoltarea agriculturii, alți factori semnificativi fiind clima favorabilă și solurile care se pretează pentru culturi de cereale, plante tehnice, legume ș.a.

Obiectivul general al strategiei de dezvoltare este de a promova un sector agricol progresiv și dinamic, ținând cont de faptul că în satele aparținătoare, dar chiar și în oraș, agricultura este ocupația de bază a locuitorilor. În același timp, trebuie recunoscut că sectorul agricol are un potențial de dezvoltare în două direcții separate, iar acestea trebuie deopotrivă încurajate.

În primul rând, există o direcție de dezvoltare a sistemelor agricole de producție spre un mod mai modern, mai competitiv și mai orientat către piață, ceea ce va conduce la o adoptare a unor principii inovatoare și de calitate, care să răspundă cerințelor consumatorilor de pe piețele naționale și internaționale.

În al doilea rând, pe plan european există o orientare către o accepțiune mult mai diversă și multifuncțională a sistemului agricol, care combină sistemele tradiționale de producție cu o serie de activități alternative – agro-turism, meșteșuguri sau furnizarea de servicii ce vizează protecția mediului înconjurător (conservarea biodiversității prin menținerea în cadrul fermelor a valorii naturale ridicate).

Ambele direcții de dezvoltare a agriculturii au potențial de creștere economică, de creare de locuri de muncă și de îmbunătățire a calității vieții populației. Acestea se vor putea realiza numai printr-o folosire sustenabilă a resurselor naturale, chiar dacă aceasta se va face prin menținerea fertilității solului ca premisă pentru obținerea unor recolte bogate și calitative. Mai mult decât atât, este deosebit de importantă implicarea populației în determinarea priorităților de dezvoltare a propriilor comunități, iar aceasta trebuie să se facă pentru ambele direcții de dezvoltare a agriculturii, chiar dacă vorbim de fermieri de semisubzistență.

În Filiași, activitatea agricolă se desfășoară în principal în cadrul asociațiilor familiare fără personalitate juridică. Profilul dominant este dat de cultura plantelor cerealiere și un plus este

existența centrului de preluare și valorificare a cerealelor. Pentru rentabilizarea muncii în agricultură sunt însă necesare investiții în dotarea cu mașini și utilaje agricole performante.

În Răcarii de Sus există tradiții în cultura legumelor, cu produse comercializate pe piața din Filiași, dar și din Craiova sau alte centre din Oltenia. În plus, solul, clima și relieful din zona Filiași sunt extrem de favorabile creșterii și dezvoltării optime a pomilor fructiferi și viței de vie. Sunt necesare însă investiții în modernizarea tehnicilor de îngrijire a acestora, valorificarea și prelucrarea fructelor și strugurilor.

Sectorul zootehnic este reprezentat în Filiași prin creșterea animalelor în gospodării, la care se adaugă Asociația crescătorilor de animale din Filiași, profilată pe creșterea bovinelor, precum și ferma de păsări de la Răcarii de Sus. Acest sector poate fi dezvoltat prin amenajarea unor ferme noi, dotate cu mijloace, utilaje și metode de lucru moderne, promovarea asociațiilor de producători, dar și amenajarea de centre de colectare, prelucrare și valorificare a produselor animale: carne, lapte, lână, piei etc. Pe lângă fermele tradiționale, pot fi amenajate pe raza satelor aparținătoare orașului și ferme de melci, struți, herghelii ș.a.

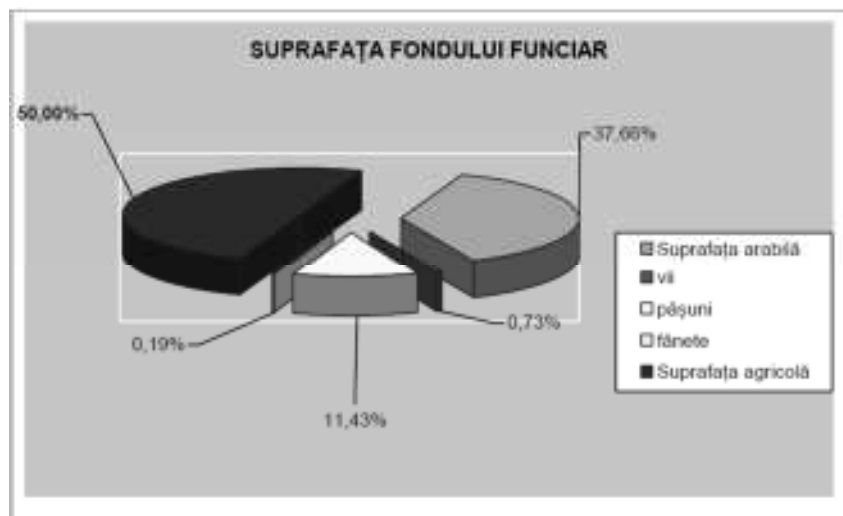
Pentru creșterea performanței în agricultură, trebuie avute în vedere următoarele obiective:

- Obținerea unei producții agricole viabile în condiții de eficiență economică;
- Încăutirea unui sistem de creditare care să realizeze unități agricole viabile;
- Dezvoltarea agenților economici pentru prestări servicii în agricultură;
- Dezvoltarea sectorului de colectare, depozitare și comercializare a produselor agricole;
- Înființarea pieții de gros;
- Lucrări de îmbunătățiri funciare;

Suprafața fondului funciar după modul de foloșință în perioada 2019 – 2021

CATEGORIA- Ha	2019		2020		2021	
		Din care în proprietate privată		Din care în proprietate privată		Din care în proprietate privată
Suprafața agricolă	7404	7297	7404	7297	7404	7297
Suprafața arabilă	5576	5530	5576	5530	5576	5530
Suprafața livezilor și pepinierele pomicole	-	-	-	-	-	-
Suprafața viilor și pepinierele viticole	108	108	108	108	108	108
Suprafața pășunilor	1692	1631	1692	1631	1692	1631
Suprafața fânețelor	28	28	28	28	28	28

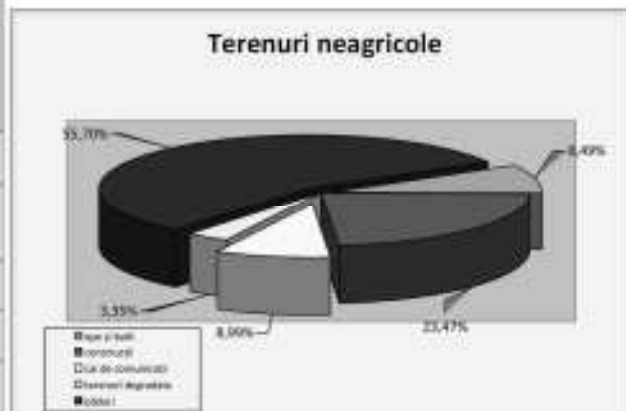
Suprafața fondului funciar după modul de foloșință în regiunile celeșilor în ultimii ani pentru terenuri arabile, pășuni și fânețe. Din punct de vedere al structurii terenurilor agricole, acestea sunt preponderent arabile (5576 ha din 7404 ha). Livezile sunt inexistent, deși condițiile naturale le recomandă pentru dealurile piemontane, iar suprafața viilor este de 108 hectare, fiind în proprietate privată.

Prin Legea fondului funciar nr. 18/1991, cetățenii au fost puși în posesia terenurilor agricole, terenul parțial devenind de limită în defășurarea activităților agricole. Acest lucru a dus la schimbări, ca și dezvoltări, ultimele fiind legate de tehnicile agricole rudimentare în multe cazuri și de parcelare excesivă, care conduce la o muncă ineficientă dacă nu se apelează la mecanizări pentru lucrul pământului.

Suprafața terenurilor neagricole în perioada 2019 – 2021

CATEGORIA- Ha	2019		2020		2021	
		Din care în proprietate privată		Din care în proprietate privată		Din care în proprietate privată
Suprafața cu terenuri neagricole	2569	927	2569	927	2569	927
Suprafața cu păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră	1431	390	1431	390	1431	390
Suprafața cu ape și bălți	218	95	218	95	218	95
Suprafața ocupată cu construcții	603	410	603	410	603	410
Suprafața - căi de comunicații și căi ferate	231	0	231	0	231	0
Suprafața cu terenuri degradate și neproductive	86	32	86	32	86	32

Fondul funciar teritoriului administrativ Filieși:

CATEGORIA	SUPRAFAȚA (Ha)
Teren agricol, din care:	7403
Arabil	5575
Pașuni	1691
Fânețe	28
Vii	108
Livezi	1
Teren neagricol din care:	2570
Paduri	1431
Ape și bălți	218
Căi de comunicații	231
Construcții	588
Neproductiv	102
SUPRAFAȚA TOTALĂ	9973

Producții vegetale

Orșul Filiși este situat într-o zonă de podiș, ceea ce favorizează prezența culturilor de câmp, reprezentată în special de cereale (grâu și porumb).

CULTURA	SUPRAFAȚA CULTIVATĂ (ha)
Grâu	1950
Porumb	1460
Cartofi	10
Leguminoase	22
Altele	2000
TOTAL	5442

Viticulură (cu soiuri hibride), pomiculură (cu pruni, meri, peri, vișini, căși) și legumiculură (cu roșii, țardei, castraveți, ceapă, varză, vinețe, dovlecei ș.) sunt practicate în gospodării pentru consumul propriu, uneori și pentru comercializare. Prin ele sudește de dezvoltării, schimbări de sol și climă de aici favorizează cultura viței de vie, în care sunt necesare investiții în modernizarea tehnicilor de îngrijire viței de vie, valorificarea și prelucrarea fructurilor. Suprafața ocupată de grădini familiale este de 115,54 ha, iar culturile permanente ocupă o suprafață de 82,61 ha.

Zootehnie

Efectivul de animale pe categorii din orșul Filiși este în Regiunea Generală Agricolă prezintă astfel:

CATEGORIA	NUMĂR
Păsări	38924
Bovine	562
Ovine	570
Căprine	827
Porcine	3267
Căline	340
Familii de bine	723

Lipșunele groznică sunt din gospodăriile țărănești ale satelor prășăne, precum și

agricultură pe loturi mici de teren conștientizând impedimentele privind ridicarea producției agricole și înmăiere din cadrul orașului. O problemă importantă o reprezintă și modalitățile de valorificare a recoltelor, cel mai important fiind comercializarea. În ceea ce privește bine că există uniități care recoltează produsele cerealiere și le doresc existența unor centre și pentru a fi lipuri de produse agricole.

Silvicultură

Pe raza administrativă a orașului Filieși există 1.431 ha de pădure și terenuri cu vegetație forestieră, din care 390 ha se află în proprietate privată. Comparativ cu suprafața totală a uniității administrativ-teritoriale, suprafața ocupată de pădure este mică, influențând direct și negativ condițiile climatice ale terenului, dar și procesele geomorfologice locale.

Suprafața cu păduri din localitate este administrată de Ocolul Silvic Filieși, subordonat Direcției Silvicultură Crăiova. Fondul forestier este împărțit în două uniități de producție: Filieși și, parțial,

Argeș (pădurile satului Bălău) și este îneglijat și răpândit, având o pondere mai mare la nord-est de râul Jiu și o suprafață mai mică la sud-vest.

Din suprafața totală a fondului forestier, cel mai mare pondere o dețin pădurile de cer și gârniță – 38,2%, urmate de mlaștină 14,9%; zăvoaie cu plop, mlaștină și rin negru din luncă a râului 14,4%; pădurile dominante de cer 12,1%, pădurile dominante de mlaștină pedunculată 8,1%; gârnițe pure 6,8%; șleu de luncă cu frasin, mlaștină pedunculată, ulm și rin negru 5,6%. Este necesară creșterea suprafețelor împădurite, cu rol de protecție, pentru combaterea eroziunii solului și a alunecărilor de teren.

În vederea dezvoltării agriculturii și silviculturii, în orașul Filieși și zonele aparținătoare se pot realiza investiții în următoarele domenii:

- Baze de creștere și procesare a peștelui;
- Uniități de colecție, prelucrare și depozitare a produselor vegetale;
- Centre de tăiere-horizantare, cernăngerii, uniități de colecție și prelucrare a produselor forestiere;

- Unități de colectare-prelucrare a legumelor și fructelor (fabrici de conservare, de sucuri naturale, depozite frigorifice ș, □);
- În plus, cele peste 1144 ha de pădure asigură suficiente cantități de fructe de pădure, ciuperci și plante medicinale încât să facă oportune investițiile în amenajarea unui centru de colectare, prelucrare și valorificare a acestora.

2.3. Profil spațial și funcțional

2.4. Infrastructura de transport și mobilitate

Transportul rutier

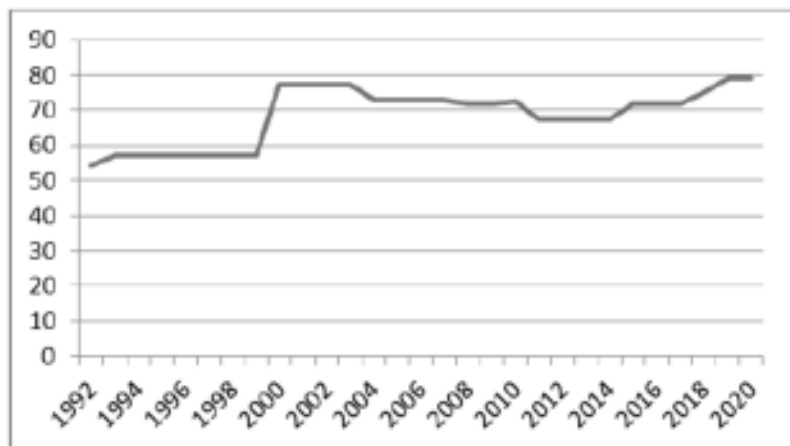
Teritoriul administrativ al orașului Filiași este situat în partea de nord a județului Dolj, la limita administrativă cu județele Mehedinți și Gorj și la intersecția unor importante căi de comunicație rutieră: D.N. 6 (E 70) București – Craiova – Timișoara și D.N. 66 (E 79) – Craiova – Filiași – Târgu Jiu – Petroșani, precum și feroviară: București – Craiova – Drobeta Turnu-Severin – Timișoara și Craiova – Filiași – Târgu-Jiu – Petroșani (cu cele două rute, Cărbunești și Rovinari).

Situarea la intersecția unor importante căi de comunicație și accesul direct la acestea au contribuit la dezvoltarea economică și social-culturală a localității, în timp, orașul Filiași deținând și funcții administrative: reședință de plasă, de raion. În prezent, una dintre funcțiile principale ale orașului este cea de transport, însă drumul internațional E 70 / E 79 care trece prin oraș (Bulevardul Racoșeanu) prezintă disfuncționalități prin aglomerarea traficului urban, amplificarea zgomotului și pericolul de accidente crescut.

Din categoria drumuri județene face parte DJ 605A Filiași – Melinești, care face legătura cu localitățile Crușeț și Dănciulești din județul Gorj. Legătura cu satele aparținătoare și cu limitele județelor învecinate este asigurată și de o rețea de drumuri comunale:

- DC 110 Filiași – Frățioșii, cu o lungime de 6 km;
- DC 113 A Fratoștița – limită județului Gorj, cu o lungime de 7 km;
- DC 115 Braloștița – Bâlta – limită județului Mehedinți, cu o lungime de 8km;
- DC 121 Filiași – Jiu, cu o lungime de 3 km;
- DC 121 A Bâlta – Argetoaia, cu o lungime de 11 km.

Orșul Filișei este traversat de drumuri europene și naționale pe o lungime de 11 km, iar drumurile județene au o lungime de 13 km. La nivelul anului 2021, lungimea străzilor orașeneșilor este de 48 km, din care modernizate 38 km. În localitățile aparținătoare mai există străzi cu piatră cubică, drumuri pietruite și drumuri de pământ.

Pondere străzilor modernizate scuno cu, pe generat o creștere în ultimii 30 de ani. Trendul nu a fost înțeles de un ascenden, întrucât ceea ce se raportează la lungimea totală a străzilor, lungime care a modificat atunci când au existat schimbări în cuprinsul în dezvoltării. În ultimii 3 ani a continuat o accelerare procesului de finalizare a străzilor și construirea trotuarelor, dând un aspect generat plăcut orașului.

În ceea ce privește tipologia străzilor, caracter principală (Bd. Republicii), ca și str. Gării se încadrează în categoria II-a, cu două benzi pe fiecare sens de circulație. Din bulevard pornește mai multe străzi perpendiculare, dintre care cele mai multe sunt dificil de încadrat în tipologia clasică, întrucât au circa 1,5 benzi / sens. Aceste străzi dau un aspect de oraș, care oricum suferă de aglomerație pe magistrala europeană. Înă există și numeroase străzi din categoria primară, care asigură legăturile între străzile minore anterioare.

Tranzitul urban este asigurat de câteva taxi-uri, care au creat zone supermarketeleului Penny. Orașul are 8 stații de autobuz menționate, utilizate fie de microbuzele care pleacă din Filieș și spre zonele vecine (pe 9 rute diferite), fie de cele care tranzitează orașul (din spre Crăiova spre jud. Mehedinți sau spre jud. Gorj). Cea mai importantă firmă de transport din oraș este Melinecu Trans, înființată în anul 2012, de cărui mașini asigură o mare parte din nevoia de căre liceu sau spre diverse locuri de muncă.

Rețeaua rutieră prezintă unele neajunsuri. Artera principală este mereu aglomerată, nefiind dimensionată la capacitatea de circulație necesară. În ultimii ani s-a introdus un sistem de semaforizare care a reuși să fluidizeze traficul, dar se simte, în continuare, lipsa unei centuri ocolitoare. Aceasta este cuprinsă în proiectul drumului express care va trece pe lângă Filiași.

Având în vedere faptul că numărul de autoturisme înregistrate în localitate este din ce în ce mai mare, iar traficul este intens, este necesară reabilitarea și modernizarea drumurilor în perioada 2023 – 2027. Autoritățile locale și-au propus asfaltarea drumurilor și a ulițelor din orașul Filiași și localitățile aparținătoare. De asemenea, se au în vedere și celelate probleme, legate de lipsa locurilor de parcare și lipsa pistelor de biciclete.

Transportul feroviar

Stația Filiași (km 285 + 853) este una dintre cele mai importante din Oltenia orașul fiind un important nod feroviar regional. Aici se intersectează magistrala feroviară București – Timișoara cu liniile secundare Filiași – Cărbunești – Tg. Jiu și Filiași – Rovinari – Tg. Jiu. Magistrala s-a construit în anul 1875, iar prima linie Filiași – Tg. Jiu în 1888, an în care s-a înființat și stația Filiași care este o stație de călători și mărfuri, cu linii de garare, situată în partea de sud a orașului.

Zilnic, prin gara Filiași trec 53 de trenuri de călători, operate de CFR Călători în cea mai mare parte (numai 4 fiind operate de compania Astra Trans Carpatic). Acestea trec și prin halta Răcari (km 279 + 347), ca și un număr aproximativ la fel de trenuri de marfă. Stația Filiași, împreună cu haltele Răcari și Țânțăreni au o capacitate de preluare a unui volum mai mare de trafic – până la circa 145 trenuri / 24 ore.

Lungimea rețelei feroviare din localitate este de 19 km. Trecherile peste calea ferată Filiași – Bâlta și Fratostița – Halta Țânțăreni sunt la nivel, constituind puncte posibile de accident. Alte disfuncționalități ale transporturilor feroviare sunt legate de faptul că gara și spațiile adiacente nu au fost renovate de mult timp, iar unele zone de locuit se află chiar în vecinătatea căii ferate, ceea ce înseamnă poluare sonoră. În plus, există spații feroviare dezafectate, care vor fi avute în vedere, pe viitor, pentru diverse alte activități sau funcțiuni.

2.5. Echiparea tehnico-edilitară

Orașul Filiași și satele componente dispun de o serie de rețele și echipamente tehnico-edilitare caracterizate printr-un grad important de acoperire a teritoriului.

- *Electricitate* - Orașul Filiași și cele 6 sate aparținătoare sunt alimentate cu energie electrică din stația de transformare 110/20 Kv – 2x25 MVA amplasată în partea de nord-vest a orașului, care acoperă întreg necesarul și are posibilități de preluare în cazul extinderii arealului de utilizatori. Lungimea totală a rețelei de energie electrică este de 250 km. Localitățile sunt racordate la sistemul energetic național prin racorduri aeriene, până la posturile de transformare, iar de la acestea prin rețeaua de distribuție sunt alimentate gospodăriile, dotările și zonele economice. Iluminatul stradal are corpuri de iluminat atât cu vapori de mercur sau fluorescent, cât și cu lămpi cu incandescență, iar furnizarea serviciului de iluminat public se asigură zilnic, timp de 8 ore pe zi. Energia electrică este furnizată de numeroase companii: CEZ Vânzare SA, Engie Romania SA, ENEL Energie SA, SPEEH Hidroelectrică SA ș.a.

- *Gaz* – Alimentarea cu gaze naturale se realizează printr-o rețea de presiune medie la care sunt racordate locuințele din zona centrală și un număr de locuințe individuale. Lungimea totală a rețelei de gaz este de 48 km, cu o cantitate de gaze naturale distribuite, la nivelul anului 2021, de 3616 metri cubi, din care pentru uz casnic, 2859 metri cubi. Operatorii asigură distribuția gazelor naturale la 2100 gospodării din orașul Filiași. Consiliul local are în plan, pentru perioada 2023 - 2027, extinderea rețelei de gaz până la acoperirea întregului necesar. Furnizorii de gaze naturale din Filiași sunt, în principal, Engie Romania SA, ENEL Energie SA, CEZ Vânzare SA.

- *Apa potabilă* – există rețea de apă potabilă în localitate. Orașul Filiași are realizat un sistem centralizat de alimentare cu apă potabilă și incendiu. Lucrările de alimentare cu apă și canalizare sunt efectuate de Compania de Apă Oltenia. Până în anul 1990, alimentarea cu apă a orașului Filiași a fost asigurată de 5 puțuri din orizontul freatic din lunca Jiului, în amestec cu apă din conducta Izvarna. În 1990 inspecția sanitară a interzis folosirea apei din

puțurile respective și alimentarea cu apă a orașului se face de atunci numai din conducta Izvarna. Lungimea totală a rețelei de alimentare cu apă este de 51,5 km. Capacitatea instalațiilor de producere a apei potabile, la nivelul anului 2021, este de 9060 mc/zi, iar cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor este de 388 mii metri cubi, din care cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor casnici este de 34 mii metri cubi. La rețeaua de alimentare cu apă sunt racordate 1500 de gospodării individuale, blocurile din zona centrală, obiectivele de interes public și unitățile industriale. Restul gospodăriilor individuale se alimentează din fântânile proprii. Toate satele aparținătoare nu sunt racordate la o rețea de alimentare cu apă, ci se alimentează din puțuri și izvoare. În perioada 2023 - 2027, Consiliul local și-a propus extinderea rețelei stradale de alimentare cu apă potabilă.

• *Canalizare* – Apele reziduale rezultă din ansamblul activităților umane la care se adaugă și apele provenite din precipitațiile atmosferice. Realizarea primelor lucrări de canalizare în orașul Filiași s-a făcut ca urmare a amplasării în zona de vest a orașului a Fabricii de Transformatoare. Sistemul de canalizare adoptat a fost cel separativ (divizor). În perioada 1971-1974 s-au executat două colectoare pentru ape uzate menajere și un colector pentru ape pluviale, pentru zona industrială, care în timp s-a colmatat, iar în prezent, acest colector este în funcțiune numai în aval de punctul de racordare al Centralei Termice. Cel de-al doilea colector pentru ape uzate, a fost executat pentru oraș, tot în perioada 1971-1974. Deși acest colector a fost proiectat pentru a prelua numai ape uzate, ulterior la acesta au fost racordate și unele colectoare pentru ape pluviale. Colectorul este colmatat în cea mai mare parte a sa, fapt ce a dus la deversarea apei peste capacele căminelor și băltirea acestora în sanțuri și pe câmp. Datorită colmatării unui tronson al colectorului pentru zona industrială, apele uzate din zona industrială, nu mai pot ajunge în stația de epurare a orașului, fiind deversate în rețeaua pluvială. La rețeaua de canalizare pentru ape uzate au fost racordate și colectoarele pluviale, deși sistemul de canalizare preconizat inițial a fost cel divizor. Aceste modificări dereglează funcționarea rețelei de canalizare și a stației de epurare pe timp de ploaie. Lungimea totală a rețelei de canalizare este de 48 km. Numai 600 de gospodării din Filiași au acces la rețeaua de canalizare. Majoritatea locuințelor situate în partea de est a orașului nu sunt racordate la rețeaua de alimentare cu apă și canalizare. Calitatea necorespunzătoare a rețelelor de canalizare menajeră și pluvială impune măsuri de

extindere a rețelei de canalizare pluvială, de eliminare a tuturor racordurilor dintre canalizarea menajeră și canalizarea pluvială pentru eliminarea deversărilor de ape uzate neepurate în rețeaua hidrografică, extinderea rețelei de canalizare menajeră. În satele aparținătoare a început construirea rețelei de canalizare, urmărindu-se extinderea ei pe perioada 2023 – 2027.

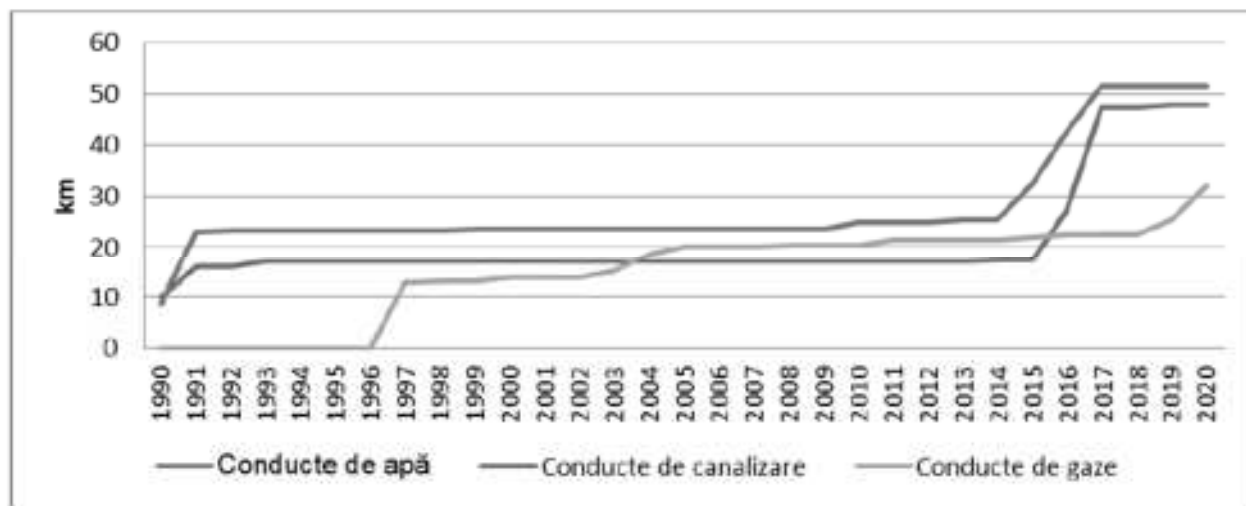
- *Infrastructura de telecomunicații* din orașul Filiași este bine dezvoltată. În ultimii 5 ani domeniul telecomunicațiilor a cunoscut un ritm accelerat de dezvoltare, aspect care se datorează în principal apariției și promovării unor produse și servicii noi și a diversificării celor existente. Cea mai mare rată de dezvoltare s-a înregistrat în domeniul serviciilor de internet și al telefoniei mobile. Cu toate acestea, potențialul în domeniul telecomunicațiilor este încă departe de a fi epuizat.

- *Telefonie fixă* – este utilizată în prezent din ce în ce mai puțin. În orașul Filiași a funcționat o centrală telefonică automată cu o capacitate de 100 linii tip 7D. În prezent, serviciile de telefonie fixă sunt realizate de doi operatori, Telekom și RDS-RCS.

Rețeaua de telefonie fixă este pozată pe stâlpii de iluminat stradali. În special pe străzile laterale ale satelor aparținătoare, se întâlnesc și stâlpi de lemn.

- *TV* - 95 % dintre locuitorii orașului Filiași sunt racordați la rețele de distribuție televiziune.
- *Internet* – gospodăriile dispun de acces la internet, acesta fiind disponibil atât pentru locuitorii orașului Filiași, cât și pentru satele aparținătoare. În Filiași sunt doi furnizori de TV cablu și internet: Netfil SRL și RDS-RCS.

• *Telefonie mobilă* - există o acoperire deplină în cadrul de servicii și servicii pentru toți furnizorii de telefonie mobilă. Telefonie mobilă acoperă integral teritoriul administrativ al orașului Filiș, inclusiv zonele periferice, fiind folosită de peste 95% din locuitori. Furnizorii sunt: RDS-RCS, Orange, Vodafone, Telekom.

Rețelele de apă potabilă, canalizare și distribuție gaze au evoluat dinamic în ultimele trei decenii, cu o creștere substanțială în ultimii cinci ani. Gazele au fost distribuite în orașul Filiș abia din anul 1996, dar lungimea rețelei este, de asemenea, în creștere, ajungând la 32 km în prezent.

2.6. Servicii publice

Serviciile publice cuprind serviciul de Poliție, Jandarmi, Poliție Locală, Managementul Incidentelor de urgență, Judecătoria, AJOFM, ANAF, dar și serviciul de salubritate.

La nivelul orașului Filiș, ordine și liniște publică sunt asigurate prin acțiunile desfășurate de poliția orașenească de poliție, de cel de jandarmi, precum și de Poliția locală, împreună în colaborare.

Poliția orașului Filiș este găzduită pe Bd. Răcoțanu, nr. 206, într-o clădire renovată în perioada 2022 – 2023. Cășii Grupului de Jandarmi mobili (de pe lângă Judecătoria), poliția locală de poliție exercită atribuții privind păstrarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, proprietății private și publice, prevenirea și acoperirea infracțiunilor, respectarea ordinii și liniștii publice în condițiile legii. În plus, jandarmii asigură protecția în incidentelor incendiului și combaterea

actelor de terorism. Supravegherea circulației rutiere este asigurată în primul rând de către personalul angajat din cadrul Poliției, care este dotat cu autoturisme pentru a asigura patrularea pe raza orașului.

Poliția locală este un serviciu subordonat Primăriei, cu numeroase atribuții în domeniul ordinii și liniștii publice, dar și pazei bunurilor, în domeniul circulației pe drumurile publice, în domeniul disciplinei în construcții și al afișajului stradal, în domeniul protecției mediului, în domeniul activității comerciale, precum și în domeniul evidenței persoanelor.

La nivelul orașului Filiași există două servicii de management al situațiilor de urgență, unul subordonat Consiliului Local și altul subordonat Secției de Pompieri Craiova. Acesta din urmă deservește întreaga arie din nordul județului, ce cuprinde orașul Filiași și comunele Argetoaia, Braloștița, Brădești, Melinești, Fărcaș, Secu și Tălpaș. În acest serviciu sunt angajate 15 persoane detașate de la Ișalnița la Punctul de Lucru Filiași, având o autospecială nouă (2023).

Serviciul din cadrul Consiliului Local se numește Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență și are 3 angajați, alături de mai mulți voluntari. Infrastructura sistemului de protecție împotriva dezastrelor al administrației locale cuprinde:

- Sistemul de coordonare format dintr-un Comitet Local pentru Situații de Urgență, un Centru Operativ cu Activitate Temporală și conștinți în Comitetul Local pentru Situații de Urgență;
- Sistemul de intervenție cu sistemul de monitorizare, care cuprinde patru sisteme de înștiințare (internet, telefonie fixă, telefonie mobilă și TV-cablu) și un sistem de alarmare, care cuprinde sirene și clopotele de lăbițerici;
- Planuri de apărare împotriva diferitelor tipuri de hazarde naturale și tehnologice (inundații, poluări accidentale, evacuare a populației și bunurilor materiale, de protecție și intervenție în caz de seisme sau alunecări de teren).

Sistemul de intervenție este format din Serviciul Public de Pompieri Civili, care are în componență: un compartiment prevenire, o grupă de intervenție, salvare și prim ajutor pentru stingerea incendiilor, dotată cu o autospecială de stins incendii, o grupă de intervenție la inundații și/sau înec, dotată cu o motopompă, o pompă submersibilă și 5 bărci de salvare, echipe de salvare și prim-ajutor, un atelier de întreținere, o remiză PSI etc.

Serviciul de management al situațiilor de urgență dispune de următoarele Planuri de apărare împotriva diferitelor tipuri de hazarde naturale și tehnologice, în care sunt prevăzute punctele în

care populația sinistrată ca urmare a oricărui tip de fenomen de risc va fi găzduită și unde va primi hrană:

- plan de apărare împotriva inundațiilor, ghețurilor și poluărilor accidentale;
- plan de evacuare a populației, a unor bunuri materiale și a nimelilor în situații de urgență;
- plan de protecție și intervenție în caz de cutremure și alunecări de teren;
- plan de analiză și acoperire a tipurilor de riscuri.

Judecătoria Filiași este situată pe Bd. Racoteanu, nr. 208, fiind reînființată la 1.04.1996. În actuala clădire, în perioada 1960 – 1996 a funcționat un atelier al Școlii ajutoare din vecinătate. În perioada interbelică, până după război, la Filiași a funcționat o judecătorie de plasă, ceea ce dovedește rolul important al localității. Și în prezent orașul are o funcție de pol local, unul dintre motive fiind chiar competența teritorială a judecătoriei, care cuprinde orașul și mai multe comune din zonă: Almăj, Argetoaia, Braloștița, Brădești, Cernătești, Coțofenii din Dos, Coțofenii din Față, Fărcaș, Goiești, Grecești, Melinești, Scaești, Secu și Tălpaș.

Judecătoria dispune de o sală de judecată, 6 birouri pentru judecători și grefieri, precum și un birou de arhivă – registratură. La Filiași se judecă în primă instanță litigiile de natură civilă și penală, fără ca judecătoria să aibă secții separate. În anul 2022, volumul total de activitate al instanței a fost de 2613 cauze, dintre care 496 dosare vechi și 2878 dosare nou intrate. La finalul anului au rămas pe rol 693 de dosare.

Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Dolj are un Punct de lucru la Filiași, într-o clădire situată centrul orașului, în spatele Primăriei. AJOFM oferă servicii atât persoanelor fizice, cât și celor juridice, cel mai important fiind acela de informare, orientare și consiliere profesională a persoanelor neîncadrate în muncă, precum și a altor persoane, în vederea găsirii unui loc de muncă. Acestei instituții îi sunt arondate comunele Brădești, Braloștița, Coțofenii din Dos și din Față, Fărcaș, Melinești, Scaești și Tălpaș.

De asemenea, și ANAF are un Punct de lucru în orașul Filiași, pe str. Stadionului, nr. 2A, tot în apropierea Primăriei. Este subordonat Agenției Județene a Finanțelor Publice Dolj. Rolul ANAF este acela de a asigura resursele pentru cheltuielile publice ale statului administrarea eficientă și eficientă a impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului de stat, precum și combaterea fraudei. În activitatea sa, ANAF se bazează pe două principii: egalitatea

contribuabililor în funcție de impozitul și eficiența colectării veniturilor bugetare. În acest scop, fiecare județ are mărirea punctelor de lucru, prin care și cel de la Filiești, care, la rândul său, are fonduri mari comune, cele și cum în cazul AJOFM.

În fașă, Serviciul public local de salubritate prezintă serviciile de colectare, transport și depozitare în orașul Filiești. Acest serviciu este conceput de Primărie, începând cu anul 2023, firmei 3R Green. Acesta a fost înființat în anul 2008, are sediul în Chișinău, în anul următor și a extins activitatea în țară. Activitatea cuprinde colectare și transport deșeurilor, gestionarea deșeurilor electrice și electronice, sortarea deșeurilor, companii de informare ș. l. Filiești, pentru activitățile de salubritate există mari utilități, prin care: o autogunoieră compactă, un tractor cu remorcă și 2 utilități de împănare în derjă.

În cadrul proiectului județean Managementul integrat al deșeurilor, la Filiești a fost de înființat și ecologizat o formă menajeră (gropă de gunoi) din nordul orașului și a fost construită o stație de sortare, încă nefuncțională. O parte din deșeurile reciclabile sunt preluate și de firma X Soluții SRL, pe str. Școlii, nr. 5.

Sănătate și servicii sociale

Activitatea serviciilor medicale în orașul Filiești este făcută de către sectorul public și sectorul privat.

Rețeaua sanitară din sectorul public este prezentă astfel:

În orașul Filiești există un spital cu ambulatoriu de spital, un dispensar medical, o farmacie și 3 laboratoare medicale. Spitalul orașene este format din cinci pavilioane, cu regim de înălțime parter și P+1, ocupând o suprafață de 1,2 ha

Idea înființării acestui spital este concretizată în înțelesurile boierului Dimitrie Filieșanu încă din anul 1865, așa cum reiese dintr-un document vremii în care acesta își exprimă dorința de înființare, pe chelăria, un spital în Filiești și un imobil pentru Subprefectura Plăcii Jiul de Sus. În consecință, două din cele cinci pavilioane au fost donate în anul 1886 prin intermediul de către familiile boierilor Smăndă și Dimitrie Filieșanu, pentru asigurarea activității medicale a locuitorilor aflați pe moșii.

În prezent, Spitalul Filișanilor se află la interferența a trei județe: Dolj, Gorj și Mehedinți. Având în vedere faptul că asigură servicii de sănătate pentru o populație de aproximativ 27.000 locuitori, din care 18.000 din Filiași, spațiul este insuficient. În prezent are o capacitate de 154 de paturi, repartizate pe mai multe secții și compartimente (cardiologie, chirurgie, medicină internă, pediatrie, neonatologie, neurologie, obstetrică – ginecologie, O.R.L., ortopedie și traumatologie, urologie, la care se adaugă A.T.I. și compartimentul de primire urgențe).

În plus, spitalul are un ambulatoriu integrat, un laborator de radiologie și imagistică generală, un laborator de analize medicale, o unitate de transfuzie sanguină, un centru de sterilizare, o farmacie, un serviciu de anatomie patologică, un cabinet de planificare familială, un cabinet de medicina muncii, un compartiment de prevenire a infecțiilor nozocomiale, un compartiment de evaluare și statistică medicală, un dispensar TBC, ca și un bloc operator.

Ambulatoriul este situat în curtea spitalului, într-o clădire nouă, unde a fost mutat de pe Aleea Tudor Vladimirescu, mutare ce a însemnat o ușurare a actelor medicale datorită deplasării rapide a medicilor între spital și policlinică. De asemenea, a crescut astfel și numărul de secții din ambulatoriu, în prezent fiind de 15: medicină internă, chirurgie generală, pediatrie, obstetrică – ginecologie, recuperare, medicină fizică și balneologie, oftalmologie, O.R.L., dermatovenerologie, psihiatrie, ortopedie și traumatologie, neurologie, cardiologie, reumatologie, endocrinologie, urologie.

Personalul medical care deservește rețeaua sanitară din setorul public este în număr insuficient, cuprinzând 41 medici, 2 farmaciști și 113 persoane, personal mediu sanitar.

Sector public	2017	2018	2019	2020	2021
✓ Unități sanitare					
↓ Spitale – număr	1	1	1	1	1
↓ Ambulatorii de spital – număr	1	1	1	1	1
↓ Farmacii – număr	1	1	1	1	1
↓ Dispensare medicale – număr	1	1	1	1	1
↓ Laboratoare medicale – număr	3	3	4	3	3
✓ Paturi					
↓ Paturi în spitale – număr	154	154	154	154	154
✓ Personal medical					
↓ Medici – persoane	30	37	41	45	41
↓ Farmaciști - persoane	2	3	2	2	2
↓ personal medical sanitar - persoane	90	88	113	121	113

Rețeaua medicală din sectorul privat

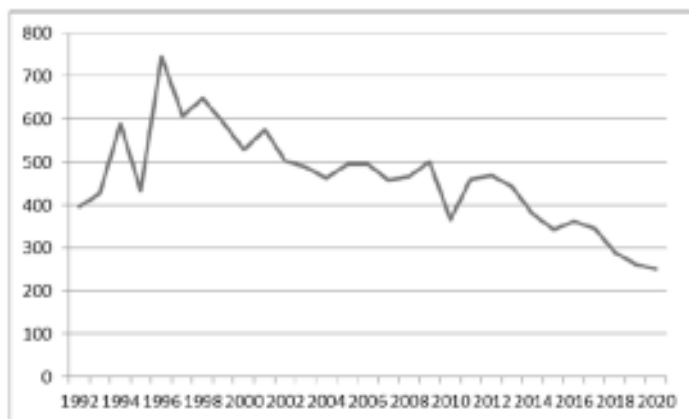
Această rețea medicală cuprinde 9 cabinete de medicină individuală de familie, 10 cabinete medicale de familie, 8 cabinete stomatologice, 2 laboratoare de analize medicale, 2 laboratoare de tehnică dentară, 5 farmacii și 4 puncte farmaceutice. Personalul medical care deține rețeaua medicală din sectorul privat este în număr de 113 persoane, dintre care 41 medici, 25 farmaciiști și 52 personal medical sanitar.

Sector privat	2017	2018	2019	2020	2021
✓ Unități sanitare					
↓ Farmacii - număr	5	5	5	5	5
↓ Puncte farmaceutice - număr	5	4	4	4	4
↓ Cabinete stomatologice - număr	8	8	7	7	8
↓ Laboratoare medicale - număr	2	2	2	2	2
↓ Laboratoare de tehnică dentară - număr	2	2	2	2	2
↓ Cabinete medicale individuale de specialitate	9	9	8	8	9
↓ Cabinete medicale de familie	11	10	10	9	10
✓ Personal medical					
↓ Medici - persoane	23	26	28	27	25
• din total: medici de familie - persoane	13	10	10	9	10
↓ Farmaciști - persoane	16	13	13	13	13
↓ Personal sanitar medical - persoane	59	49	51	52	52
↓ Stomatologi - persoane	8	7	7	8	8

Dacă raportăm numărul de locuitori la cel de medici, obținem circa 351 persoane la un medic pentru anul 2020, valori care socol în ultimele decenii, înă, pe nmbu, cunoăo reducere. Dă dă ținem conă pîlul deerveșe o rie mî exînă, ce număr e în reliie mulpreme, cece înemnă un număr de medici înficien(cși numărul de pîri). Acee pecē, lăuri de lipnumiōr ervicii medicle unupline de iniiuțiile medicle din Mun. Crîov, îu135 km de Filiși.

Din dăele iice referiōre la re de ănăe populției măură pe indicōrii: nli, morli și grdul de îmbolnăvire populției, e conă urmăōrele:

- exiă un rpornefvorbil înre numărul nșērilor și numărul deceōlor;
- perntde viță lnșēre e de 98%;
- după pndemi de Coronviruē conă creșere numărului îmbolnăvirilor cuzē de viruși lnivelul prului repirōr;
- rmmorliății cuză de fecțiuni crdioculre și repirōrii perōnele ūb 65 de ni eē ūb 20%.

Penru meliorre ceōr indicōri unnece re urmăōrele măuri:

- ūgurre condițiilor minime de ri, prinre cre dīribuțiōpei poōbile și evcure celei uzē prinr-un iēm cenrlizō de cnlizre;
- cțiuni de pnificre fmiliă moderne;
- proecțiōfmiliei și efemeii grvide;
- conūre cțiunilor de educție nīră efecūă de medicii de fmilie;
- modernizre infrucūrii medicle prin doōre cbineōlor medicle individuē și pîlului cu prūră modernă;
- înființre unor progrme de iēmēță perōnelor vârōnice și fmiliilor nevoișe.

Pentru perioada 2024-2030 autoritățile și-au propus să continue modernizarea infrastructurii de sănătate, dar și atragerea de noi investitori în sectorul medical, care să asigure servicii diverse, încât deplasarea pacienților la Craiova să nu mai fie o necesitate. În ultimii ani, s-au făcut progrese în acest sens: de câțiva ani funcționează Policlinica Vitaplus în centrul orașului, alături de Laboratorul de analize medicale al Clinicii Sante, iar în anul 2022 a luat ființă Laboratorul Bioclinica, toate localizate pe Bd. Racoteanu. În plus, în anul 2023 s-a deschis SCD Top Med Kinetic pe str. Simion Bărnuțiu, care furnizează servicii de kinetoterapie, fizioterapie și masaj pentru pacienți de toate vârstele.

Servicii Sociale

Serviciile sociale instituite la nivel de comunitate reprezintă ansamblul complex de măsuri și acțiuni necesare pentru a răspunde nevoilor sociale individuale, familiale sau de grup, pentru depășirea unor situații de dificultate, menținerea autonomiei și protecției persoanei, pentru prevenirea marginalizării și excluziunii sociale, precum și promovarea incluziunii sociale. Serviciile sociale trebuie să fie asigurate de către autoritățile administrației publice locale, precum și de persoane fizice sau persoane juridice publice ori private, cu respectarea condițiilor legale. Serviciile sociale se organizează în funcție de nevoile identificate, de numărul potențialilor beneficiari, de complexitatea situațiilor de dificultate și de gradul de risc social.

Rolul administrației locale este de a asigura acordarea asistenței sociale prin dezvoltarea sau înființarea de servicii proprii, instituții de asistență socială, servicii pilot sau prin concesionarea de servicii sociale unor furnizori de servicii sociale specializați, acreditați în condițiile legii sau finanțarea asociațiilor și fundațiilor cu personalitate juridică, care înființează și administrează unități de asistență socială, în baza standardelor obligatorii de calitate, cu proceduri și planuri de intervenție și asistență, cu monitorizarea, evaluarea costurilor și eficienței serviciilor sociale acordate, în conformitate cu actele normative în vigoare.

În acest context, în anul 2019 Consiliul Local Filiași a aprobat înființarea Direcției de Asistență Socială Filiași, ca instituție publică cu personalitate juridică, aflată în subordinea Consiliului Local, prin reorganizarea Compartimentului de Asistență Socială și Compartimentului Autoritate tutelară din cadrul Aparatului de specialitate al primarului orașului Filiași. Direcția de Asistență Socială are 12 angajați și 27 de asistenți sociali și este specializată în acordarea beneficiilor de asistență socială și a serviciilor sociale, contribuind la diminuarea

mărginilizării și excluziunii locale. Aceste roluri de identificare și soluționare a problemelor locale sunt de competență locală.

Primăria orașului Filiș, prin intermediul Direcției de Asistență Socială, acordă asistență locală conform Legii 416/2001, care prevede asigurarea unui venit minim garantat în contextul solidărității locale. Cu numărul ajutorului local este posibilă o diferență între nivelurile prevăzute de lege (indexabile anual în funcție de evoluția prețurilor de consum) și venitul net lunar al familiei sau al persoanei îngrijite. Persoanele peste de muncă și cele locale în acest context sunt obligate să presteze un maxim de 72 de ore (9 zile) de muncă pe lună în interesul comunității, zilele de prestație calculându-se în funcție de ajutorul local primit.

De asemenea, Primăria acordă pentru familiile și persoanele îngrijite, cu venit mic, ajutoare pentru încălzirea locuințelor și unor facilități pentru plățile energiei termice pentru sezonul rece. Compenzarile și ajutoarele pentru încălzirea locuinței sunt împărțite în trei categorii, în funcție de modul de încălzire al locuinței: cu energie termică, cu gaze naturale și cu lemne, cărbuni sau combustibili pețolieri.

Prin programul Operațional Ajutoare Persoanelor Defavorizate 2014-2020 din Fondul de Ajutoare Europene din cadrul celor mai Defavorizate Persoane POAD 2018-2021, prin proiectul „Acordare de Pachețe cu Ajutoare Alimentare” se acordă ajutor persoanelor defavorizate.

Principiul obiectiv al Direcției de Asistență Locală constă în rezolvarea și soluționarea tuturor cererilor depuse de cetățeni, respectându-se termenii legii. În acest sens, angajată cu atribuții în domeniul asistenței locale se preocupă de identificarea persoanelor și înlocuirea dozelor de venit minim garantat și de locație pentru întreținerea familiei pentru persoanele dezavantajate, de evaluarea nevoilor locale existente în comunitate, de acordarea de ajutoare locale privind venitul minim garantat, precum și de dezvoltarea de servicii locale și infrastructurii pentru persoanele vârstnice.

Primăria se preocupă în permanență de dezvoltarea infrastructurii serviciilor locale, astfel încât să se asigure o muncă bună corelată între responsabilitățile familiale, școlare, sectorul privat și organizațiile voluntare. De asemenea, există un sistem de colaborare între Direcția de Asistență Locală și medicii de familie în vederea acordării de asistență socio-medicală la domiciliu, cu

prioritate persoanelor vârstnice. Asigurarea accesului populației la servicii medicale de bază se realizează prin funcționarea eficientă a cabinetelor de medicină de familie.

În școli se implementează Programul pentru școli al României, prin care se acordă copiilor defavorizați produse de panificație, produse lactate și mere. De asemenea, există un sistem de burse cu caracter social (bani de rechizite, burse sociale, burse de studiu și bani de liceu, toate fiind condiționate de venitul familiei), dar și sume alocate elevilor cu cerințe educaționale speciale.

În orașul Filiași funcționează două Centre de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități, subordonate DGASPC Dolj. Unul este „Sf. Dimitrie cel Nou”, înființat în anul 2012, care se adresează persoanelor cu vârsta până în 40 de ani, și care funcționează într-o clădire reabilitată, situată pe Bd. Racoțeanu, nr. 192 A (fosta Școală ajutoare din perioada comunistă). Al doilea este centrul „Sf. Dumitru”, pentru persoanele cu vârsta până de peste 40 de ani, ca locație fiind în aceeași curte, în spate (fostul centru pentru vârstnici). Serviciile oferite se adresează atât persoanelor care sunt găzduite în cadrul instituției, cât și comunității. Cele două centre au o capacitate totală de 50 de locuri și găzduiesc doar persoane adulte cu dizabilități de pe raza orașului și a unor comune învecinate.

În orașul Filiași, servicii sociale asigură și biserica (reprezentată prin trei biserici ortodoxe, dar și câteva biserici ale altor culte), alături de diverse organizații din afara orașului (World Vision România, „Salvați Copiii”) sau din oraș („Povestea Mea”). Mitropolia Olteniei are la Filiași un centru de copii cu activități tip „after-school”. Este vorba despre Centrul de zi pentru copii „Sf. Nicolae” situat pe str. Morii nr. 1, unde sunt înscriși circa 20 de copii ai Școlii Gimnaziale Filiași care au o situație socială specială.

2.7. Mediu și schimbări climatice

Preocupările pentru mediu sunt din ce în ce mai intense în Filiași, ca și în întreaga țară. Atât administrația locală, cât și unitățile publice și private, alături de numeroase persoane fizice au în vedere reducerea impactului asupra mediului și colaborarea pentru un mediu curat. Începând cu directivele UE legate de mediu și până la dorința fiecărui om de a trăi în condiții sănătoase, există toate premisele pentru atingerea obiectivelor ecologice, legate de reducerea poluării, reciclarea deșeurilor, împădurirea versanților, utilizarea resurselor energetice alternative ș.a.m.d.

În orașul Filiași se constată reducerea poluării odată cu închiderea marilor întreprinderi, dar și cu desființarea depozitului de cenușă și a platformei menajere care colecta, în trecut, deșeurile. În prezent, principalele surse de poluare cu impact asupra tuturor factorilor de mediu sunt:

- Bulevardul Răcoțeanu (poluare fonică și noxe aer);
- Activitățile agricole (poluare aerului și apele freactice);
- Fermele zootehnice (poluare aerului și apele freactice);
- Rețelele de canalizare degradate;
- Circulăți feroviară, în zonele învecinate în proprietate (poluare fonică);
- Deșeurile necontrolate (poluarea solului și apelor).

Cea mai nouă unitate construită la Filiași, Depozitul regional Penny utilizează tehnologii performante pentru o amprentă redusă asupra mediului. Centrul logistic are circa 1200 panouri fotovoltaice, stații de încărcare a mașinilor electrice și un sistem centralizat de monitorizare a consumului termic și electric. În plus, construcția a fost gândită ca o clădire sustenabilă, fiind folosite materiale de construcție certificate EDP. Pe durata lucrării au fost monitorizate deșeurile produse și consumul de combustibil. Este un bun exemplu pentru toate construcțiile viitoare, dar și pentru unitățile existente, indiferent de profilul activității.

Mediul și schimbările climatice sunt domenii cu importanță din ce în ce mai mare atât la nivel global și european, cât și la nivel național și local.

Aspectele de mediu se referă la interdependența dintre elementele geografice, modul de folosire a terenului, aspectele economice, căile de comunicații etc. Măsurile de decarbonizare a economiei, a sectorului rezidențial, a transportului etc. contribuie la o utilizare mai eficientă a resurselor naturale, la reducerea poluării și implicit a impactului negativ asupra factorilor de mediu. La nivel European, au fost dezvoltate mai multe pachete de inițiative care contribuie la obiectivul final în domeniul climei, precum *Pactul verde european* și „*Pregătiți pentru 55*” (*Fit for 55*).

Pactul verde european este un pachet de inițiative în materie de politici, care urmărește să plaseze UE pe calea către o tranziție verde, cu obiectivul final de a atinge neutralitatea climatică până în 2050. Pachetul conține inițiative care acoperă domeniul climei, al mediului, al energiei, al

transporturilor, sectorul industrial, agricultura și finanțarea durabilă, toate acestea fiind puternic interconectate.

Pachetul „Pregătiți pentru 55” este un set de propuneri de revizuire și actualizare a legislației UE și de punere în aplicare a unor noi inițiative cu scopul de a asigura conformitatea politicilor UE cu obiectivele climatice.

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, prin cele 17 Obiective de Dezvoltare Sustenabila (Sustainable Development Goals – SDG) elaborate de Organizația Națiunilor Unite, ce vizează eradicarea sărăciei extreme, lupta împotriva inechității și in justiției și protejarea planetei a fost transpusă la nivel național prin Strategia de Dezvoltare Durabilă 2030. Obiectivul de dezvoltare durabilă 11 se referă la “Orașe și Comunități Durabile”.

În perioada de programare 2021-2027, pentru a reflecta importanța combaterii schimbărilor climatice în concordanță cu angajamentele Uniunii de a pune în aplicare Acordul de la Paris și obiectivele de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite, FEDR contribuie la integrarea acțiunilor climatice și la atingerea unei ținte globale reprezentate de alocarea a 30 % din cheltuielile din bugetul Uniunii în sprijinul îndeplinirii obiectivelor climatice.

Apa

Evaluarea calității apelor aferente orașului Filiași și satelor aparținătoare se referă atât la apele subterane, cât și la apele de suprafață – exploatabile sau uzate. Aceasta evaluare este relevantă în mod special față de acțiunea de exploatare a apelor pentru consum casnic și, astfel, față de asigurarea sănătății umane.

Protecția resurselor de apă subterană împotriva epuizării, degradării și poluării prezintă o importanță deosebită, fapt pentru care apa subterană este monitorizată prin foraje hidrogeologice. Cei mai periculoși poluanți ai apelor subterane sunt nitriții și nitrații. Prezența acestora în apa subterană peste limite admise nu poate fi legată de o sursă de poluare punctiformă, cauzele contaminării acviferului freatic cu azotați fiind multiple și cumulative.

Pornind de la aceste considerente, factorii care conduc la poluarea apei sunt:

- factorii demografici - poluarea este proporțională cu densitatea populației, care în Filiași este de 119 loc/km². Consumul mare de apă se întoarce în natură sub formă de ape uzate intens impurificate, care însă ajung la Stația de epurare, unde sunt curățate destul de bine.

- factori agro-industriali - reprezentați de substanțele care ajung în apele subterane sau de suprafață în urma activităților agricole și industriale.

În orașul Filiași, poluarea menajeră cuprinde poluanți organici și minerali și are valori mari de peste 50 kg materii solide uscate pe locuitor, care conțin acizi aminați, acizi grași, săpun, detergenți, etc, care prin depunere formează straturi suprapuse de nămol organic.

Acesta trece, în Stația de epurare, prin mai multe etape de curățare, încât apele deversate la final în Jiu sunt curate.

În satele aparținătoare, în cadrul activitatilor economico-sociale, apele uzate sunt deversate necontrolat direct în factorii de mediu, prin intermediul haznalelor individuale, contribuind în mod negativ asupra stării de confort și de sănătate, cât și asupra mediului înconjurător. În special, se remarcă poluarea pânzei freatică de medie și mică adâncime, care în mod fatal este accesată și exploatată și prin fântânile din gospodăriile populației.

Lipsa unei rețele de canalizare menajeră este principala cauză pentru care se poluează pânza de apă freatică. De asemenea, modul de amplasare al haznalelor, practic în fiecare gospodărie, conduce la poluarea mediului înconjurător. În privința evacuării apelor pluviale, aceasta se efectuează necorespunzător, în special în zonele joase ale localităților, datorită absenței rigolelor și a șanțurilor de scurgere sau a întreținerii necorespunzătoare a celor existente. Excepție de la cele menționate face satul Răcarii de Sus, unde s-a dat de curând în funcțiune o nouă stație de epurare.

Rețeaua cursurilor de apă este reprezentată de două categorii de ape curgătoare, respectiv un curs de apă permanent, râul Jiu și mai multe cursuri de apă cu un caracter semipermanent, care numai pe sectorul inferior au un caracter permanent. Toate cursurile de apă cu caracter nepermanent, în marea lor majoritate, au drept colector principal râul Jiu, contribuind la creșterea gradului de poluare organică și minerală.

Având în vedere caracterul orașului Filiași preponderent agricol, calitatea apelor este afectată și de aplicarea cantităților mari de îngrășăminte chimice și pesticide utilizate în agricultură.

Aerul

Deoarece aerul constituie suportul pe care are loc transportul cel mai rapid al poluanților în mediul înconjurător, supravegherea calității atmosferei este de primă importanță.

Principalele surse de poluare ale aerului sunt :

- traficul rutier generând următorii poluanți: CO, hidrocarburi, aldehide, NO₂;

- sisteme de ardere a combustibilului lichid sau solid în cadrul gospodăriilor.

În concluzie, în orasul Filiași, factorul de mediu “aer” nu este supus unor surse importante de poluare, în primul rând datorită tipurilor de sectoare industriale și activității reduse din acest sector, dar și a modului în care se derulează activitățile de agricultură în teritoriu. De remarca două aspecte pozitive: nu există constatări autorizate care să ateste că pe raza acestei unități teritoriale au căzut ploii acide, iar poluarea sonoră se încadrează în limite admisibile. În vederea reducerii poluării aerului sunt necesare:

- creșterea suprafeței pășunilor verzi în oraș;
- decongestionarea circulației din zona centrului orașului;
- realizarea unor perdele de protecție pentru reținerea noxelor și purificarea aerului;

Solul

Principalele surse de poluare a solului sunt: agricultura, depozitarea necontrolată a deșeurilor menajere, infiltrarea apelor uzate menajere. Se impun măsuri de reducere a poluării, dar și măsuri de combatere a eroziunii solului prin metode agrotehnice, însămânțări, plantări, și împăduriri.

În general, valorile parametrilor controlați ai acestui factor de mediu se încadrează în limitele prevăzute de normativele în vigoare. Pentru eliminarea surselor de poluare a solului sunt necesare următoarele măsuri:

- colectarea și neutralizarea deșeurilor menajere și de câlnă;
- reabilitarea rețelelor de apă și canalizare existente și extinderea acestora;
- extinderea rețelelor de apă și canalizare în satele aparținătoare.

Protecția și conservarea mediului prin protecția zonelor naturale se înscrie în viziunea administrației în următorii ani pentru dezvoltarea durabilă a orașului.

Deșeurile

În orașul Filiași, ca în întreg județul Dolj, serviciile pentru colectarea și gestionarea deșeurilor sunt realizate doar de companii specializate și de servicii specializate ale primăriilor locale. Acestea au, însă, un parteneriat cu Consiliul Județean Dolj, în vederea implementării proiectului „Managementul integrat al deșeurilor”, care a presupus, pentru Filiași, închiderea

platformei menajere, transportul deșeurilor menajere pe rampa de la Mofleni și construirea unei stații de sortare, încă nefuncțională.

Un minus al proiectului este acela că modul de colectare al deșeurilor nu se face selectiv. În anul 2023, serviciul de salubritate al Primăriei este concesionat de firma 3R Green din Chitila (anterior fuseseră Retim din Timișoara și Iridex din Craiova), care are ca obiect de activitate printre altele, reciclarea deșeurilor și va acționa în acest sens și la Filiași. În plus, în oraș există firma Xsolutions SA, care colectează deșeurii reciclabile și chiar reciclează deșeurile din plastic.

Primăria orașului Filiași și-a conturat o serie de obiective și acțiuni specifice în domeniul protecției mediului înconjurător, pentru perioada 2023 – 2027, în conformitate cu strategia națională și județeană de management al deșeurilor, printre care:

- gestionarea adecvată a reziduurilor neregulate și protecției mediului;
- protejarea arealelor vulnerabile din punct de vedere ecologic;
- amenajarea unor noi zone verzi și prevenirea efectelor hărțurilor neregulate;
- creșterea suprafețelor împădurite în zonele degradate și cu riscuri neregulate;
- reducerea pe cât posibil a gradului de trafic și a poluării mediului urban;
- gestionarea deșeurilor prin colectare selectivă, reciclare și depozitare corespunzătoare normelor de protecție a mediului;
- monitorizarea calității aerului în patru “puncte critice” ale orașului:
 - de-a lungul E70 în localitatea Răcarii de Sus;
 - în zona centrală a orașului;
 - în apropierea pieței orașene;
 - pe platforma unității industriale Linex Wolf;
- creșterea participării publice la activitatea de amenajare a teritoriului, precum și la elaborarea și implementarea politicilor de mediu.

Schimbările climatice vor afecta toate țările și orașele, cu unele diferențe regionale și locale. Orașele pot fi deosebit de vulnerabile la fenomene meteorologice extreme, în special la inundații grave, valuri de căldură sau furtuni extreme etc. Multe dintre acestea au cunoscut deja alte efecte ale schimbărilor climatice, și anume impactul negativ asupra sănătății, deteriorarea clădirilor, întreruperea furnizării energiei electrice și a apei, perturbarea transportului, precum și

creșterea consumului de energie pentru încălzire și răcire, contribuind la continuarea schimbărilor climatice și a creșterii facturilor la energie.

Adaptarea la schimbările climatice este necesară pentru a spori rezistența sistemelor socioeconomice la efectele adverse ale schimbărilor climatice. Adaptarea la schimbările climatice este calea de a face orașul mai sigur, mai sănătos, mai ecologic și mai confortabil pentru locuitori și turiști. O abordare integrată a atenuării și adaptării creează multe oportunități. Acțiunile de adaptare eficiente contribuie adesea la reducerea emisiilor de dioxid de carbon, în principal prin limitarea costurilor totale de eliminare a consecințelor, economisirea resurselor naturale și umane, precum și stimularea creșterii economice. Definiția „adaptării”, conform Grupului Interguvernamental privind Schimbările Climatice: „adaptarea sistemelor naturale sau antropice ca răspuns la schimbările climatice (IPCC) reale sau așteptate, ceea ce reduce vulnerabilitatea proprie și generează condiții favorabile”. Strategiile de adaptare a orașelor au stabilit cadrul pentru îmbunătățirea rezistenței țărilor la efectele schimbărilor climatice. Integrarea adaptării în politicile de atenuare și planificare poate oferi primarilor și liderilor politici posibilitatea de a-și face orașele mai potrivite pentru trai.

Distrugerea stereotipurilor în dezvoltarea urbană stimulează investițiile și conceptele inovatoare în sectoare precum locuirea sau crearea spațiilor verzi publice. Consolidarea participării părților interesate reprezintă baza unei cooperări reușite între cetățeni și organismele guvernamentale, de care pot beneficia și alte politici în viitor. Investind în pregătirea pentru efectele schimbărilor climatice, orașele devin din ce în ce mai atractive, mai sănătoase și mai sigure. Viziunea municipalității privind adaptarea la schimbările climatice trebuie să fie construită în jurul efortului autorității locale de a asigura cetățenilor un viitor sustenabil, acționând în sensul diminuării impactului pe care unele schimbări climatice deja îl au la nivel local.

Pe baza analizelor de risc se vor identifica vulnerabilitățile sistemelor teritoriale (fizice/ de mediu și socio-economice) în strânsă corelație cu efectele induse de producerea schimbărilor climatice, riscurile potențiale și tendințele de dezvoltare urbană. „O Europă mai verde”, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice. Noul cadru pentru viitoarele politici ale UE privind energia și clima (COM 2014/15 final) propune următoarele elemente-cheie pentru anul 2030:

- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră pentru emisiile la nivelul UE cu 40%;

- pondere de cel puțin 27% a energiei din surse regenerabile în UE, cu o mai mare flexibilitate pentru țările membre în privința utilizării în țări individuale;
- îmbunătățirea eficienței energetice la un nivel de 25%, contribuție esențială la toate marile obiective ale politicilor UE privind clima și energia (îmbunătățirea competitivității, securitatea aprovizionării, îmbunătățirea și creșterea economiei cu emisii scăzute de dioxid de carbon);
- reformarea sistemului de comerț al certificatelor de emisii;
- asigurarea concurenței pe piețele integrate de energie, atât pentru electricitate cât și pentru gaze, precum și eliminarea treptată a subvențiilor pentru tehnologiile energetice care au ajuns deja în faza de maturitate, inclusiv cele pentru energia din surse regenerabile;
- energie competitivă și la prețuri accesibile pentru toți consumatorii, aceștia având posibilitatea controlării datelor privind consumul și libertatea de a-și alege furnizorii de servicii energetice sau de a produce individual energie durabilă;
- promovarea securității aprovizionării cu energie;

Schimbările climatice sunt rezultatul direct și/ sau indirect al activităților umane care determină modificarea compoziției atmosferei. Un fenomen care se resimte și în România este fenomenul de încălzire globală care influențează atât sistemele fizice, cât și cele biologice și se datorează emisiilor de gaze cu efect de seră în atmosferă.

Acestea includ:

- *dioxid de carbon (CO₂)* - cel mai semnificativ gaz cu efect de seră. În ultimii ani s-a constatat o scădere a emisiilor de CO₂, cauzată de scăderea consumului de combustibili fosili utilizați în sectorul energetic (în special în producția de electricitate și căldură din sectorul public și în sectorul industrial de prelucrare și construcții), ca o consecință a faptului că amploarea activităților din aceste industrii s-a diminuat semnificativ în nivelul României;
- *metan (CH₄)* – rezultat în urma activităților agricole (zootehnie) și din depozitele de deșeuri;
- *dioxid de azot (N₂O)* - rezultat în principal din activitățile agricole (soluri) și sectorul „procese industriale - industria chimică”;
- *hidrofluorocarburi (HFCs), perfluorocarburi (PFCs) și hexafluorura de sulf (SF₆)* rezultate din activitățile din domeniul energetic, producția și prelucrarea metalelor feroase, industria minerelelor, industria chimică, celulozei și hârtiei etc.

Regândirea și replanificarea structurilor urbane, promovarea unui transport urban durabil, facilitarea unui consum energetic mai mic pe cap de locuitor, reabilitarea termică a locuințelor și a spațiilor de birouri, transformarea orașelor în „*ecosisteme urbane*”, utilizarea tehnologiilor „prietenoase cu mediul” axate pe reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, schimbarea comportamentului populației în ceea ce înseamnă crearea și protejarea spațiilor verzi reprezintă câteva soluții viabile și concrete care pot fi puse în aplicare pentru reducerea efectele schimbărilor climatice și pentru îmbunătățirea calității vieții populației. Impactul principal al schimbărilor climatice asupra zonelor urbane, infrastructurii și construcțiilor este legat, în principal, de efectele evenimentelor meteorologice extreme, precum valurile de căldură, căderi abundente de zăpadă, furtuni, inundații. *Planificarea urbană și proiectarea unei infrastructuri adecvate joacă un rol important în minimizarea impactului schimbărilor climatice și reducerea riscului asupra mediului antropic.*

2.8. Profil, capacitate administrativă, educație și turism

Capacitate administrativă

Orașului Filiași își desfășoară activitatea, influențat și atent totodată, la contextul în continuă schimbare în care operează - economic, politic, social - luând constant măsuri de adaptare la nevoile și cerințele comunității.

Primăria orașului Filiași și Consiliul local își au sediul într-o clădire situată în centrul orașului, pe Bd. Racoțeanu, nr. 160. Aceasta este o clădire p+1, renovată în perioada 2022-2023.

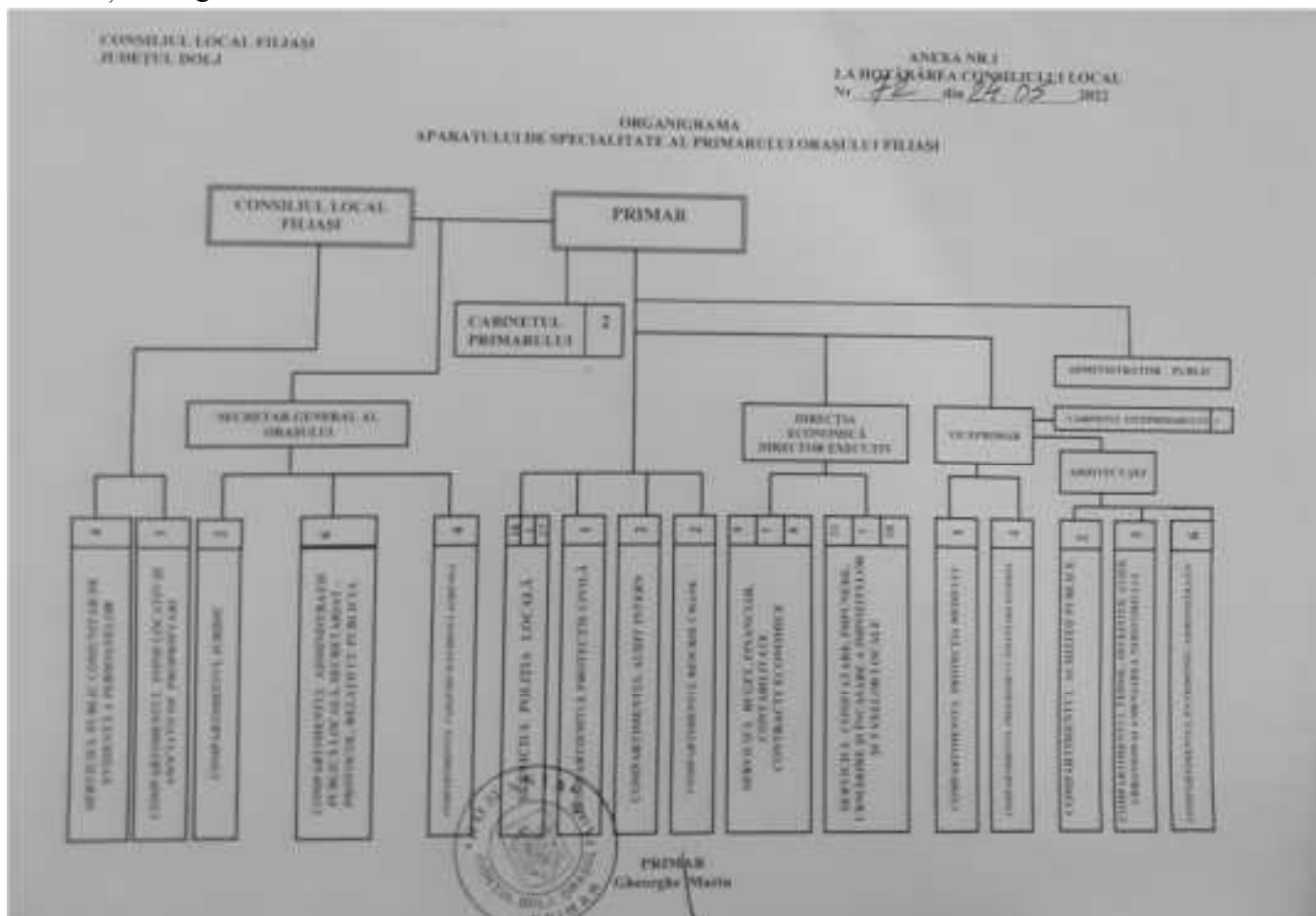
Primăria orașului Filiași este o structură funcțională, cu activitate permanentă, constituită din primar, viceprimar, secretarul municipiului, împreună cu aparatul de specialitate al primarului orașului Filiași, a cărei misiune principală este de a aduce la îndeplinire hotărârile consiliului local și dispozițiile primarului, soluționând problemele curente ale colectivității locale.

Primarul coordonează realizarea serviciilor publice de interes local, prestate prin intermediul aparatului de specialitate sau prin intermediul organismelor prestatoare de servicii publice și de utilitate publică de interes local. Aparatul de specialitate al primarului este structura de lucru pe care o conduce și care asigură punerea în aplicare a activităților date în competența primarului prin

ce norme și hotărâri ale consiliului local. Apărutul de specialitate își desfășoară activitatea în baza prevederilor legale în vigoare.

Organigramă Primăriei orașului Filiș și prevede un număr total de 77 posturi bugetare, din care:

- Funcții publice 57
- Funcții in regim contractual 12

Consiliul Local Filiș este autoritatea administrativă publică prin care se realizează autonomia locală la nivelul orașului. Acesta elaborează proiecte de hotărâri; după încheierea, prognoze și programe de dezvoltare economico-socială a orașului; administrează domeniul public și privat al orașului; probă construire, întreținere și modernizare drumurilor, podurilor, precum și în regiile infrastucturi aparținând căilor de comunicații de interes local; asigură condițiile materiale și financiare necesare în vederea bunei funcționări a instituțiilor de cultură, educație, sănătate și asistență socială, precum și a celor civice, în condițiile legii.

În subordinea autorităților publice locale funcționează următoarele servicii și instituții:

- Serviciul Public Comunelar de Evidență a Persoanelor;

- Direcția de Asistență Socială;
- Serviciul Public de Săubritare (conceiion);
- Serviciul Volunr pentru Siuții de Urgenă;
- Serviciul Public de Adminiire Domeniului Public și Privi orșului Filiași;
- Serviciul Public de Poliție Locală;
- Seviciul de Aiență Mediclă;
- Cde Cultură Filiași;
- Biblioteca orășenească „Anton Pann” Filiași;

Primăria și Consiliul Local se preocupă de îmbunătățirea relației dintre cetățeni și administrația publică locală în orașul Filiași prin creșterea transparenței și a implicării cetățenilor pentru eficientizarea serviciilor publice.

Toate datele statistice au fost extrase și analizate de la departamentele primăriei Filiași.

Educație

În Filiași există 5 unități independente de învățământ: Școala Gimnazială Filiași, Școala Gimnazială Fratoștița (ambele cu mai multe structuri), Liceul Tehnologic „Dimitrie Filișanu”, Școala postliceală „Queen Elizabeth” și Clubul Elevilor Filiași. Școlile din Răcarii de Sus și Bâlta sunt, în prezent, structuri ale școlii din Filiași, în timp ce în satele Brănești, Uscăci și Almăjel nu mai funcționează școli, din cauza numărului redus de familii.

Școala Gimnazială Filiași

Școala Gimnazială din Filișeni este cea mai veche școală din zonă și cea mai mare din județ. Istoricul ei este legat de boierii Dimitrie și Tache Filișeni și face parte din cele 200 de școli care au funcționat în anul școlar 1838 – 1839, în Țara Românească. Pentru Filișeni este o instituție foarte importantă, fiind, așa cum consideră istoricul G.D. Iancu, „prima școală publică în care s-au început învățările”, fiind înființată din anul 1833. Deci, școala a existat în iunie 1838, când Dimitrie Filișeni a înființat Inspectoratul Școlii Centrale din Crăiova, „un grup de școli pedagogice”, iar pe 22 iunie, școala și-a deschis ușile, în „hodașce mare” din Căminul Sfântului, cu 58 de elevi.

Școala de la Filișeni s-a bucurat, de la începuturi, de prezența lui căpetenița unui învățător prețios, Ioan Pricop, cel care a fost activ în funcția de revizor pe lângă Plășile Gilor și Amărăndi, cel și poate fiind ocupat, în 1871, și de Școala Tăromireșcu, învățător. În 1882, școala a crescut în populație din Plășile Jiu de Sus, având 107 elevi, cursurile fiind frecventate și de 65 de „dorobanți” și pentru „călărăși”. După doi ani, aici erau două școli – ună de băieți, cealaltă de fete, în 1904 s-a înființat o școală de meșterii, după Primul Război Mondial luând ființă și o școală elementară de agricultură.

Mulțumesc, școala generală a funcționat în clădirea antică a bibliotecii, înă în anii '60 a fost mutată pe lângă strada, într-un loc nou, la care, în timp, s-a adăugat al doilea loc, dar și o sală de sport.

În prezent, școala este pe Bd. Răcoțeni, nr. 148, are două clădiri, cu 29 de săli, 4 laboratoare și 3 cabinete, dar și birourile administrative. De asemenea, școala are o sală de sport, un de festivități (recent construită) și un teren de sport. La care se adaugă sala de sport orașului, amplasată și este în curtea școlii gimnaziale. Ultimele renovări ale școlii s-au făcut de curând, fiind vorba de o învelitoare în anul 2020 și de un acoperiș realizat în 2019.

Școala are 951 de elevi de ciclul primar și gimnazial, dintre care 100 de elevi navetiști, cea mai mare parte din Răcarii de Sus (unde nu există gimnaziu), dar și din comunele învecinate (Braloștița, Brădești din județul Dolj, Butoiești din județul Mehedinți și Țânțăreni din județul Gorj).

Școala Gimnazială Filiași are, în afara sediului central, 5 structuri: două grădinițe în Filiași, o școală primară (cu grădiniță) în Răcarii de Sus, o școală gimnazială și o grădiniță în Bâlta. Structura Grădinița cu program normal nr. 1 Filiași este situată pe alea Tudor Vladmirescu, nr. 4 și are o clădire anvelopată în anul 2022, cu 6 săli de clasă, o sală de mese și o bucătărie. În această grădiniță sunt înscriși în prezent 60 de copii. De asemenea, structura Grădinița cu program prelungit nr.3 Filiași este situată pe str. Nicolae Bălcescu, nr. 2, având 184 preșcolari înscriși și o clădire cu 4 săli de casă, o sală de mese și o bucătărie.

Structura Școala Primară Răcarii de Sus este situată în acest sat, pe str. Școlii, nr.15. Școala dispune de o clădire cu 5 săli și are 18 copii înscriși la grădiniță și 14 elevi la ciclul primar. Structura Școala Gimnazială Bâlta este în satul Bâlta, str. Pandurilor, nr. 214 și are o clădire dată în folosință în anul 2021, cu 7 săli de clasă și un laborator. Aici sunt înscriși 63 elevi de ciclul primar și gimnazial. În sfârșit, structura Grădinița cu program normal Bâlta este pe aceeași stradă, la nr. 186, având o clădire cu 3 săli de clasă și 20 de preșcolari înscriși.

Școala Gimnazială Fratoștița

Este situată în satul Fratoștița, str. Bisericii, nr. 8, având o vechime la fel de mare ca școala din Filiași. În prezent dispune de 3 corpuri ce cuprind 10 săli de clasă, 2 laboratoare și o bibliotecă, toate renovate în ultimii ani. În cadrul școlii, pe lângă ciclul primar și gimnazial funcționează și grădinița.

Școala Fratoștița are sediul central, prezentat mai sus, dar și trei structuri. Structura Școala Primară Rudari este situată în satul Fratoștița, cătunul Rudari, pe str. Iederei, aproape de granița cu județul Gorj (comuna Țânțăreni). Are o clasă de învățământ primar simultan și o grupă de copii de grădiniță.

Structura Școala Primară Rromi Filiași este situată în Filiași, pe str. Dezrobirii, nr. 16, având două clase de învățământ primar și o grupă de grădiniță. În final, structura Grădinița cu program normal nr. 2 Filiași se află în Filiași, pe str. Gării, nr. 2, într-o clădire în care funcționează 3 grupe.

Liceul Tehnologic „Dimișrie Filișanu”

Liceul Tehnologic este singurul universitate de învățământ liceal de pe raza localității, dar și de pe o înfrățire ce se presupune pe trei județe, încă circa 40% din elevi provin din șezările rurale din jur și frecvență zilnic. Aceste șezări sunt comunele Brădeșii, Brăloșuț, Scăeșii, Argeșii, Secu din județul Dolj, Bușoieșii din județul Mehedinți, Țânțăreni, Turbureași și Brăneșii din județul Gorj.

Liceul a fost înființat în anul 1956 cu numele de „Școală medie mixtă”, având o singură clasă cu 37 de elevi, localizată împreună cu școala generală (inițial pe locul actual al bibliotecii, apoi în actuala școală gimnazială). În anul 1962 a făcut împărțire pe două profiluri: reală (două clase cu 42 de elevi) și umană (o clasă cu 35 de elevi). În urma dezvoltării industriei din noul oraș Filiși, liceul își schimbă filiera, încă din anul 1974 devine „Liceul Industrial Filiși”, iar după 1990 „Grupul Școlar Industrial”.

Liceul este situat în actuala locație, pe Bd. Republicii, nr. 178, încă din anul 1982, încă de la numărul 178 alii de clasă, laborator, atelier, cantină, internat și sală de sport. În paralel, la nr. 194 funcționează Liceul Agricol. Cele două se unesc în anul 1998 sub numele de „Grupul Școlar Filiși”, devenind în anul 2002, Grupul Școlar „Dimișrie Filișanu”, iar din Liceul Tehnologic „Dimișrie Filișanu”.

Liceul este universitate de învățământ unificat și are 1324 elevi, care urmează unul din formele de învățământ ale uniunii: școală primară (57 elevi), gimnazială (49 elevi), profesională (75 elevi), liceu zi (filieră teoretică – 288 elevi și tehnologică – 536 elevi), liceu seral (filieră tehnologică – 232 elevi), cursuri de pregătire profesională pentru adulți, precum și programul „Școlă pentru adulți” pentru adulții care au absolvit școala primară (72 elevi).

Oferă educațională încearcă să fie în concordanță cu piața forței de muncă, promovând o serie de domenii prioritare. Filiera teoretică are profilul real (matematică – informatică și științele naturii) și profilul uman (filologie), în timp ce filiera tehnologică are profilul tehnic (mecanic, electric, electronică și telecomunicații, construcții și lucrări publice), profilul servicii (comerț și administrație, turism și alimentație) și profilul rețineră naturale și protecție mediului.

Ca bază materială, liceul dispune de mai multe corpuri, în două locații. În locația principală enumerăm: corpul A, aflat momentan în reparații capitale (având numeroase săli de clase, laboratoare, cabinete, birouri și o sală de festivități construită recent), atelierul (cu 6 săli de clasă și două ateliere), căminul I (renovat în anul 2021 pentru a prelua clasele din corpul A și de la școala profesională; are birouri la parter, săli de clasă, laboratoare și cabinete la etajele 1-3), căminul II (renovat doar la parter, unde sunt birouri, cabinete și biblioteca), cantina (nefuncțională) și sala de sport. În locația secundară este un corp de clădire alocat școlii profesionale, închis momentan pentru a intra, de asemenea, în reparații capitale.

În liceu își au sediul și celelalte două unități de învățământ, respectiv Școala Postliceală și Clubul Elevilor.

Școala Postliceală „Queen Elizabeth”

Este o filială a Școlii Postliceale de Studii Sanitare „Queen Elizabeth” din Craiova, care are sediul pe str. Electroputere, nr. 2, în incinta Liceului Tehnologic UCECOM Craiova. Oferă studii superioare de 3 ani în domeniul asistenței medicale. În Filiași, funcționează la liceu, la etajul 3 al căminului I.

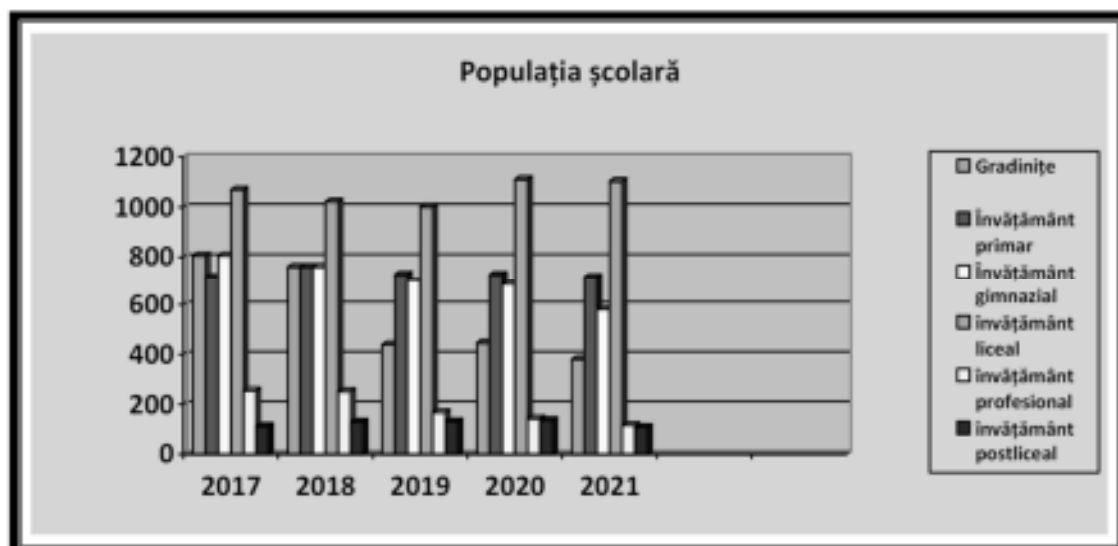
Clubul Elevilor Filiași

Este situat tot la liceul, la etajul 1 al căminului II, fiind subordonat Palatului Copiilor din Craiova. Are mai multe domenii: electrotehnică, pictură – desen, cultură și civilizație engleză, jocuri logice, navo-modele / karting și ecoturism.

Analiză demografică

Din datele statistice, evoluția elevilor înscriși în structurile de învățământ din orașul Filiș, în perioada 2017-2021, se prezintă astfel:

Unități de învățământ	2017	2018	2019	2020	2021
Copii înscriși în grădinițe	806	760	439	447	380
Elevi înscriși în învățământul primar	719	760	730	729	719
Elevi înscriși în învățământul gimnazial	806	760	701	684	582
Elevi înscriși în învățământul liceal	1068	1021	1001	1110	1102
Elevi înscriși în învățământul profesional, complementar și de ucenici	254	252	168	143	117
Elevi înscriși în învățământul postliceal	113	130	132	136	108

În ceea ce privește evoluția elevilor înscriși în sistemul de învățământ, la nivelul orașului Filiș, se poate spune că numărul de copii care s-au înscris în învățământ a scăzut în mod constant. În anul 2017 numărul total de elevi înscriși în învățământ a fost de 2960 înscriși la școală și 427 la grădiniță, datorită creșterii populației, numărul copiilor s-a continuat să scadă, ajungând în anul 2021 la 2628 elevi înscriși în învățământ și 380 copii înscriși la grădiniță.

Căuzele căderii populației școlare sunt legătore mii de cădere dramatică în populații. Alte cauze sunt migrații și abandonul școlar. Copii și tinerii cei mai expuși riscului de abandon școlar sunt cei care provin din grupuri vulnerabile, precum cele de romi.

Personal didactic	2017	2018	2019	2020	2021
Personal didactic în învățământul preșcolar	24	24	24	27	26
Personal didactic în învățământul primar și gimnazial	113	100	101	108	108
Personal didactic în învățământul liceal	107	93	93	104	88
Personal didactic în învățământul postliceal	14	17	12	10	9
Total	258	234	230	249	231

Structura organizatorică a personalului didactic, în număr de 231 persoane pe oraș, este în componență cadre didactice de specialitate care își desfășoară activitatea în școlile și grădinițele de pe raza orașului.

Distribuția personalului didactic este următoarea:

- Personal didactic în învățământul preșcolar – 26 persoane
- Personal didactic în învățământul primar – 37 persoane
- Personal didactic în învățământul gimnazial – 71 persoane
- Personal didactic în învățământul liceal și postliceal – 97 persoane

Principalele obiective ale cadrelor didactice sunt dezvoltarea individuală a elevilor, crearea unui climat de învățare sigur și stimulent, asigurarea egaliității de șanse, oferirea unei educații complete în vederea înținerii socio – profesionale pe piața muncii, dar și formarea de abilități și deprinderi necesare copiilor și tinerilor pentru dezvoltarea locuieștească.

În unitățile de învățământ de pe raza orașului Filia există 133 clase care combină colare, 27 laboratoare, 6 săli de colare, 3 săli de gimnastică și 4 terenuri de sport.

Unitățile de învățământ își desfășoară activitatea în clădiri proprii, dotarea și modernizarea acestora fiind una continuă în ultimii ani, întrucât au fost accesate numeroase proiecte cu fonduri europene și nu numai. În anul 2023 au fost propuse o serie de investiții prin PNRR la toate unitățile de învățământ.

Pe lângă cele amintite, în orașul Filiași funcționează Biblioteca orășenească „Anton Pann”, cu săli de lectură, dar și sală de calculatoare, Centrul de zi „Sf. Nicolae” subordonat Mitropoliei Olteniei, pe str. Morii, în apropierea Școlii Gimnaziale (cu activități tip „after-school”), un centru privat de joacă pentru copii (deschis în anul 2023) și mai multe spații de joacă și recreere pentru copiii orașului. Acestea din urmă sunt insuficiente și necesită reabilitări.

Turism

Pe baza fondului natural și socio-economic al orașului Filiași s-au conturat o serie de resurse naturale și antropice cu potențial turistic demne de a intra în circuitul turistic.

Obiective turistice pe raza orașului:

- Capela Filișanilor – monument de artă;
- Biserica „Sf. Nicolae” – monument de artă;
- Biserica „Sf. Dumitru”;
- Zona lacurilor;
- Pădurea Negriș;
- Lunca Jiului;
- Sărbuții și monumente închinate unor personalități diverse;
- Manifestări culturale diverse.

Căpelă Filișenilor

Căpelă Filișenilor din cimitirul orașului măreșă mormântul familiei boierului Dimitrie Filișanu, o personalitate marcantă în viața comunității Filișului în plin piriu și socio-economic. Căpelă a fost construită în anii 1865 – 1868 de către arhitectul austriac Theofil von Hagen. Are o valoare istorică și arhitecturală foarte mare, fiind realizată în stil neogotic cu influență italiană, motiv pentru care a fost numită „Căpelă Sixtină Olteniei”. În interior are o pictură deosebită, trei sarcofage și bustul băiiului celor doi. Sarcofagele sunt din lemn de nuc și bogăornămen, înăuntru, rufurile fiind îngropate sub ele. Alături de căpelă, există o anexă și un zid de incintă, toate în stare de ruină de proastă.

Bițerică „Sfântul Nicolae”

Bițerică „Sf. Nicolae” este, probabil, cea mai veche clădire din oraș, edificată în anii 1630 – 1650 de către boierul Dumitru Filișcu, cel care a construit și Schitul Crăin din Gorj. Bițerică este din cărămidă, are formă de cruce și a suferit modificări de-a lungul timpului. În interior se păstrează urme din primul război mondial, deși a fost reparată și repictată, atât după război, cât și în ultimul deceniu. Deși în prezent este puțin îngrijită și are multe probleme și cenă pe gâze, bițerică inspiră totuși o atmosferă caldă, plină de căldură și iubire, încă devenind un centru local de pelerinaj.

Bițerică „Sfântul Dimitrie”

Obiectiv de cultură care este legată de tradiția ortodoxă „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de mir”. Construcția acestei biserici a început în anul 1924 dar s-a încheiat abia în anul 1965.

Obiective turistice din apropierea orașului:

- ❖ Castelul român de la Răcrii de Jos (com. Brădeșii);
- ❖ Mânăstirea Gură Moșului (com. Bușoiești, jud. Mehedinți);
- ❖ Muzeul „Mihai Eminescu” de la Florești (com. Țânțăreni, jud. Gorj).

Castelul Român de la Răcrii de Jos

Amplasat la 6 km Sud-Vest de Filiși, obiectivul este împărțit în două etape arheologice în zona de către pășunire română, văzând dechiderea spre Drobeta, unde celebrul rhițec Apolodor din Dâmbovitza conștientizând podul pe care Dunărea pentru legătură cu imperiul, încriind o pagină mare a istoriei noastre.

Castelul de la Răcrii de Jos este cuprins în Reperoriul Arheologic Național, centrul de locuire militară - castru, din Epoca Romană. Este amplasat pe teritoriul lângă Jiulul mijlociu, la 6 km Sud de orașul Filiși. Primele săpături arheologice au fost efectuate între 1897-1898 când s-a descoperit un bogat material ceramic, numismatic, țiglă și cărămizi, obiecte de fier, bronz, fier, oțel, fragmente de sticlă colorată, pietre de echipament militar.

Aceste descoperiri de la Răcrii sunt extrem de importante, pentru că ele provin din resturile unui fort castru român din secolele II-III, în jurul cărui s-a dezvoltat o șezăre civilă și care și-a continuat probabil existența în cursul secolelor IV-VI. Ruinele sunt, deci, continuarea locuirii pe aceste meleaguri în epoca de după rețăgerea țării.

Mânăstirea Gură Moșului

Castrova de Mărei Bărb, Mânăstirea Gură Moșului este un obiectiv de cultură rezonanță istorică. Aici s-a poposit și s-a sădăpărit Tudor Vladimirescu cu pândurii săi în mărșul revoluționar

precepială. În vecinătatea orașului Filiși, la Tântăreni, un popoul lui Tudor Vladimirescu este marcat cu o placă de marmură în care este consemnat evenimentul respectiv.

Într-o tribuie înemeiere mânăirii „Gură Moșului” Sfântului Nicodim de la Timon. Cu trecere timpului, mânăirele prăbuși și di păru, astfel încâtă catedrală bisericească mânăirele foconstruiă în anul 1653 de către Măe Bărb. Secolul XVIII-lea e o perioadă de declin. Incurăunile de jfuri din ūd (măle înre 1719-1738, când Olteniăa floub Imperiul Hburgic) ū jundece l mânăire. Căevăcu remure, incendiile și Revoluția de 1821 ū

contribuie de emene la dirugere mânăirii. În anul 1892, un incendiu di ru o mre pră din cece, dă după căevă repărtii, în anul 1943, lăcșul și dechi din nou porțile c mânăire de mci, iar din anul 1990 c mânăire de călugări.

Infructururi din orașul Filiși e de dul de precă, cuniăți de cze fiind în regiun un ūngur hoel cu 34 de locuri (Hoelul „Jiul” de lângă lă). Locuri de cze ūnși în incină două reurăne din oraș („Flor” și „Negri”), foloie în czul unor evenimenă. Rețeauă de uniăți de imenție publică e mulmă exină, cu numeroă reurăne, cofeării, uniăți de ip ffood ș.

Dăoriă orgnizării regionale, fciliăților ficăle și vñjelor oferie, lă nivelul zonei exiăă poăbiliăți multiple de ce invei în ūrim. Poențidul orașului Filiși e înuficien vlorific, de exemplu zonă lăcurilor și Luncă Jiului fvorizeă dezvoltăre ūrimului de gremenă (peăui, înă, mbărcăiuni).

Formele de ūrim prăcăbile în zonă orașului Filiși ūnă

- o Turismul culăr-religio
- o Turism înific
- o Turism rură
- o Turismul cinegeic și de peăui
- o Turismul de gremenă
- o Turismul de rni

Administrația locală este implicată de asigurarea unor investiții în creșterea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism în vederea valorificării resurselor turistice naturale și creșterii calității serviciilor turistice, prin asigurarea unor pensiuni, moșteniri, case de vacanță, hoteluri, restaurante cu specific local, centre de vacanță, de petrecere, de pescuit etc.

Patrimoniul Cultural

Principalele instituții de cultură din Filieși sunt:

- ❖ Biblioteca orașenească „Anon Pann”
- ❖ Centrul Cultural
- ❖ Lăcășurile de cultură

Biblioteca orașenească „Anon Pann” Filieși

Biblioteca este o clădire veche, cu parter și etaj, ce urmează să fie reabilitată. Ea pune la dispoziția cititorilor săi un număr de aproximativ 97473 volume. Biblioteca „Anon Pann” are ca punct de plecare al activității anul 1935, când în creșterea învățământului Nicolae Mișu înființează în sediul școlii propriul „Biblioteca pentru Popor Anon Pann”.

În anul 1968, odată cu noua împărțire administrativ-teritorială, Filieșii au fost declarate oraș, iar biblioteca devine Biblioteca Orașenească. Dezvoltarea în timp a comunității din Filieși a condus și la dezvoltarea bibliotecii, caracterizată prin creșterea numărului de volume de cărți achiziționate, diversificarea serviciilor oferite, introducerea în arhivă electronică a unui număr foarte mare din cărțile existente în bibliotecă.

În 1984, după ce fusese mutată în diverse sedii, Biblioteca a fost reînălătură în locul în care a fost înființată. În anul 2002, începe informizarea bibliotecii, prin dotarea cu două calculatoare, programul de înregistrare TinLib și conectarea la Internet.

Într-un timp în U.E. în temă participarea bibliotecii la diferite programe și proiecte, în urma cărora au fost înființate lecții audio-video.

La nivelul anului 2021, în orașul Filiași pe lângă Biblioteca Orasenească mai existau 5 biblioteci școlare, iar numărul de volume existente în biblioteci era de 110038 volume, în creștere față de anul 2017, când existau 109443 volume.

Casa de Cultură Filiași

Este o instituție importantă pentru viața culturală a orașului, rămasă de câțiva ani fără sediu propriu, în urma demolării vechiului sediu din centrul orașului. În prezent funcționează la Școala Gimnazială Filiași, dar urmează să aibă un sediu nou, ce va fi construit în prelungirea bibliotecii. Casa de Cultură este implicată în toate manifestările culturale de la nivelul orașului și se remarcă în special prin activitatea grupului folcloric „Oltencuțe de la Jii”, coordonat de doamna prof. Paula Sâmbrian, renumită artistă de muzică populară.

Lăcașurile de cult

Spiritualitatea creștin-ortodoxă din orașul Filiași este reprezentată prin mai multe parohii. În oraș și satele aparținătoare funcționează următoarele biserici:

- Biserica „Sfântul Dumitru” din Filiași;
- Biserica „Sfântul Nicolae” din Filiași;
- Biserica „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Filiași;
- Biserica „Sfântul Nicolae” din Satele Frățioși;
- Biserica din satul Răcarii de Sus”;

De asemenea, există și câteva lăcașuri de cult aparținând religiilor neo-protestante.

Evenimente culturale cu caracter traditional:

În fiecare an, în perioada 9 -12 mai, se organizează „Zilele Filiașului”, o manifestare la care se adună întreaga suflare a orașului și satelor aparținătoare. Spectacole de muzică populară, concursuri sportive sunt câteva din acțiunile promovate cu prilejul zilelor orașului. De asemenea, se mai organizează și alte evenimente culturale, precum Hora Satului la Bâlta, Ziua Internațională a Copilului, Festivalul Toamnei, dar și Târgul de Crăciun (în colaborare cu liceul și Asociația „Visuri de om mare” Brădești).

Târgul săptămânal are loc în fiecare zi de joi și duminică. În localitatea Bâlta se organizează bâlci în data de 26 octombrie, cu ocazia sărbătorii Sfântul Dumitru, iar de „Înălțarea Domnului” are loc bâlciul din localitatea Fratoștița.

În Oltenia conviețuiesc oameni pentru care tradiția a însemnat ceva aproape sacru, cu reguli de bunăcuviință creștină, cu obiceiuri și rânduieli bine conturate și respectate cu sfințenie. Și în orașul Filiași tradițiile și obiceiurile populare sunt păstrate în continuare de către locuitori. Ele au loc pe parcursul întregului an, fiind atât obiceiuri laice, cât și obiceiuri creștine. Printre acestea amintim: obiceiurile de iarnă (colinde, urări cu plugul, sorcova, buhaiul, păzitul fântânilor), obiceiuri agrare (trifonul, paparudele, călușul, corbanul), obiceiuri casnice (datul copiilor la grindă, vrăjitul fetelor, strigățul fetelor peste sat, botezul casei și al animalelor, prohorul de Sfântul Gheorghe, primenitul caselor de Florii, Joimarica, nunta, obiceiuri legate de cultul morților și înmormântare). Oltenii sunt foarte superstițioși, sunt case în care mai există credința în moroi, iar pe secetă încă mai joacă paparudele - dans ritual de invocarea ploii și a belșugului.

Paștele este cea mai mare sărbătoare religioasă creștină, ce comemorează Învierea lui Iisus Hristos, la trei zile după crucificarea sa în Vinerea sfântă, lucru care marchează sfârșitul postului Paștelui. Printre simbolurile pascale cele mai întâlnite sunt:

Focurile de Paști: de Înviere, pe de luri izbucne flăcări puernice; un „focurile de veghe”, care în unele sate sunt aprinse și ard în tot cursul nopții, luminând nu numai dealurile, ci și văile. în jurul lor stau roata oamenii istorisind întâmplări din viața lui Iisus, după Sfânta Scriptură a Noului Testament.

Deniile: Unele dintre cele mai profunde, frumoase și înălțătoare slujbe creștine sunt Deniile. Ele se țin în Postul Mare al Paștilor, mai frecventate de oameni fiind Deniile din Săptămâna Mare, care atrag o mulțime de credincioși. Până la începerea Deniilor, satele trebuie curățate și primenite, începând cu casele oamenilor.

Pasca: Pasca se coace de către gospodinele creștine numai o dată pe an, de Sfintele Paști. Ea are o formă rotundă, pentru că se crede că scutecele lui Hristos au fost rotunde. Având la mijloc o cruce, pasca este împodobită pe margini cu aluat împletit.

Ouăle roșii: Ouăle simbolizează mormântul lui Iisus Hristos, care s-a deschis la Învierea Sa din morți. De aceea, când sparg ouale prin ciocnire, dar și când se salută, creștinii își spun: “Hristos a înviat! Adevarat a înviat!”. Culoarea roșie a oualelor simbolizează sângele lui Iisus care s-a scurs pe cruce pentru mântuirea lumii.

Lumânarea de Înviere: În noaptea de Înviere, mulțime mare de popor vine la biserică. Fiecare credincios poartă în mână o lumânare, pe care o va aprinde din lumina adusă de preot de pe masa Sfântului Altar. Această lumânare este simbolul Învierii, al biruinței vieții asupra morții și a luminii lui Hristos asupra întunericului păcatului.

2.9. Analiza SWOT

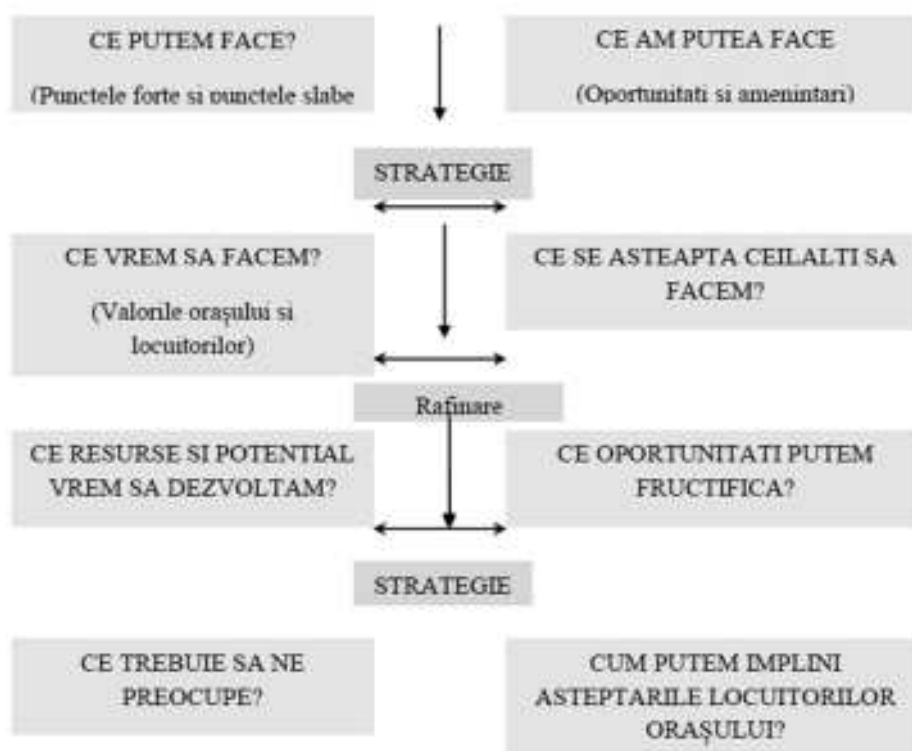
Analiza SWOT este o metodologie de analiza a unui proiect. Numele este descriptiv: Strengths (puncte tari), Weaknesses (puncte slabe), Opportunities (oportunitati), Threats (riscuri).

Pentru a avea certitudine că politicile și programele existente corespund necesităților de dezvoltare a orașului Filiași, în cadrul limitărilor impuse de resursele locale disponibile și pentru accesarea fondurilor prin care Uniunea Europeană susține politica de dezvoltare regională, s-a impus elaborarea strategiei de dezvoltare locala pentru perioada 2023-2027.

Punctele forte și cele slabe sunt legate de condițiile existente în oraș, dar și de strategiile acestuia. Oportunitățile și amenințările vin dinspre legislația națională și europeană, dinspre conștientizarea regiunii și județului; de regulă un factor asupra cărora orașul, în general, nu are niciun control. Unele "oportunități" și "amenințări" vor apărea din "punctele tari" și "punctele slabe" ale orașului. Amenințările pot fi concrete sau potențiale.

Analiza SWOT permite concentrarea atenției asupra zonelor cheie și realizarea de prezumții în zonele asupra cărora există cunoștințe mai puțin detaliate. În urma acestei analize se poate decide dacă orașul își poate îndeplini obiectivele și în ce condiții.

Întrebări cheie care îndrumă analiza strategică:

ASPECTE GENERALE: POZIȚIE GEOGRAFICĂ, ACCESIBILITATE, ROL TERITORIAL

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ✦ Orașul Filișii este în componența și este localități: Filișii, Bălău, Almăjel, Brănișe, Frămoșuț, Răcării de Sus, Ucăci; ✦ Orașe impozante apropiate: Crăiova, Căfă, Drobeta Turnu Severin; ✦ Filișul este situat la intersecția unor magistrale rutiere și feroviare, care îi asigură legături fizice cu toate zonele țării; ✦ Filișul constituie un important nod de cale ferată pentru două rute internaționale; ✦ Filișii este situat, pe două magistrale rutiere internaționale E79 și E70; ✦ Distanța de 34 km față de aeroportul Crăiova; ✦ Prezența unor forme de relief variate (luncă, țărm, deșuri în ponderi diferite pentru oraș și zonele periferice), ceea ce asigură diversitate geocologică și mozaic peisajic complexe o poziție favorabilă în teritoriu. 	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Relieful delurodin împrejurimi face foarte dificilă construirea unei devieri pentru magistrala E 70, ceea ce punându-le realizarea prin luncă Jiuului; ✦ Suprafețe cu potențial de alunecare în zonele periferice: Bălău și Almăjel; ✦ Zone inundabile atât în oraș, cât și în unele zone periferice; ✦ Existența unui microclimă cu posibile efecte vânt și ceață persistentă pe vale râului Jiu în noapțile reci și nu numai; ✦ Negurarea drumurilor de pășă pentru asigurarea unei circulații centrică în zonele periferice; ✦ Legăturile rutiere înverșinate în unele componente sunt mai deosebite datorită configurației reliefului.

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ⚡ Posibilitatea atragerii fondurilor comunitare pentru valorificarea punctelor tari și diminuarea riscurilor; ⚡ Posibilitatea accesării de fonduri bugetare sau prin parteneriat public-privat din afara orașului sau U.E. pentru dezvoltare; ⚡ Consolidarea zonelor cu potențial de înălțare; ⚡ Realizarea de lucrări pentru evitarea în viitor a inundațiilor acolo unde acestea s-au produs. 	<ul style="list-style-type: none"> ⚡ Subminarea unor infrastructuri în cazul producerii de alunecări, torențialitate și inundații; ⚡ Deprecierea calitativă a surselor de apă locale; ⚡ Amplasarea neadecvată a unor întreprinderi poluante; ⚡ Afectarea terenurilor agricole din lunca Jiului și, nu numai, în cazul inundațiilor; ⚡ Prezența ceții în timp mai îndelungat din cauza proximității Jiului face dificilă desfășurarea traficului rutier.

INFRASTRUCTURA

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ⚡ Teritoriul administrativ al orașului Filiași este situat la intersecția unor importante căi de comunicație rutieră: D.N. 6 (E 70) și D.N. 66, precum și feroviară: București – Craiova – Drobeta Turnu-Severin – Timișoara și Craiova – Filiași – Târgu-Jiu – Petrosani. ⚡ Dezvoltarea rețelei de operatori de transport public din județ; ⚡ Existența rețelei de electricitate și iluminat public; ⚡ Existența rețelei de alimentare cu apă; ⚡ Existența rețelei de canalizare; ⚡ Existența rețelei de alimentare cu gaze naturale; ⚡ Existența rețelei de telefonie fixă și mobilă; ⚡ Existența televiziunii prin cablu; ⚡ Existența unui spital cu 154 de paturi, laboratoare și servicii de logistică proprii și medici de familie; ⚡ Existența dispensarului cu 8 cabinete medicale pentru medicina de familie încadrate cu medici și personal mediu sanitar. 	<ul style="list-style-type: none"> ⚡ Locuri de parcare insuficiente; ⚡ Lipsa unei viziuni globale a orașului; ⚡ Lipsa străzilor asfaltate din satele aparținătoare; ⚡ Lipsa rețelelor de alimentare cu apă, canalizare, gaze într-o parte a orașului și în satele aparținătoare; ⚡ Existența de locuințe fără toate utilitățile necesare (în special grup sanitar incorporat clădirii) atât în oraș cât mai ales în satele aparținătoare; ⚡ Lipsa unei strategii arhitecturale care să pună în evidență stiluri atractive privirii, echiparea edilitră actuală fiind ternă și neatractivă pentru popasul participanților la trafic pe drumul european E70; ⚡ Existența unor fântâni amenajate necorespunzător din punct de vedere igienico-sanitar în satele aparținătoare; ⚡ Inexistența stațiilor de tratare a apei în satele aparținătoare; ⚡ Infrastructura de transport slab dezvoltată în mediul rural; ⚡ Slaba dotare sanitară în special în satele izolate: Brăniștea și Almăjel;

<ul style="list-style-type: none"> ✦ Pe teritoriul orasului funcționează 5 farmacii și 4 puncte farmaceutice cu capital privat; ✦ Existența serviciilor sociale asigurate de catre autoritatile administratiei publice locale. ✦ Deschiderea administrației actuale către investiții; ✦ Preocuparea administrației publice locale pentru ridicarea nivelului de locuire în orașul Filiași și satele aparținătoare. 	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Dotarea insuficientă a spitalului, policlinicii și unităților din rețelele de apă și gaze; ✦ Slaba dezvoltare a parteneriatului public-privat; ✦ Ineficiența și reducerea investițiilor publice; ✦ Insuficienta implicare civică la nivelul comunității.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ✦ Construirea deviației de ocolire a orasului de transportului rutier greu. ✦ Achiziționarea de vehicule de transport în comun care să permită urcarea și coborârea inclusiv a persoanelor cu handicap aflate în cărucioare cu roțile. ✦ Fluidizarea și descongestionarea traficului în oras pe bulevardul Racoșeanu. ✦ Asigurarea unui sistem de semaforizare integrat, care să asigure un trafic fluent și bine coordonat. ✦ Construirea de parcuri. ✦ Modernizarea și asfaltarea străzilor neasfaltate din oras și din satele aparținătoare. ✦ Realizarea legăturii rutiere între oras satul Bâlta, care trebuie să fie realizată cu intervenție urgentă a căii ferate; ✦ Reabilitarea și asfaltarea tuturor legăturilor rutiere din oraș și rețelele de apă și gaze; ✦ Accesarea de fonduri pentru dezvoltarea infrastructurii rurale; ✦ Modernizarea drumurilor orașului și a liniilor de comunicații; Amenajarea roșilor; ✦ Realizarea și modernizarea podurilor și podetelor din orașul Filiași și satele aparținătoare; ✦ Realizarea rețelei de canalizare extinderea rețelei de salinizare cu apă; ✦ Realizarea rețelei de alimentare cu gaz metan din orașul Filiași și satele aparținătoare; 	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Aglomerarea din ce în ce mai mult accentuată și chiar blocarea traficului pe bulevardul Racoșeanu, datorită lipsei în prezent a unei alternative în ce privește traseul ocolitor. ✦ Poluarea excesivă datorită intensificării în viitor a circulației pe bulevardul Racoșeanu. ✦ Creșterea traficului pe bulevardul Racoșeanu va duce la creșterea accidentelor rutiere. ✦ Apariția unor disfuncționalități în furnizarea apei potabile, a agentului termic și a gazelor, precum și în funcționarea rețelelor de canalizare, datorită depășirii duratei de viață a unei părți din rețeaua actuală. ✦ Lipsa resurselor materiale pentru îndeplinirea obiectivelor de investiții propuse; ✦ Lipsa informațiilor cu privire la programele de finanțare europene; ✦ Migrația forței de muncă spre zone mai dezvoltate din punct de vedere economic; ✦ Lipsa culturii antreprenoriale; ✦ Fenomenul economiei subterane; ✦ Lipsa capitalului de susținere a activităților economice; ✦ Cunoștințe sumare legate de elaborarea și implementarea proiectelor; ✦ Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor finanțate prin Fonduri Structurale, Fonduri de Coeziune, FEADR și FEP; ✦ Creșterea numărului de probleme medicale ca urmare a procesului de îmbătrânire a populației;

<ul style="list-style-type: none"> ✦ Derularea de studii si proiecte pentru stabilirea de surse de alimentare centralizată cu apă potabilă și canalizări; ✦ Programe si proiecte de extindere a rețelei de apă potabilă si canalizare în întregul oraș și satele aparținătoare; ✦ Dezvoltarea stației de epurare a apei uzate provenită din oraș, precum și a stațiilor de epurare pentru satele aparținătoare, odată cu realizarea rețelei de canalizare. ✦ Obligarea firmelor de alimentație publică de a avea separatoare de grăsimi pentru apele uzate; ✦ Proiecte pentru apa uzată provenită de la locuințe izolate cu grup sanitar încorporat, prin fosă septică vidanjabilă. ✦ Reabilitarea parcului celor trei lacuri, la nivel european (în prezent aflat în stare necorespunzătoare); ✦ Sistem ecologic pentru gestionarea deșeurilor. ✦ Lucrari de reabilitare a rețelei de iluminat public în orașul Filiași și satele aparținătoare; ✦ Dotări pentru interventii în caz de incendii de urgență; ✦ Lucrări de cadastru imobiliar intravilan, extindere și reabilitare PUG; ✦ Dotări ale administrației locale; ✦ Construirea unui complex social cu camin azil, pentru bătrânii orașului și dotare cu mobilier; ✦ Dotarea cu utilaje pentru serviciul de gospodărire comună a orașului; ✦ Amenajarea și dotarea unui centru de joacă recreere pentru copii orașului; ✦ Crearea unor zone de agrement amenajate, pentru copii si pentru vârstnici; ✦ Crearea de noi centre private de învățământ; ✦ Dezvoltarea sistemului de asigurări private; ✦ Continuarea procesului de modernizare si reabilitare a unităților medicale și școlilor; ✦ Dezvoltarea parteneriatului public privat; 	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Creșterea numărului de îmbolnăviri datorate degradării factorilor de mediu; ✦ Lipsa unei culturi de implicare a cetățenilor în problemele comune; ✦ Putere redusă a sectorului ONG de a asigura rețele de asistență pentru categoriile defavorizate.
---	--

<ul style="list-style-type: none"> ✦ Implementarea unor sisteme de management de proiect la nivelul administrației publice locale; ✦ Priorități de dezvoltare pe bază de conștientizare și conștință; ✦ Implicarea ONG-urilor în rezolvarea problemelor comunităților și grupurilor pe care le reprezintă. 	
---	--

ASPECTE ECONOMICE

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ✦ În raport cu celelalte localități învecinate, orașul Filiași se situează într-un centru de interes comercial, precum și nod rutier și feroviar, ceea ce explică dezvoltarea activităților de transport persoane și mărfuri în ulimii ani; ✦ Existența în oraș și satele aparținătoare, a agenților economici, care ajută la dezvoltarea orașului și la crearea de noi locuri de muncă; ✦ Cea mai mare parte a activității economice se află în zona comerțului și serviciilor; ✦ Prezența resurselor naturale impulsionează dezvoltarea economică; ✦ Cadrul socio-economic permite diversificarea activităților economice individuale; ✦ Materii prime existente pentru industria chimică: grâu, porumb și floarea-celui; ✦ Existența potențialului pentru obținerea produselor ecologice; 	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Pondere scăzută a populației de vârstă activă, în comparație cu populația totală a orașului și a sateelor aparținătoare; ✦ Lipsa locurilor de muncă stabile contribuie la scăderea natalității; ✦ Posibilități reduse de prelucrare a produselor agricole și zootehnice; ✦ Insuficienta valorificare a potențialului turistic; ✦ Lipsa informării cu privire la normele europene; ✦ Inexistența serviciilor de consultanță în afaceri; ✦ Parteneriat public - privat nedezvoltat; ✦ Starea proastă a infrastructurii fizice contribuie la slaba dezvoltare a mediului de afaceri; ✦ Resurse financiare, la nivel local, insuficiente pentru susținerea și promovarea investițiilor; ✦ Inexistența investițiilor străine; ✦ Grad ridicat al șomajului; ✦ Lipsa canalelor de colectare a produselor agricole.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ✦ Existența resurselor locale, necorespunzător valorificate în prezent; ✦ Creșterea capacității antreprenoriale; ✦ Atragerea unor noi investitori în oraș prin facilitățile pe care administrația locală le poate oferi; ✦ Poziția geografică favorizantă la nivelul județului, la o distanță relativ redusă de reședința județului, unde se află aeroportul 	<p>Datorită infrastructurii sociale neadecvate, raportate la potențialul orașului investitorii au un interes scăzut pentru începerea de noi afaceri.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✦ Receptivitate și flexibilitate scăzută a populației locale la cerințele noi ale pieței care determină în timp decalaje economice mari; ✦ Legislația în continuă schimbare;

<p>regional, creează atractivitatea zonei pentru investitori;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✦ Diverșificarea activităților economice; ✦ Posibilitatea accesării creditelor cu dobândă subvenționată pentru crearea de noi locuri de muncă; ✦ Oportunități de finanțare ale Uniunii Europene; ✦ Creșterea competitivității sectorului IMM; ✦ Programe guvernamentale de susținere a sectorului IMM-uri; ✦ Înființarea unui centru de colectare a produselor agricole; ✦ Înființarea de micro-întreprinderi precum și dezvoltarea celor existente în sectorul non-agricol în regiunea rurală; ✦ Încurajarea inițiativelor de afaceri promovate în special de către tineri și femei. 	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în regiune; ✦ Inexistența la populație a resurselor minime pentru dezvoltarea regiunii; ✦ Slabă competitivitate. ✦ Numarul în scădere a populației regiunii; ✦ Posibilitatea de emigrare în căutarea unui loc de muncă mai bine plătit; ✦ Tinerii absolvenți de studii superioare nu revin în zonă, atrași de oportunitățile de ocupare mai bune din zonele unde au studiat; ✦ Dificultăți în corelarea ofertei educaționale cu cererea de pe piață privind forța de muncă.
--	---

AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ, MEDIU

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ✦ Resurse naturale propice pentru o agricultură performantă; ✦ Economisitorșului energiei și apă; ✦ Calitatea solurilor pe care se practică agricultura și nepoluat; ✦ Tradiție în practicarea agriculturii și zootehniei; ✦ Potențial ridicat pentru dezvoltarea culturilor cerealiere; ✦ Localitatea Filiași înregistrează suprafețe mari de pășuni și fânețe; ✦ Suprafața teritorial administrativă a orașului Filiași este de 9973 hectare, împărțită în teren arabil 5575 hectare, pășune și fânețe 1719 hectare; ✦ Pe raza administrativă a orașului Filiași există 1431 ha de pădure, care pe lângă funcțiile economice contribuie și la îmbunătățirea climatului regiunii; ✦ Suprafața pășunilor verzi este de 63 ha; ✦ Situația într-o zonă nepoluată atmosferic, hidrologic și pedologic; ✦ Un bun echilibru între zonele construite și zonele verzi; 	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Grad înalt de fragmentare a terenurilor agricole; ✦ Număr insuficient al asociațiilor agricole care face ca prelucrarea pământului să se facă individual rezultând o productivitate scăzută, sub potențialul regiunii; ✦ Investiții insuficiente în agricultură; ✦ Slăbirea producției de utilități agricole; ✦ Lipsa sistemelor de irigații; ✦ Folosirea necontrolată a îngrășămintelor chimice; ✦ Lipsa facilităților de depozitare a produselor la nivel local; ✦ Inexistența unei structuri de valorificare a produselor agricole la nivel local; ✦ Diverșificarea redusă a culturilor agricole; ✦ Creșterea animalelor se realizează la nivel de gospodării individuale și nu în ferme; ✦ Îmbătrânirea forței de muncă în agricultură; ✦ Lipsa pregătirii profesionale a lucrătorilor în agricultură; ✦ Surse de veniturile cultivate și timp;

<ul style="list-style-type: none"> ✦ Lipsa unor întreprinderi industriale de mare capacitate cu potențial poluant; ✦ Orașul Filiași și satele aparținătoare se încadrează într-o zonă de risc seismic mediu pentru construcții; ✦ Existența unei stații de epurare. 	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Nivelul redus al salariilor și pensiilor pentru agricultori; ✦ Resursele silvice ale zonei fac obiectul unei exploatare intense, ceea ce poate duce la pierderea controlului asupra activității de exploatare a lemnului; ✦ Principalele riscuri naturale sunt inundațiile și alunecările de teren, care nu constituie un risc permanent, dar se accentuează în perioadele cu precipitații abundente și de lungă durată; ✦ Potențial ridicat de alunecări de teren la Bălău Almăjel; ✦ Existența unor surse de poluare urbană și în special din circulația rutieră și feroviară; ✦ Menținerea unor practici tradiționale deficitare de depozitare necontrolată a deșeurilor; ✦ Insuficiența rețelelor de alimentare cu apă și canalizare; ✦ Inexistența unei stații de transfer pentru deșeurile de servicii comunale; ✦ Lipsa unui sistem integrat de colectare și depozitare a deșeurilor; ✦ Nerespectarea normelor de neutralizare a deșeurilor de origine chimică; ✦ Necolectarea selectivă a deșeurilor, în vederea reciclării, re folosirii, recuperării sau valorificării lor; ✦ Depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor menajere provenite din gospodărie; ✦ Educația ecologică superficială.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ✦ Facilități legislative ce permit arendarea terenurilor agricole; ✦ Existența cadrului legislativ pentru întemeierea și dezvoltarea exploatareilor agricole; ✦ Resurse naturale propice pentru o agricultură performantă; ✦ Terenurile agricole ocupă o mare suprafață din totalul terenurilor la nivel local; ✦ Existența unor finanțări europene importante pentru agricultură și dezvoltare rurală prin PAC 2014-2020, țintite pe categorii specifice; 	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Număr insuficient de tractoare și mașini agricole care determină imposibilitatea încadrării în perioadele optime de execuție a lucrărilor; ✦ Slaba informare a agricultorilor cu privire la normele europene; ✦ Concurența produselor similare din UE; ✦ Lipsa de încredere consumatorilor; ✦ Eroziunea și degradarea calității solurilor ce poate conduce la scăderea randamentului; ✦ Calitatea solului este grav afectată de

<ul style="list-style-type: none"> ✦ Creșterea valorii adăugate a produselor primare din agricultură; ✦ Dezvoltarea agriculturii bio și eco; condiții favorabile obținerii de produse ecologice, ce pot fi exportate în condiții favorabile; ✦ Retehnologizarea, eficientizarea sistemului de irigații, inclusiv prin identificarea de surse alternative de energie pentru irigații; ✦ Sprijinul oferit de Camera Agricolă din județul Dolj cu privire la accesarea fondurilor europene. ✦ Dezvoltarea agenților economici pentru prestări servicii în agricultură; ✦ Dezvoltarea sectorului de colectare, aprovizionare și depozitare, recepție, centre de legume - fructe; ✦ Înființarea unei piețe de gros; ✦ Lucrări de îmbunătățiri funciare; ✦ Extinderea rețelelor de alimentare cu apă și canalizare prin implementarea proiectului privind masterplanul de apă și canalizare menajeră contribuie la îmbunătățirea calității factorilor de mediu; ✦ Reducerea poluării prin devierea traficului greu din centrul orașului pe un traseu ocolitor; ✦ Colectarea separată a deșeurilor încă de la sursă; ✦ Amplasarea recipientilor de colectare selective; ✦ Orașul Filiași este cuprins în masterplanul privind managementul deșeurilor; ✦ Utilizarea programelor cu finanțare de la bugetul de stat și al Uniunii Europene de finanțare protecției mediului; ✦ Accesarea de fonduri nerambursabile pentru proiecte de constientizare a populației cu privire la protecția mediului; ✦ Organizarea de campanii de informare și educare a populației. 	<p>deșeuri/reziduuri și folosirea excesivă a îngrășămintelor chimice;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✦ Capacitatea redusă de prelucrare a produselor agricole; ✦ Importul produselor agricole ieftine periclitază agricultura locală; ✦ Migrația forței de muncă de la oraș; ✦ Reticența populației față de noile tehnologii; ✦ Bariere legislative, lipsa de corelare între instituțiile implicate în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale; ✦ Menținerea mentalității de indiferență față de protecția mediului, mai ales la nivelul populației rurale; ✦ Poluarea solului de către unii agenți economici; ✦ Degradarea peisajului în lipsa abordării integrate și durabile a managementului deșeurilor.
---	--

EDUCAȚIE, TURISM, PATRIMONIUL CULTURAL

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Existența Liceului Tehnologic „Dimitrie Filiașanu”, care este singura unitate de învățământ liceal de pe raza localității. Peste 40% din elevi provin din așezările rurale din apropiere și fac naveta zilnic. ✚ Existența școlilor în oraș și în unele sate aparținătoare; ✚ Existența grădinițelor cu program normal/prelungit în oraș și satele aparținătoare; ✚ Investițiile din școli din ultimii ani; ✚ Orașul Filiași, ca poziție geografică, se află într-o zonă favorizată cu potențial turistic și de recreativ; ✚ Potentialul forestier ridicat, fondul de floră și faună, calitatea peisagistică, existența unor monumente culturale ar putea fi exploitate din punct de vedere turistic; ✚ Cadrul natural cu valoare deosebită favorizează dezvoltarea turismului de agrement (pescuit, înot). ✚ Potențial de dezvoltare a agroturismului. ✚ Existența unei biblioteci publice; ✚ În oraș și satele aparținătoare există mai multe biserici dintre care unele sunt monumente istorice; ✚ Existența infrastructurii de comunicații. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Slabă dotare social - culturală; ✚ Populația școlărită în învățământul primar și gimnazial în scădere datorită scăderii demografice populției; ✚ Rata redusă de tranziție de la gimnaziu la învățământul profesional/liceal; ✚ Orientare și consiliere profesională /vocatională insuficientă; ✚ Insuficiența centelor de asistență după programul școlar, tip „fier school”; ✚ Unele clădiri ale școlilor și a căminelor culturale necesită lucrări de renovare și modernizare. ✚ Resurse financiare insuficiente ale administrației publice locale pentru a susține turismul în zonă; ✚ Datorită insuficienței fondurilor, în ultimii ani nu s-au mai efectuat lucrări de întreținere sau restaurare a monumentelor din zonă, existând astfel pericolul degradării în timp a obiectivelor turistice. ✚ Investițiile turistice și rămân insuficiente; ✚ Nepromovarea suficientă a zonei pentru creșterea turismului; ✚ Insuficiența valorificării potențialului turistic; ✚ Structurile de primire turistică existente utilizează în mică măsură specificul local în ceea ce privește gastronomia sau menajurile turistice; ✚ Lipsa semnalizării turistice a obiectivelor istorice; ✚ Spații de cazare insuficiente.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Pregătirea personalului în domeniul turismului; ✚ Accesarea fondurilor europene pentru renovarea și modernizarea și dotarea infrastructurii educaționale și culturale; ✚ Trecerea fondurilor pentru învățământ și cultură în administrarea autorităților publice locale; ✚ Dezvoltarea parteneriatelor între școală și agenții economici; 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Reducerea populației școlare datorată trendului descendent natalității; ✚ Îmbătrânirea populției din oraș; ✚ Tendința de reducere a exigenței în procesul de evaluare didactică; ✚ Persoanele cu grad de școlarizare ridicat părăsesc orașul pentru zone economice mai dezvoltate; ✚ Migrația turistică către alte regiuni;

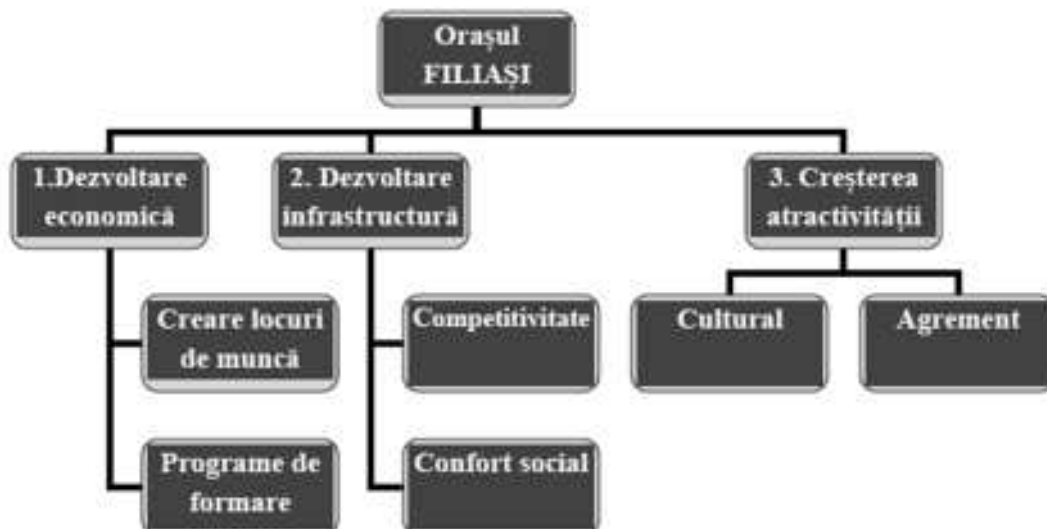
<ul style="list-style-type: none"> ✦ Crearea infrastructurii turistice (structuri turistice de cazare, de alimentație publică, de agrement); ✦ Păstrarea și reabilitarea locuințelor și monumentelor vechi ale orașului pentru evidențierea stilului arhitectural tradițional al zonei; ✦ Potențial de dezvoltare a agroturismului și turismului religios; ✦ Existența programelor de finanțare ale Uniunii Europene privind dezvoltarea turismului; 	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Reacția redusă a mediului local la schimbările și provocările actuale, având drept consecință scăderea competitivității teritoriului orașului în favoarea altor teritorii, considerate mai interesante de către turiști și investitorii din acest domeniu.
--	--

RESURSE UMANE - PIAȚA MUNCII

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ✦ Populația orașului în număr de 17901 locuitori; ✦ Pondere ridicată a populației active; ✦ Un raport echilibrat în structura pe sexe a populației în vârstă de muncă. ✦ Ospitalitatea recunoscută a locuitorilor; ✦ Reducerea infrastructurii reduse; ✦ Disponibilitatea de a munci în condiții de motivare adecvată. ✦ Autoritățile publice locale dotate cu rețea de calculatoare, internet și servicii gestionate cu sistem IT; ✦ Specialități în domeniul vîrșilor de activitate; ✦ Au fost derulate programe de reconversie profesională pentru resursele umane din localitate; ✦ Existența structurii de învățământ liceale cu mai multe profiluri. 	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Număr mare a persoanelor care nu au ocupație; ✦ Nivel scăzut al educației și culturii populației; ✦ Lipsa de preocupare a populației pentru reciclare și reconversie profesională; ✦ Existența unor familii care trăiesc la limita subsistenței datorită veniturilor scăzute sau inexistenței; ✦ Îmbătrânirea accentuată a populației în unele sate aparținătoare. ✦ Adaptarea mai lentă a populației rurale mature și vîrstnice la schimbările și provocările lumii actuale, în general și la fenomenul mobilității și reconversiei profesionale, în special; ✦ Nemoțivarea tinerilor absolvenți prin lipsa locurilor de muncă pe specializările cerute; ✦ Capacitatea financiară relativ redusă a zonei; ✦ Inexistența locurilor de muncă pentru persoanele de etnie romă. ✦ Insuficiența locurilor de muncă atractive pentru femei; ✦ Insuficiența serviciilor sociale primare la nivelul comunității.

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ✦ Atrăgere de programe cu finanțare europeană pentru stimularea ocupării forței de muncă; ✦ Adaptarea programelor de învățământ la cerințele economiei de piață; ✦ Existența unor reglementări ce încordă familiile îngrijitorilor care creează noi locuri de muncă pentru șomeri, tineri, persoane cu dizabilități; ✦ Măsurile autorităților locale pentru susținerea creșterii demografice; ✦ Programe guvernamentale de sprijin pentru încadrarea șomerilor; ✦ Orientarea programelor spre specializări în domeniile forței de muncă cerute de piață. ✦ Existența unor exemple de reușită ale unor localnici cu inițiativă. 	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Declinul demografic și îmbătrânirea populației; ✦ Continuarea plecării populației înere către alte zone și în alte țări; ✦ Posibilitățile de emigrare a persoanelor specializate și lucrătorilor calificați în căutarea unui loc de muncă mai bine plătit; ✦ Creșterea ponderii muncii negre, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și sănătății locale; ✦ Creșterea delinvenței.

În urma analizei SWOT s-au identificat trei principii prioritare care trebuie să stea la baza elaborării strategiei în vederea dezvoltării durabile urbane, și anume:

1. Viț economică a orașului Filiași, trebuie revigorată și dezvoltată în toate domeniile: industrie, comerț, servicii, agricultură și zootehnie.

Consiliul Local trebuie să investească pentru revitalizarea vieții economice a orașului, care trebuie să fie prioritarul unu, deoarece produce cele mai mari efecte benefice.

2. Infrastructura necesară o îmbunătățire continuă, de aceea investițiile trebuie făcute după numirea creșterii economice, astfel încât să producă beneficii:

- numărul și frecvența locuitorilor orașului împotriva comunităților;
- raportul valoare investiție/ efecte economico-financiare produse;
- raportul valoare investiție/numărul beneficiarilor.

3. Conex factorului economic, un alt punct important pentru creșterea atractivității orașului îl constituie facilitățile culturale și de agrement pe care le oferă sau pe care ar putea să le ofere orașul Filiași, astfel încât confortul social al locuitorilor să fie îmbunătățit. Complementar acestui lucru, va crește și atractivitatea turistică a orașului.

SECȚIUNEA 3: VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE

3.1. Fundamentarea formulării viziunii și obiectivelor strategice

Datorită unei poziționări spațiale în teritorii avantajoase, orașul Filiași dispune de potențialul dezvoltării tuturor sectoarelor economiei: sectorul primar, sectorul secundar și sectorul serviciilor în structurile de sprijinire a afacerilor sau prin valorificarea potențialul turistic al zonei. Inițiativele sociale și culturale sunt la fel de importante precum dezvoltarea economiei, întrucât calitatea vieții populației se află în relație de directă proporționalitate cu productivitatea muncii la nivel local, gradul de atractivitate al orașului pentru investitorii străini și pentru turiști, facilitatea dezvoltării de relații de cooperare teritorială la nivel regional, național sau comunitar, etc.

Strategia de dezvoltare a orașului Filiași are ca puncte de reper oportunitățile și amenințările care se regăsesc la nivel local și care au fost identificate în analiza SWOT a teritoriului. Valorificarea oportunităților constituie cadrul de dezvoltare a localității, iar preîntâmpinarea amenințărilor asigură buna funcționare a procesului de implementare a acțiunilor propuse în cadrul strategiei.

Strategiile pe termen lung trebuie evaluate cu atenție mai ales cu privire la viitoarele rezultate. Trebuie avut în vedere și faptul că rezultatul real nu poate fi prevăzut deoarece situațiile neprevăzute pot și ele să exercite o influență importantă asupra obiectivelor.

De asemenea, acest document integrează toate documentele de planificare deja elaborate pentru teritoriul vizat, de la documentațiile de urbanism și de amenajare a teritoriului, inclusiv Planul de

Mobilitate Urbană al oraşului Filiaşi, până la documentațiile tehnico-economice deja elaborate și la concluziile consultărilor publice etc.

Viziune

Strategia integrată de dezvoltare urbană se realizează pentru cetățeni și cu participarea cetățenilor. Aceasta are la bază o viziune de lungă durată și integrează prioritățile economice, sociale și de mediu ale comunității, fundamentată pe capacitatea și resursele locale și ține seama de interdependentele între provocările locale, naționale și globale.

Viziunea privind dezvoltarea economico-socială a oraşului Filiaşi are în vedere profilul strategic al oraşului. Acesta este situat în mijlocul unei zone rurale, având astfel șansa de a câștiga populație din mediul rural, dar are în același timp legături cu zone urbane mari (Craiova, Drobeta Turnu Severin, Târgu Jiu), liniile de comunicații fiind bune. Totodată, viziunea privind dezvoltarea economico-socială a oraşului ia în considerare următoarele aspecte:

- așezarea oraşului pe artere internaționale de transport rutier și feroviar;
- importanța realizării unei comunități primitoare, a unui mediu local plăcut pentru locuitori și pentru vizitatori;
- necesitatea structurării unei administrații locale eficiente, eficace și transparente, care să răspundă nevoilor comunității;
- importanța nivelului de trai al cetățenilor, a condițiilor de dezvoltării comunității;
- dezvoltarea unui mediu de afaceri bazat pe antreprenoriat, dinamism și implicare în viața comunității.

Viziunea privind dezvoltarea economico-socială a oraşului Filiaşi este:

"Dezvoltarea durabilă și echilibrată a oraşului Filiaşi prin crearea și susținerea unui mediu economico-social competitiv, stabil, sănătos și diversificat, care să asigure creșterea economică continuă și creșterea calității vieții cetățenilor oraşului, în condițiile păstrării unui mediu curat".

Strategia integrată de dezvoltare economico-socială a oraşului Filiaşi își propune să valorifice potențialul, oportunitățile și realele disponibilități pentru dezvoltare, inclusiv crearea unui mediu

de afaceri stimulativ și competitiv, menit a atrage investiții private importante din țară și străinătate. Printre obiectivele propuse, se pot menționa importanța formării unei deprinderi a participării publice, stimularea capacității de adaptare a cetățenilor la cultura schimbării, transformarea orașului Filiași într-un punct de referință pentru alte orașe, și nu în ultimul rând, utilizarea eficientă și concentrată a tuturor resurselor locale, corelată cu atragerea și utilizarea rațională a fondurilor de finanțare publice și private, interne și internaționale.

Misiune

"Misiunea Primăriei orașului Filiași este de a fi permanent în slujba nevoilor comunității locale pentru a le rezolva într-o manieră legală, transparentă, echitabilă, competentă și eficientă, asigurând astfel prosperitatea locuitorilor orașului, prin furnizarea de servicii la un înalt standard de calitate în context național și internațional".

Scop

Scopul Strategiei integrate de dezvoltare urbană a orașului Filiași este de a stabili axa principală a viitoarei dezvoltări a orașului, explicând principalele roluri și direcții, bazate pe propriile principii și valori. Toate acestea ne conduc către scopul principal: " modernizarea orașului Filiași până în anul 2027 - prin investiții în industrie, în îmbunătățirea serviciilor publice, în agricultură, turism și prin reabilitarea infrastructurii necesare pentru creșterea standardelor de viață și îmbunătățirea mediului social și educațional, cu o atenție deosebită în a asigura durabilitate acestui proces".

Strategia integrată de dezvoltare urbană pune bazele pentru creșterea susținută și dezvoltarea economică, subliniază oportunitățile și provocările unui oraș european și oferă linii directoare pentru dezvoltarea tuturor sectoarelor existente în cadrul comunității noastre.

Valori

Valorile pe care le promoveaza primăria Filiași sunt:

- Promptitudine

- Profesionalism
- Transparență
- Orientare către cetățean

- Integritate
- Flexibilitate
- Egalitate de tratament
- Motivare
- Îmbunătățire continuă a performanțelor

Principiile strategiei de dezvoltare urbană:

✓ **durabilitate** - condiții mai bune de trai pentru populația defavorizată precum și un minim de condiții necesare pentru un trai decent, sănătatea și bunăstarea tuturor, în condițiile păstrării unui mediu curat;

✓ **competitivitate** - permite dezvoltarea economiei proprii în context regional, național și chiar internațional, promovarea unui sector privat productiv și competitiv;

✓ **sprijin financiar** - facilitarea accesului la o varietate de surse financiare pentru a satisface nevoile de investiții și dezvoltare;

✓ **o bună administrare** - reacția eficientă și efectivă la problemele comunității prin responsabilizarea autorităților locale și parteneriatul cu societatea civilă.

3.2. Obiective strategice și specifice de dezvoltare

Obiectivele strategiei de dezvoltare urbană:

1. să direcționeze orașul spre dezvoltare economică cu scopul de a crea mai multe locuri de muncă;
2. să dezvolte un proces comun de organizare pentru a stabili prioritățile comunității, strategia și acțiunile sale;
3. să sprijine autoritățile publice locale în prezentarea cererilor financiare și de investiții;

4. să de termine eficiența reformei gemenului;

5. să asigure protejarea mediului înconjurător.

Strategia integrată de dezvoltare urbană este caracterizată de cel puțin șapte trăsături care se recomandă managerilor de la nivel local responsabili cu acest domeniu.

Cele șapte caracteristici ale strategiei sunt: *imagine asupra viitorului, creativitate, flexibilitate, activitate, create pentru acțiune, orientate spre schimbare, orientate spre câștig viabil*. Strategia integrată de dezvoltare urbană se adresează comunității locale, care și-a arătat interesul pentru obiectivele prezentei strategii și pe care le susține, așa cum reiese din consultarea prin chestionar a locuitorilor orașului.

Formularea strategiei pornește de la următoarele premise:

❖ să îmbunătățească condițiile de viață ale populației orașului (locuințe și locuri de muncă la standarde europene);

❖ să ridice standardul calitativ al designului orașului, al construcțiilor, serviciilor și al imaginii în general;

❖ să ofere oportunități pentru intervenția sectorului privat în operațiunile orașului, fie sub forma investițiilor directe în proiecte izolate, fie sub forma parteneriatelor sau consultărilor permanente în întreținere;

❖ să amelioreze calitatea mediului înconjurător, prin reducerea poluării, eficientizarea energetică a clădirilor, promovarea formelor de energie neconvențională, selectarea și reciclarea deșeurilor ș. a.

❖ să permită o anumită flexibilitate de adaptare la inevitabilele schimbări ce au loc în orașul Filiași.

De aceea, procesul de planificare trebuie să fie creativ, participativ și anticipativ.

Conform premiselor de formulare a strategiei și a perspectivelor de dezvoltare a orașului Filiași, conceptul strategic trebuie formulat astfel încât transpunerea sa într-un plan strategic să asigure un pachet de acțiuni care vor conduce la creșterea economică, creșterea bazei de impozitare, crearea de locuri de muncă și îmbunătățirea calității mediului de viață al comunității. Conceptul

strategic de dezvoltare se traduce astfel printr-o dezvoltare economică datorată poziției geostrategice a orașului Filiași, determinată de atragerea de firme/activități economice/investiții. În acest sens, trebuie urmate două puncte prioritare:

- creșterea gradului de atractivitate a orașului (prin îmbunătățirea imaginii, a calității vieții, prin revitalizare urbană și rurală);
- de atragere a firmelor private (prin investiții în infrastructură, oferta de terenuri și clădiri, servicii strategice, facilități fiscale, etc.)

Având în vedere că o așezare urbană nu este un sistem închis, iar realizarea obiectivelor generale se întemeiază pe aplicarea unui management care să conducă la dezvoltare și/sau regenerare urbană, politicile, planificarea strategică, precum și realizarea programelor și proiectelor se vor face cu respectarea următoarelor principii:

- dezvoltarea durabilă, astfel încât pe termen lung să se producă schimbări majore de cultură și atitudine în ceea ce privește utilizarea resurselor de către populație și operării de piață;
- întărirea capacității instituționale: prin management eficient, definirea serviciilor publice în raport cu resursele financiare actuale, cu obiectivele dezvoltării durabile, precum și cu cerințele populației;
- realizarea programelor și proiectelor prin parteneriat public-privat;
- realizarea programelor și proiectelor pe care sectorul privat nu le poate realiza;
- integrarea politicilor atât pe orizontală, pentru a se realiza un efect sinergic simultan între sectoare, cât și pe verticală, având în vedere corelarea și integrarea politicilor de dezvoltare locale cu politicile de dezvoltare ale județului și ale regiunii din care face parte; managementul resurselor, ce presupune integrarea fluxurilor de resurse energetice, materiale, financiare și umane, precum și integrarea fluxurilor de resurse energetice și materiale într-un ciclu unitar;
- utilizarea mecanismelor de piață pentru a atinge ținta durabilității, respectiv emiterea de reglementări pentru eco-taxă și funcționarea utilităților publice în sistem de piață, evaluarea investițiilor după criterii de mediu, luarea în considerare a problemelor de mediu la întocmirea bugetului local;
- decentralizarea managementului în sectorul energetic;

- design-ul durabil arhitectonic în temeiul căruia se stabilesc reguli privitoare la materialele de construcții, design-ul unei clădiri, bioclimatul, densitatea clădirilor într-un areal, orientarea spațială a clădirilor, „structuri verzi” în jurul clădirilor, microclimat, eficiență energetică;
- realizarea unui program sau proiect fără a afecta cultura unei comunități, ori pentru a recupera moștenirea culturală a unei comunități și/ sau condițiile în regiile comunități locale;
- interzicerea multiplicării serviciilor publice, dacă acestea nu servește unei nevoi locale;
- fixarea regulilor de utilizare rațională a terenurilor pentru toate proiectele de dezvoltare în baza planului de urbanism general, cîin termen de planificare pe țară;
- finalizarea proiectului tehnic de execuție;
- evaluarea eficienței utilizării resurselor financiare și umane;
- evaluarea viabilității financiare a unui program sau proiect prin prisma veniturilor fiscale obținute;
- identificarea nevoilor comunității locale și priorităților locale;
- corepondența între lucrările unui program sau proiect și nevoile comunității;
- evaluarea nevoilor comunităților sărace și a capacității municipalității de a asigura accesul celoror locuință, locuri de muncă și serviciile publice de bază;
- protecția mediului;
- realizarea unui program sau proiect în parteneriat cu sectorul privat, ori realizarea unui program sau proiect de către sectorul privat, pentru a transfera costurile unei investiții, dacă există oportunitate de obținere profituri viitoare;
- asigurarea publicității informațiilor cu impact în investiții (informații topografice, informații statistice privind economia locală și regională, regulamentul de urbanism, planul de urbanism general și planurile de urbanism zonal).

Planificarea unei întregi zone de locuit va fi integrată astfel încât să cuprindă clădiri de locuit (individuale sau colective potrivit sistemului de design

Principiile de realizare sau de reabilitare a unei zone de locuit potrivit planului de urbanism general, conform Agendei Habitat de la Istanbul -1996, sunt:

- ✓ planificarea unei întregi zone de locuit va fi integrată astfel încât să cuprindă clădiri de locuit (individuale sau colective potrivit sistemului de design arhitectonic), clădiri cu destinație comercială, parcuri, școli și infrastructura edilitară necesară pentru nevoile zilnice ale locuitorilor;
- ✓ zona de locuit va conține o diversitate de clădiri;
- ✓ în situația în care în zonă sunt clădiri istorice (din patrimoniul național cultural), acestea vor fi reabilitate (fațadă și interior), fără a afecta proiectul în baza căruia s-a construit. În nici un caz, aceste clădiri nu vor fi reformate sau demolate;
- ✓ zona de locuit va avea un centru care combină funcțiunile comerciale, cu cele civice, culturale și de agrement;
- ✓ zona va conține spații de chiție în formă de cur, spații de verdeță și parcuri;
- ✓ spațiile deschise vor avea un design care să încurajeze prezența locuitorilor și pentru a întări relațiile în cadrul comunității sau comunităților din acea zonă funcțional;
- ✓ vor fi proiectate în mod generos spațiile pietonale și de circulație cu biciclete;
- ✓ terenurile naturale - forestiere, cu vegetație florală sau cu luciu de apă vor fi păstrate pe cât posibil și integrate în parcuri;
- ✓ comunitățile vor respecta regulile de conservare a resurselor și de reducere a deșeurilor;
- ✓ comunitățile vor utiliza în mod rațional resursele de apă;

3.3. Obiective generale ale Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU)

Principalele obiective ale strategiei integrate de dezvoltare urbană a orașului Filiași sunt:

- ❖ Asigurarea condițiilor pentru crearea unui mediu economic competitiv și atractiv, precum și pentru creșterea investițiilor în zone și zone;
- ❖ Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități rentabile în agricultură, zootehnie, silvicultură și protecția mediului ;
- ❖ Optimizarea sistemului de încălzire și protecție locală în orașul Filiași;

- ❖ Garantarea accesului neîngrădit al populației și al consumatorilor economici la infrastructura localității, precum și reabilitarea și modernizarea școlii conform îndrdelor europene;
- ❖ Luarea de măsuri pentru excluderile sociale, a înlăturării dezechilibrelor sociale și creșterea ratei de ocupare prin crearea de noi oportunități investiționale.

3.4. Direcții strategice de dezvoltare

1. Dezvoltare urbană durabilă și creșterea atractivității
2. Dezvoltarea infrastructurii de transport și utilități tehnico-edilitare
3. Creșterea competitivității economice
4. Dezvoltare rurală durabilă, modernizarea agriculturii și protecția mediului.
5. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii sociale (sănătate, educație, servicii sociale)
6. Dezvoltarea turismului, valorificarea patrimoniului natural și a moștenirii cultural-istorice
7. Dezvoltarea resursei umane în sprijinul unei ocupări durabile și a incluziunii sociale

➤ **DIRECȚIA STRATEGICĂ 5.1.**

DEZVOLTARE URBANĂ DURABILĂ ȘI CREȘTEREA ATRACTIVITĂȚII

Orașele reprezintă principalii piloni în economia regiunii iar amenajarea zonelor urbane poate contribui în mod semnificativ la crearea și dezvoltarea unor areale urbane durabile și echilibrate din punct de vedere economic, social, cultural și teritorial.

Orașele din România, de la cele mai mici și până la capitala țării, București, se confruntă cu probleme legate de degradarea spațiului construit, o calitate a vieții nu întotdeauna la standardele sau așteptările majorității cetățenilor și probleme legate de calitatea mediului. În acest context, este necesară sprijinirea regenerării urbane.

Dezvoltarea urbană a orașului Filiași trebuie să se facă în concordanță cu următoarele principii:

- Amenajarea teritoriului;
- Dezvoltare economică și socială echilibrată în regului în reviln;
- Îmbunătățirea calității vieții oamenilor și colectivităților umne;

- Gestionare responsabilă a resurselor naturale și protecția mediului;
- Utilizarea rațională și eficientă a terenurilor;
- Proiectarea unor terenuri construite din punct de vedere ecologic;
- Evitarea riscurilor naturale și prevenirea efectelor unor calamități;
- Privirea fenomenului de urbanizare în cadrul de dezvoltare;
- Asigurarea accesului la servicii publice și locuințe convenabile pentru toți locuitorii;
- Crearea condițiilor pentru satisfacerea cerințelor speciale ale copiilor, vârstnicilor și ale persoanelor cu handicap;
- Utilizarea eficientă a terenurilor, în acord cu funcțiunile urbane;
- Extinderea controlată a zonelor construite;
- Proiectarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural construit și natural;
- Asigurarea calității cadrului construit, amenajat și plantat din toate localitățile urbane și rurale aparținătoare;
- Protejarea orașului împotriva dezastrelor naturale și a riscurilor tehnologice.

○ ***OBIECTIVUL STRATEGIC: 5.1.1 Înființarea / reabilitarea, dezvoltarea / extinderea și modernizarea infrastructurii tehnice – editare la nivelul întregului oraș conform standardelor europene***

Dezvoltarea infrastructurii urbane constituie o condiție necesară pentru funcționarea optimă a orașelor: crearea de noi locuri de muncă, atractivitatea mediului de afaceri, dezvoltarea turismului etc, toate fiind influențate de existența și calitatea infrastructurii editate.

Au fost identificate următoarele obiective specifice, programe și măsuri:

- Realizarea unui traseu deviat al magistralei rutiere în afara orașului;
- Modernizarea infrastructurii editate;
- Modernizarea infrastructurii de circulație și transport, fluidizarea traficului urban, reducerea timpului de traversare a orașului, transport mai rapid către componentele rurale, scăderea gradului de poluare din oraș prin devierea traficului greu în afara orașului;
- Dezvoltarea durabilă a mijloacelor de transport public, precum și a unor moduri de transport prietenoase mediului (mercul pe jos, ciclism);

- Modernizarea rețelei de utilități publice – modernizarea și extinderea rețelelor de apă și canalizare, reabilitarea centrelor termice;
- Reabilitarea și modernizarea sistemului de iluminat public
- Fond locativ– construire de locuințe sociale, reabilitarea termică a locuințelor;
- Prezerarea zonelor verzi după normele urbanistice;
- Reducerea poluării, crearea unui climat normal și plăcut, înfrumusețarea orașului, creșterea numărului și a suprafețelor zonelor verzi până la standardele de urbanism european, încetarea schimbării destinației acestora, stoparea eliberării de autorizații de construcție pe spațiile verzi;
- Combaterea ocupării spațiilor verzi prin construcții provizorii, parcuri sau staționarea autovehiculelor, acestea trebuind corelate cu măsuri active pro-biodiversitate;
- Orientarea orașului Filiași spre un sistem de management integrat al deșeurilor, implementarea unui plan de educație și informare ecologică;
- Prevenirea producerii deșeurilor, reducerea cantităților produse, colectarea completă și reciclare, sortare și procesare, depozitare reciclare;
- Implementarea strategiilor de conștientizare, prevenire și responsabilizare;
- Dezvoltarea comunicării interne și externe, dezvoltarea de măsuri de informare sistematică, educație ecologică și implicare comunității în abordarea unor probleme specifice;
- Noi reglementări privind regimul construcțiilor și adoptarea unui PUG și PUZ bazate pe nevoile de dezvoltare europeană a orașului, dar și pe realizarea unei trame stradale armonioase.

o ***OBIECTIVUL STRATEGIC: 5.1.2 Dezvoltarea și eficientizarea activităților / serviciilor publice aferente infrastructurii tehnico - edilitare la nivelul întregului oraș***

Orașul Filiași, ca de altfel toate orașele europene se confruntă cu provocarea de a menține o calitate a vieții ridicată în fața nevoilor sociale crescute cauzate de anumite procese, cum ar fi îmbătrânirea, migrația și creșterea șomajului în rândul tinerilor.

În același timp, criza a demonstrat că multe din locurile de muncă slab plătite, de slabă productivitate create în anii de boom economic au fost nesustenabile pe termen lung. Astfel, raportat la mediul de afaceri, investițiile trebuie să vizeze în primul rând modalități de încurajare a creării de locuri de muncă și de creștere a veniturilor.

Au fost identificate următoarele obiective specifice, programe și măsuri:

- Dezvoltarea diferitelor infrastructuri de sprijinire a mediului de afaceri;
- Dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;

- Finalizare/ revalorificare/ amenajare a clădirilor abandonate sau terenurilor nefolosite și pregătirea lor pentru noi activități.

○ ***OBIECTIVUL STRATEGIC: 5.1.3 Realizarea unei administrații publice locale eficiente și certificate calitativ***

Misiunea de combatere a inegalităților în orașe a fost fundamentată în 2007 prin Carta de la Leipzig, care a subliniat importanța concentrării pe cartierele defavorizate. Acest principiu al regenerării urbane integrate a fost consolidat ulterior prin Tratatul de la Lisabona și Declarația de la Toledo - și rămâne în centrul atenției, ca parte din Strategia Europa 2020.

La rădăcina acestei abordări este credința că problemele cu care se confruntă cartierele defavorizate pot afecta orașe întregi. Corolarul acestui fapt este că aceste probleme pot fi rezolvate numai printr-o implicare la nivelul întregului oraș, unde toți actorii-cheie să își asume un rol adecvat. Procesul de îmbătrânire rapidă a populației a crescut în mod dramatic costul social și economic de îngrijire a persoanelor vârstnice, devenind o povară tot mai grea pentru familie. Autoritățile sunt principalii furnizori de îngrijire pentru persoanele dezavantajate. Alături de acestea, organizațiile non-guvernamentale au un rol important în cadrul comunității locale, fiind bine cunoscut faptul că organizațiile non-guvernamentale sunt caracterizate printr-o mare mobilitate în ceea ce privește modul și direcțiile lor de acțiune. Această mobilitate reprezintă condiția lor de supraviețuire, atâta vreme cât funcționarea lor este dependentă de o corectă identificare a nevoilor în comunitate și de atragerea resurselor necesare pentru abordarea acestor nevoi.

Au fost identificate următoarele obiective specifice, programe și măsuri:

- Construcția, reabilitarea sau modernizarea clădirilor destinate serviciilor sociale (centre de îngrijire a copiilor, centre pentru persoane vârstnice, centre de asistență pentru persoanele cu deficiențe, centre pentru tineret, persoane aflate în dificultate) și dotarea acestora cu echipamente specifice;
- Renovarea și/sau schimbarea folosinței clădirilor existente deținute de autoritățile publice pentru aigura unora locuințe sociale de calitate;
- Dezvoltarea capacității în sectorul mediului nonprofit din Filizi;

- Dezvoltarea relațiilor intersectoriale între mediul neguvernamental, nonprofit, respectiv sectorul de afaceri și cel al administrației publice;
- Îmbunătățirea capacității ONG-urilor locale de a atrage, gestiona eficient resursele locale pe baza nevoilor locale;
- Creșterea cunoașterii sectorului la nivelul comunității locale.
- Dezvoltarea comunicării inter-instituționale și cu structurile societății civile;
- Sprijinirea întreprinderilor;
- Organizarea de cursuri de calificare/recalificare în vederea inserției/reinserției;
- Furnizarea de servicii de orientare, consiliere, îndrumare;
- Creșterea siguranței publice.

➤ **DIRECȚIA STRATEGICĂ 5.2**

DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE TRANSPORT ȘI UTILITĂȚI TEHNICO-EDILITARE

○ **OBIECTIVUL STRATEGIC: 5.2.1: Reabilitarea infrastructurii de transport**

Dezvoltarea infrastructurii de transport reprezintă o condiție necesară pentru implementarea cu succes a celorlalte priorități de dezvoltare ale orașului, contribuind la creșterea mobilității persoanelor și a mărfurilor, la integrarea zonei cu rețeaua trans-europeană de transport, precum și la dezvoltarea infrastructurii de transport regionale și locale. O infrastructură de transport eficientă, conectată la rețeaua europeană de transport contribuie la creșterea competitivității economice, facilitează integrarea în economia națională și europeană și permite dezvoltarea de noi activități pe piața locală și regională.

De asemenea, investițiile în infrastructura de transport determină creșterea gradului de mobilitate a persoanelor și bunurilor, iar corelarea cu investițiile în sănătate, educație și servicii sociale va determina o creștere a adaptabilității populației la nevoile pieței forței de muncă de la nivel local.

Într-o economie mondială în care dinamicile virtuale sunt în creștere din punct de vedere al gradului de importanță, a logisticii și a transportului, aceste elemente rămân factori cheie ce determină competitivitatea.

Au fost identificate următoarele obiective specifice, programe și măsuri:

- Crearea unui sistem de transport rutier inteligent la nivel regional, în corelare cu rețelele europene, centurile ocolitoare și infrastructură de drumurilor;
- Asigurarea conectivității rețelei de drumuri locale la rețeaua regională și națională de transport prin modernizarea și reabilitarea rețelei de drumuri care asigură conectivitatea cu această rețea;
- Modernizarea rețelei de transport feroviar;
- Dezvoltarea transportului intermodal și al logisticii aferente.

○ **OBIECTIVUL STRATEGIC: 5.2.2: Reabilitarea infrastructurii de utilități tehnico-edilitare**

Dezvoltarea infrastructurii locale constituie o condiție necesară pentru funcționarea optimă a orașului. O localitate cu o infrastructură de utilități tehnico-edilitare bine dezvoltată contribuie la creșterea competitivității economice, facilitează integrarea orașului în economia națională și europeană și permite dezvoltarea de noi activități pe piața locală și regională.

Au fost identificate următoarele obiective specifice, programe și măsuri:

- Extinderea, reabilitarea și modernizarea rețelei de distribuție apă;
- Amenajarea sistemelor de canalizare a apelor pluviale și consolidarea malurilor și zonelor afectate de inundații pentru reducerea riscului de inundatii;
- Racordarea la utilități a tuturor zonelor incluse în spațiul administrativ al orașului și cele ale zonelor rurale aparținătoare;
- Ameliorarea calității serviciilor publice și utilităților tehnico edilitare;
- Extinderea rețelei de telefonie fixă și mobilă, modernizarea celei existente și diversificarea serviciilor oferite;
- Extinderea și modernizarea rețelei de iluminat public.

➤ **DIRECȚIA STRATEGICĂ 5.3 CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII ECONOMICE**

Creșterea economică durabilă și îmbunătățirea standardului de viață al populației orașului Filași sunt determinate de dezvoltarea competitivității economiei în contextul provocărilor

mondiale (globalizarea economiei, deschiderea piețelor internaționale, schimbările tehnologice rapide), provocări ce trebuie să fie transformate în oportunități de către economia românească.

Strategia de dezvoltare a economiei locale pleacă de la elementele care pot să conducă la creșterea competitivității:

- încurajarea creșterii economice la nivel de firmă, din perspectiva productivității și a cifrei de afaceri;
- IMM-urile vor fi ajutate să-și îmbunătățească accesul la noile tehnologii și inovatii;
- stimularea și susținerea investițiilor în sectoarele cheie ale economiei orașului în scopul creșterii competitivității;
- denumirea unor noi centre de cercetare și localizări propriile de cercetare;
- asigurarea forței de muncă ce prezintă calificările cerute de profilul firmelor care își desfășoară activitatea în zonă;
- întărirea capacității instituționale în plan local.

Pentru a stabili instrumentele și politicile de atingere a acestor deziderate s-au luat în considerare poziționarea orașului Filiași în mediul concurențial local, regional, național.

o ***OBIECTIVUL STRATEGIC: 5.3.1: Dezvoltarea infrastructurii de afaceri, inclusiv infrastructura specifică cercetării și inovării***

Au fost identificate următoarele obiective specifice, programe și măsuri:

- Crearea unui mediu economic competitiv și atractiv pentru creșterea investițiilor autohtone și străine;
- Gestionarea eficientă a dezvoltării economice locale;
- Dezvoltarea educației și formării profesionale în sprijinul creșterii ocupării forței de muncă și creșterii competitivității economice;
- Corelarea învățării cu piața muncii;
- Creșterea adaptabilității forței de muncă și a întreprinderilor pentru a răspunde nevoilor de pe piața muncii și pentru asigurarea competitivității economice;
- Promovarea accesului egal la educație și pregătire profesională;
- Creșterea capacității administrative;

○ ***OBIECTIVUL STRATEGIC: 5.3.2: Creșterea competitivității IMM-urilor***

Au fost identificate următoarele obiective specifice, programe și măsuri:

- Sprijinirea activității IMM-urilor, în special a microintreprinderilor și a start-up-urilor;
- Dezvoltarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploatării economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi;
- Dezvoltarea serviciilor de promovare/ marketing/ consultanță/ internaționalizare pentru firme.

➤ ***DIRECȚIA STRATEGICĂ 5.4***

DEZVOLTARE RURALĂ DURABILĂ, MODERNIZAREA AGRICULTURII ȘI PROTECTIA MEDIULUI.

Având în vedere înglobarea în teritoriul administrativ al orașului a unor sate limitrofe, Bâlta, Almăjel, Braniște, Fratoștița, Răcarii de Sus, Uscăci, ponderea economică predominantă a acestuia o constituie în prezent producția agricolă. O mare parte a populației, atât din cele șase sate aparținătoare cât și din orașul Filiași, desfășoară activități agricole.

Obiectivul general al strategiei de dezvoltare este de a promova un sector agricol progresiv și dinamic ținând cont de faptul că în spațiul rural românesc există o nevoie imediată de creștere economică.

○ ***OBIECTIVUL STRATEGIC: 5.4.1: Dezvoltarea durabilă a agriculturii prin utilizarea unor tehnici specifice agricole adaptate la normele europene***

Orașul deține numeroase avantaje care, printr-o valorificare corespunzătoare, pot asigura încadrarea acestuia în rândul zonelor cu o agricultură performantă. Agricultură are potențial de creștere economică, de creare de locuri de muncă și de îmbunătățire a calității vieții populației rurale. Acestea se vor putea realiza numai printr-o folosire sustenabilă a resurselor naturale, chiar dacă aceasta se va face prin menținerea fertilității solului ca premiză pentru obținerea unor recolte bogate și calitative. Sunt necesare investiții masive în rețehnologizarea acestui sector, precum și asigurarea unei pregătiri profesionale adecvate a personalului ce activează în acest domeniu.

Au fost identificate următoarele obiective specifice, programe și măsuri:

- Îmbunătățirea securității alimentare în mediul rural;
- Dezvoltarea socială a comunităților rurale;
- Diversificarea economiei rurale și creșterea competitivității locale;
- Diversificarea și dezvoltarea sectorului agricol și agro-industrial;
- Îmbunătățirea procesării și marketingului produselor agricole;
- Proiecte de identifiții culturale;
- Instruire și consultanță în agricultură.

○ **OBIECTIVUL STRATEGIC: 5.4.2. Îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul public și privat**

Gestionarea rațională și eficientă a resurselor naturale, în special a energiei, reprezintă o provocare critică de mediu, sănătate și competitivitate. Acestea constituie, de asemenea, un potențial important pentru creșterea economică și crearea de locuri de muncă.

Au fost identificate următoarele obiective specifice, programe și măsuri:

- reabilitarea și modernizarea termică a clădirilor existente, precum și/sau a sistemelor de alimentare cu caldură pentru încălzirea și prepararea apei calde menajere, prin folosirea pompei de căldură și a altor elemente inovative;
- intervenții la nivelul elementelor de construcție exterioare;
- conștientizarea nivelului de clădire;
- modernizarea echipamentelor de producere a căldurii termice;
- reabilitarea și modernizarea sistemului de iluminat public;

○ **OBIECTIVUL STRATEGIC: 5.4.3. Modernizarea infrastructurii de mediu**

Au fost identificate următoarele obiective specifice, programe și măsuri:

- Reabilitarea și extinderea rețelelor de apă și canalizare la nivel local (inclusiv în localitățile rurale);
- Managementul integrat al deșeurilor, climatice și biodiversitate;
- Gestionarea apei și așchelor uzate;
- Reconstrucție ecologică a zonelor degradate;

- Protejarea și îmbunătățirea calității mediului.

➤ **DIRECȚIA STRATEGICĂ 5.5**

**MODERNIZAREA ȘI DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII SOCIALE
(SĂNĂTATE, EDUCAȚIE, SERVICII SOCIALE)**

Îmbunătățirea infrastructurii sociale presupune crearea premiselor necesare pentru asigurarea populației cu servicii esențiale, contribuind astfel la atingerea obiectivului european al coeziunii economice și sociale, prin îmbunătățirea infrastructurii serviciilor de sănătate, educație, sociale și pentru siguranță publică în situații de urgență.

○ **OBIECTIVUL STRATEGIC: 5.5.1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de sănătate și pentru situații de urgență**

Sănătatea și asistența medicală reprezintă un domeniu prioritar al politicilor publice de la nivel național. În ultimii ani s-a remarcat tendința de descentralizare a politicilor de sănătate spre nivelurile administrative locale și județene. Serviciile de sănătate se confruntă cu probleme operaționale și ca urmare a echipamentelor și utilităților depășite tehnic și moral, acestea fiind mai vechi de 25 ani în majoritatea cazurilor.

Au fost identificate următoarele obiective specifice, programe și măsuri:

- Dezvoltarea infrastructurii de sănătate pentru a putea răspunde oricând cetățenilor care au nevoie de servicii medicale în cazuri de urgență;
- Educarea populației cu privire la accesarea serviciilor de sănătate la o perioadă regulată de timp pentru prevenirea situațiilor de urgență prin susținerea și promovarea modului de viață sănătos;
- Dezvoltarea de proiecte și parteneriate în domeniul profilaxiei și creșterii gradului de conștientizare a populației cu privire la riscul apariției bolilor transmisibile și cronice;
- Dezvoltarea de proiecte și parteneriate în domeniul planificării familiale și a sănătății reproducerii.

➤ **DIRECȚIA STRATEGICĂ 5.6**

DEZVOLTAREA TURISMULUI, VALORIFICAREA PATRIMONIULUI NATURAL ȘI A MOȘTENIRII CULTURAL-ISTORICE

Foarte mulți specialiști consideră turismul ca fiind unul dintre sectoarele cu cel mai ridicat potențial de a oferi creștere și dezvoltare economică. Existența unui patrimoniu turistic valoros nu conduce automat la manifestarea unui turism profitabil, decât dacă acesta este însoțit de o infrastructură și servicii corespunzătoare, care să le facă accesibile turiștilor și să le pună în valoare.

○ **OBIECTIVUL STRATEGIC: 5.6.1 Îmbunătățirea accesibilității și valorificării patrimoniului cultural al regiunii**

Au fost identificate următoarele obiective specifice, programe și măsuri:

- Restaurarea și valorificarea turistică a patrimoniului arhitectural și cultural în vederea creșterii accesului publicului și numărului vizitatorilor;
- Creșterea accesului la obiectivele de patrimoniu cultural și științific;
- Sprijin pentru inițiativele de valorificare a specificului etnografic și etnic

○ **OBIECTIVUL STRATEGIC: 5.6.2 Crearea/modernizarea infrastructurii de turism în vederea creșterii atractivității regiunii**

Obiectivele turistice existente au nevoie de investiții consistente pentru a putea fi deplin valorificate.

Au fost identificate următoarele obiective specifice, programe și măsuri:

- Investiții pentru reabilitarea și modernizarea structurilor de cazare, alimentație și dezvoltarea infrastructurii de turism de utilitate publică;
- Dezvoltarea infrastructurii de turism de utilitate privată (parcuri de distracții, bazine de înot etc);

3.5. Responsabilitățile și planul de acțiune pentru implementarea strategiei

Nr.crt.	Programe/Proiecte	Responsabili	Parteneri	Termen	Resurse
1.	Programul de descongestionarea centrului orașului prin devierea transportului auto de mare tonaj	Autorități naționale, regionale, județene și locale.		2024-2023	Fonduri europene și naționale

2	Dezvoltarea și modernizarea rampelor de încărcare descărcare din Gara Filiași și echiparea lor la nivel corespunzător	Consiliul Județean, Primăria și Consiliul local		2024-2023	Fonduri europene și naționale
3	Echipare edilitară adecvată a intravilanului prin extinderea alimentării cu gaze, agent termic și electricitate	Consiliul Județean, Primăria și Consiliul local	Distrigaz, SC Electrica SA	2024-2030	Fonduri europene și naționale și locale
4	Conservarea zonelor verzi existente și crearea de noi zone verzi	Primăria și Consiliul Local	Agenția Județeană de Protecție a Mediului, ONG-uri	2024-2030	Fonduri europene și naționale și locale
5	Conștientizarea, prevenirea și responsabilizarea cetățenilor și agenților economici privind protecția mediului	Primăria și Consiliul Local	Agenția Județeană de Protecție a Mediului, firme, ONG-uri	2024-2030	Fonduri europene și naționale și locale
6	Colaborarea primăriei cu ONG-urile din comunitate și susținerea acestora	Primăria și Consiliul local	ONG-uri	2024-2030	Fonduri europene și naționale și locale
7	Reabilitarea clădirilor existente deținute de autoritățile publice și schimbarea folosinței pentru asigurarea unor locuințe sociale	Autorități naționale Autorități Județene Primăria și Consiliul local		2024-2030	Fonduri europene și naționale și locale
8	Perfecționarea resurselor umane din administrația publică locală	Primăria și Consiliul local	Organizațiile de formare profesională	2024-2030	Fonduri europene și naționale și locale

9	Racordarea la utilități a tuturor zonelor incluse în spațiul administrativ al orașului	Primăria și Consiliul local		2024-2030	Fonduri europene și naționale și locale
10	Efectuarea unei evaluări și inventarieri a tuturor spațiilor (clădiri dezafectate) și terenurilor destinate investițiilor	Primăria și Consiliul local		2024-2030	Fonduri europene și naționale și locale
11	Reabilitarea termică a locuințelor	Primăria și Consiliul local	Firme Private	2024-2030	Fonduri europene și naționale și locale
12	Implementarea unui sistem computerizat de urmărire a defecțiunilor în rețeaua de alimentare cu apă.	Primăria și Consiliul local	Compania de Apă	2024-2030	Fonduri europene și naționale și locale
13	Conștientizarea, prevenirea și responsabilizarea cetățenilor și agenților economici	Primăria și Consiliul local	Agencia Județeană de Protecție a Mediului, ONG-uri.	2024-2030	Fonduri europene și naționale și locale
14	Srijinirea cabinetelor și micropoliclinicilor private	Autorități locale	Întreprinzători privați	2024-2030	Fonduri europene și naționale și locale
15	Campanii de conștientizare în rândul tinerilor pentru prevenirea unor deprinderi comportamentale nocive pentru sănătate	Primăria și Consiliul local	Direcția Județeană de Sănătate Publică	2024-2030	Fonduri europene și naționale și locale

16	Dezvoltarea unui program de voluntariat la nivel local prin atragerea de resurse umane și materiale din comunitate	Primăria și Consiliul local	ONG-uri.	2024-2030	Fonduri europene și naționale și locale
17	Inițierea de colaborări și parteneriate cu administrația publică locală și agenții economici și sociali pentru creșterea nivelului de inserție pe piața muncii a persoanelor cu dizabilități	Primăria și Consiliul local	ONG-uri Agenți economici	2024-2030	Fonduri europene și naționale și locale
18	Construirea unui complex turistic și de agrement	Primăria și Consiliul local	ONG-urile de profil Patronatul din industria turistică	2024-2030	Fonduri europene și naționale și locale
19	Valorificarea obiectivelor turistice locale: Pădurea Negraia, mausoleul Filișenilor, Biserica Sf. Nicolae, Mănăstirea Gura Motrului, Punctul fosilifer Bâlta etc	Primăria și Consiliul local	ONG-urile de profil Patronatul din industria turistică	2024-2030	Fonduri europene și naționale și locale

În vederea implementării SIDU, UAT Filiași își propune să stabilească parteneriate pentru realizarea programelor și proiectelor ce se doresc a fi realizate în perioada următoare.

Principalele riscuri identificate cu privire la implementarea strategiei sunt:

Riscuri potențiale identificate	Probabilitatea de manifestare	Impactul asupra implementării Strategiei	Măsuri de minimizare / eliminare a riscului
<p>Numărul insuficient de personal și lipsa unor competențe la nivelul Primăriei necesare pentru implementarea proiectelor</p>	<p>Medie</p>	<p>Ridicat</p>	<p>Ocuparea, în limitele resurselor financiare disponibile, a posturilor vacante din organigrama Primăriei (de ex. Direcția de Asistență Socială).</p> <p>Achiziționarea de expertiză externă în domeniile care nu pot fi acoperite de personalul propriu</p> <p>Încheierea de PPP cu organizații private specializate și cu experiență în furnizarea unor servicii de interes public (de ex. în domeniul serviciilor sociale)</p> <p>Constituirea la nivelul Primăriei a unei structuri dedicate proiectelor de investiții, care să dispună de personal specializat dedicat proiectelor de investiții (3 manageri de proiect, jurist, economist, inginer constructor, expert achiziții publice, expert comunicare)</p>
<p>Întârzieri în implementarea unor proiecte de investiții din cauza procedurilor de achiziție publică și/sau a calității lucrărilor / serviciilor contractate</p>	<p>Medie</p>	<p>Ridicat</p>	<p>Formarea continuă a personalului din cadrul Primăriei în domeniul achizițiilor publice</p> <p>Realizarea de schimburi de experiență și bune practici în domeniul achizițiilor cu alte primării performante din țară</p> <p>Achiziția de expertiză externă pentru pregătirea temelor de proiectare, a documentelor de achiziție publică (caiete de sarcini, contracte).</p> <p>Achiziția de servicii de consultanță externă pentru asistarea juridică a Primăriei în raport cu contractorii</p>
<p>Scăderea interesului companiilor</p>	<p>Ridicată</p>	<p>Ridicat</p>	<p>Lobby parlamentar și guvernamental pentru începerea / continuarea / finalizarea unor investiții în</p>

<p>private pentru realizarea de investiții la nivel local, inclusiv în PPP, pe fondul crizei determinate de pandemia de Covid-19</p>			<p>infrastructura majoră care să atragă o creștere a atractivității investiționale a orașului.</p> <p>Încurajarea de către Primărie a absorbției unui volum cât mai mare de fonduri europene de către companiile private din oraș (de ex. prin organizarea de sesiuni de informare cu privire la finanțările disponibile, concesiune de terenuri, reglementări urbanistice etc.).</p> <p>Înființarea unui birou pentru investitori în cadrul Primăriei care să implementeze un pachet de măsuri de atragere de investiții private (de ex. inventariere active și analiză de pretabilitate a terenurilor, concesiune de terenuri, dezvoltare incubator de afaceri, acordare de facilități fiscale locale, formare profesională a forței de muncă în sistem dual, încheierea de acorduri de promovare cu organizații- catalizator pentru atragerea de investitori străini, portal pentru investitori, turiști etc.)</p> <p>Înființarea unui comitet consultativ al mediului de afaceri local</p>
<p>Dificultăți în asigurarea necesarului de finanțare și de flux de numerar pentru implementarea proiectelor din strategie</p>	<p>Ridicată</p>	<p>Ridicat</p>	<p>Emiterea de obligațiuni / contractarea de împrumuturi pentru finanțarea unor lucrări de investiții publice, asigurarea cofinanțării și a fluxului de numerar pentru cele realizate cu fonduri externe.</p> <p>Lobby la nivel parlamentar și guvernamental pentru atragerea de fonduri guvernamentale pentru realizarea de investiții de interes local (de ex. ANL, CNI).</p> <p>Solicitarea de prefinanțări de la autoritățile de management pentru implementarea proiectelor cu fonduri europene .</p> <p>Atragerea de investiții private și valorificarea eficientă a activelor orașului</p>

			<p>în vederea creșterii încasărilor la bugetele locale (concesiuni, închirieri, vânzări de imobile; IVG, impozite perționale juridice).</p> <p>Achiziția de servicii de consultanță externă pentru pregătirea și implementarea de proiecte cu fonduri europene</p>
--	--	--	--

3.6. Considerații generale cu privire la SIDU Filiași 2024-2030

Planul Local de Acțiune (PLA) este un instrument de planificare și implementare și conține un set de politici pe domenii de activitate ce se vor aplica într-un termen determinat în scopul realizării obiectivelor generale fixate într-o strategie. Termenul de realizare a planului local de acțiune trebuie să corespundă termenului de 10-20 de ani, fixat pentru realizarea Strategiei.

Planul de acțiune este procesul participativ de dezvoltare a unui plan relativ scurt, care utilizează resurse disponibile pentru a atinge obiective limitate, de obicei într-o zonă bine definită. Periodic, PLA va fi revizuit, astfel încât țintele fixate să țină cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel regional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui. Cu cât revizuirea se face la intervale mai scurte, cu atât marja de eroare în privința evaluării resurselor la un proiect este mai mică, având în vedere că, pe măsură ce se înaintează în timp, variabilele economice ce trebuie luate în calcul la o prognoză economică se multiplică.

Planul Local de Acțiune pentru implementarea Strategiei orașului Filiași, reprezintă un pachet de măsuri și proiecte necesare schimbării comunității locale pentru atingerea unor parametrii specifici societății moderne, astfel ca durabilitatea să devină punctul forte al acesteia.

Dimensiunile dezvoltării actuale economice, sociale, de mediu și tehnologice au fost analizate în cadrul procesului de analiză-diagnostic din cadrul strategiei de dezvoltare, iar țintele-obiective strategice au fost creionate, fixându-se câteva repere ca referințe pentru dezvoltările ulterioare.

“Planul Local de Acțiune”, prezintă principalele măsuri și proiecte necesare fazei de planificare și implementare a dezvoltării durabile, astfel: în procesul de dezvoltare să poată fi

evaluat continuu complexitatea factorilor SEMT (social-economic-mediu-tehnologic) prin indicatorii de dezvoltare durabilă (dimensiuni ale durabilității) selectați ca relevanți pentru orașul Filiași. Utilitatea unui plan de acțiune este dată de amploarea și complexitatea acțiunilor ce trebuie executate pentru atingerea obiectivelor strategice definite în Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă Urbană a orașului.

Pentru a realiza un management unitar sunt necesare 3 faze distincte astfel încât procesele necesare atingerii obiectivelor să poată fi bine coordonate:

1. Planul de dezvoltare al Planului Local de Acțiune (planificarea activităților);
2. Planul de execuție al Planului Local de Acțiune (implementarea activităților);
3. Planul de monitorizare al Planului Local de Acțiune (evaluarea activităților).

Planul de acțiune cuprinde:

- ❖ programul de management, care planifică o serie de activități de organizare și inițiere a implementării, apoi urmărind evoluția implementării să ia măsurile cuvenite.
- ❖ modul de implementare - în care competențele și atribuțiile sunt grupate pe structuri de implementare grupate pe funcții ale structurii manageriale: previziune, organizare, coordonare, antrenare
- ❖ etapele implementării strategiei de dezvoltare locală la nivelul unității de management. Planul anual este stabilit de Consiliul Local prin stabilirea priorității de realizare a obiectivelor și măsurilor programate conform criteriului presiune - stare - răspuns.

Acest criteriu se aplică astfel:

- ✓ este măsurată presiunea necesară îndeplinirii fiecărui obiectiv stabilit în momentul inițierii; este stabilită presiunea care corespunde pe nivelurile maximă, medie, mică;
- ✓ se evaluează situația inițială, de fapt, stadiul în care se afla acțiunea (studiu de fezabilitate, studiu de impact, elaborare proiect, implementare etc.);
- ✓ este presupune aplicarea măsurii;
- ✓ se măsoară starea ipotetică finală, care se cuantifică sub formă de răspuns.

Pentru a asigura o dezvoltare coerentă oraşului Filiaşi, suportul necesar trebuie să fie asigurat de către:

1. Administraţia Locală (primăria) şi Consiliul Local, care trebuie să-şi replanifice dezvoltarea în instituţională pentru acordarea unui suport logistic complex necesar Planului Local de Acţiune;
2. Comunitatea Locală - cetăţeni şi organizaţii, actorii principali ai dezvoltării locale, prin atitudine şi participare activă;
3. Mediul de afaceri - firme şi instituţii finanţatoare, drept suport financiar şi logistic (informaţii şi tehnologii moderne).

Principalele funcţii de implementare a strategiei de dezvoltare locală sunt:

1. Funcţia de previziune - cuprinde activităţi care privesc:

- realizarea obiectivelor cuprinse în strategia de dezvoltare locală cu alocarea resurselor şi mijloacelor de realizare pe anii 2023 - 2027;
- întocmirea planurilor anuale prin preluarea obiectivelor din strategia de dezvoltare şi realizarea acestora cu un grad ridicat de certitudine;
- elaborarea de proiecte de finanţare, studii de fezabilitate, planuri de afaceri, studii de marketing, analize cost-beneficiu etc. care să fundamenteze modalităţile şi mijloacele necesare pentru realizarea obiectivelor.

2. Funcţia de organizare - cuprinde procesele de management, de grupare de atribuţii şi responsabilităţi, delegare de competente cuprinse în strategia de dezvoltare ierarhizate astfel: persoane individuale, agenţi economici, grupuri şi comitete, primărie, comisii de specialitate din consiliul local.

3. Funcţia de coordonare - cuprinde activităţile prin care se armonizează hotărârile, deciziile şi acţiunile persoanelor implicate în structura de implementare a strategiei de dezvoltare în cadrul funcţiilor de mai sus (previziune şi organizare).

4. Funcţia de antrenare - cuprinde acţiunile de implicare şi motivare a cetăţenilor, a structurilor constituite şi a grupurilor de interese pentru implementarea obiectivelor din strategia de dezvoltare locală.

5. Funcţia de control şi evaluare - cuprinde activităţile prin care performanţele obţinute sunt măsurate şi comparate cu obiectivele stabilite iniţial în vederea gradului de avansare a programului

pentru a se elimina ramănerile în urmă. Se vor determina cauzele care determină abateri de la planificare și se stabilesc măsuri pentru corectarea abaterilor și pentru continuarea aplicării strategiei de dezvoltare locală.

CONSOLIDAREA CAPACITĂȚII INSTITUȚIONALE A PRIMĂRIEI

Condițiile care stau la baza unei dezvoltări social - economice rapide sunt: susținerea și participarea activă, respectarea legilor și onorarea obligațiilor primăriei orașului, precum și implicarea cetățenilor la luarea deciziilor în ceea ce privește rezolvarea propriilor probleme. Primăria, fiind o interfață între cetățean și instituțiile statului, trebuie să elaboreze și să dezvolte un sistem de administrare bazat pe promovarea autonomiei locale reale și consolidarea cadrului instituțional.

Activitatea publică locală va fi orientată spre:

- Sprijinire a dezvoltării comunității în scopul rezolvării tuturor problemelor orașului;
- Susținerea dezvoltării infrastructurii prioritare pentru comunitate (aprovizionarea cu apă, gaze naturale, energie electrică etc.);
- Sporirea responsabilității persoanelor cu funcții de răspundere pentru depășirea limitelor posibile de cheltuieli și utilizare economică a locușilor bugetare;
- Controlul corect al bugetului local și distribuirea lui în mod eficient;
- Ajustarea în continuare a cheltuielilor bugetare la posibilitățile reale de acumulare a veniturilor la buget.

Eficientizarea gestionării mijloacelor publice, prin:

- Organizarea de licitații pentru achiziționarea de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile instituțiilor bugetare din bugetul public;
- Reducerea creșterii volumului de cheltuieli, inclusiv prin reducerea numărului de personal angajat în instituțiile bugetare, acolo unde este cazul;
- Reevaluarea întregului sistem de servicii publice și transmiterea unor activități către sfera privată.

Consolidarea finanțelor publice:

- Asigurarea cu surse financiare a măsurilor pentru satisfacerea necesităților social-economice și culturale ale populației, pentru dezvoltarea orașului;
- Întreprinderea unor măsuri concrete pentru acumularea veniturilor proprii și menținerea echilibrului bugetar; Conținutul de fonduri exbugetare pentru finanțarea unor programe de investiții;
- Susținerea dezvoltării antreprenoriatului ca motor de creștere a economiei de piață.

Stabilirea și promovarea parteneriatului:

- Sprijinirea organizațiilor nonguvernamentale;
- Participarea la proiecte investiționale comune cu sectorul economic în domeniile social, cultural și de mediu.

În vederea implementării și urmăririi progresului și a atingerii indicatorilor prevăzuți în prezenta Strategie, UAT Filași își propune organizarea unei echipe formate din:

- Un responsabil pentru urmărirea implementării Strategiei;
- Un responsabil din cadrul departamentului achiziții publice;
- Un responsabil din cadrul departamentului financiar contabil;

De asemenea, pentru buna desfășurare a activităților ce țin de atingerea obiectivelor strategice se va asigura sprijinul Consiliului local.

SECȚIUNEA 4: PORTOFOLIUL DE PROIECTE

4.1. Lista completă a proiectelor

1. "Reabilitare și modernizare Primăriei orașului Filiș";
2. "Achiziție aplicații informatice integrate și proceduri operaționale pentru Primăria orașului Filiș";
3. "Reabilitare, modernizare, dotare și extindere cladire Str. Avram Iancu";
4. "Dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru învățământul preșcolar și primar în orașul Filiași, județul Dolj";
5. "Digitalizare în administrație și în folosul cetățenilor";
6. "Reparații curente Liceul Tehnologic "Dimitrie Filișanu";
7. "Climatizare Liceul Tehnologic "Dimitrie Filișanu";
8. "Baze Sportive Liceul Tehnologic "Dimitrie Filișanu";
9. "Reabilitare și dotare Sălă Sportive Liceul Tehnologic "Dimitrie Filișanu";
10. "Îmbunătățirea conținutului digital și a infrastructurii TIC sistemice în domeniul e-educație, e-incluziune, e-sănătate, e-cultură Liceul Tehnologic "Dimitrie Filișanu";
11. "Construire Cămin Școlar Liceul Tehnologic "Dimitrie Filișanu";
12. "Extindere Corp 6 cu Grupuri Sanitare, camere și vestiare la sala de Sport a Școlii Gimnaziale Filiș";
13. "Extindere Grădinița Nr.3 a Sc. Gimnaziale Filiași";
14. "Rețea termică Școala Gimnazială Filiași corp C1 (P+1) ";
15. "Reparații capitale Școala Primară Răcrii de Sus";
16. "Construire corp Grădiniță în incinta Școlii Frâncii";
17. "Locuri de joacă pentru grădinițele Școlii Gimnaziale Filiș";
18. "Reabilitare, Modernizare și Extindere Biblioteca Orașenescă Filiași cu Casa de Cultură (Centrul Cultural Filiași) - AXA 13 (Amenajare zona lacuri în orașul Filiași, județul Dolj + Protejarea și dezvoltarea faunei și florei acvatice a lacurilor aflate în proprietatea orașului Filiași + Reabilitare, Modernizare și Extindere Biblioteca orașenescă Filiș cu Centrul de Cultură) ";
19. "Protejarea, restaurarea, conservarea și punerea în valoare a monumentului istoric " Mausoleul familiei Filișanu";
20. "Înființare zonă promenadă și centru civic în Filiș, județul Dolj";

21. "Amenajare Parc Central";
22. "Amenajare Eplană în centrul orașului";
23. "Modernizarea, extindere și reabilitarea parcurilor verzi în orașul Filiași";
24. "Lucrări de Reabilitare și de punere în siguranță Baraje Filiași I, II, III, oraș Filiași, județul Dolj (Lăcuri)";
25. "Reabilitare Terenuri de Vă";
26. "Achiziție planuri GIS ale orașului și localităților aparținătoare pentru cartografiere intravilan și actualizare nomenclatură";
27. "Modernizare baza sportivă, oraș Filiași, județul Dolj (Construire Bază Sportivă, B-dul Răcoșeni, Oraș Filiași, Județul Dolj)";
28. "Amenajare baza sportivă Bilta, Oraș Filiași, Județul Dolj";
29. "Amenajare bază sportivă Răcii de Sus";
30. "Reabilitare clădiri pentru Parc Industrial (fostul SIL)";
31. "Reabilitare clădiri ale instituțiilor publice din Filiași";
32. "Reabilitare termică și a fațadelor blocurilor din orașul Filiași, județul Dolj";
33. "Înființare parc fotovoltaic în orașul Filiași, județul Dolj";
34. "Execuție rețea și stație de producție a energiei electrice în orașul Filiași, județul Dolj";
35. "Dotarea cu insule ecologice digitalizate a orașului Filiași";
36. "Execuție rețea de apă și stație de tratarea apei în satul Bilta, orașul Filiași, județul Dolj";
37. "Modernizare infrastructură rutieră în orașul Filiași, Județul Dolj";
38. "Reabilitare marcaje rutiere, semnalizări și instalare limitatoare de viteză pe străzile din orașul Filiași, județul Dolj";
39. "Reabilitare trotuare, străzi, alei acces auto, pietonale și parcuri auto rezidențiale zona blocurilor din orașul Filiași, județul Dolj";
40. "Reabilitare căi transport public și piste de biciclete + autogara în orașul Filiași (Reducerea emisiilor de carbon în orașul Filiași prin înființarea Serviciului Public de transport persoane și reabilitarea infrastructurii feroviară)";
41. "Realizare trotuare și parcuri laterale B-dul Răcoșeni";
42. "Modernizare infrastructura rutieră a străzilor, Aleea Simion Barnutiu, str. Valcelei, Aleea 1-1 Mai și Aleea 2 - 1 Mai, str. Florilor tronson 2, Aleea 1 Mihai Eminescu și a străzilor Mihai Eminescu-tronson 2, str. Izvor și Str. Infratirii-tronson 2 din orașul Filiași, Județul Dolj";

43. "Realizare trotuare și parcări laterale strada 24 Ianuarie";
44. "Realizare trotuare pe B-dul Racoteanu de la intersecția cu str. Egalității până la Stația de Carburanți Lukoil";
45. "Realizare Pasarele pietonale pentru traversările pe B-dul Racoteanu";
46. "Modernizare cale acces ISU (ieșire în DN6) Aleea Pompierilor";
47. "Reabilitarea străzilor Colonel Ion Ureche și Dr Victor Papilian (până în centrul Fratostitei)";
48. "Centura ocolitoare a orașului Filiași";
49. "Modernizare, drumuri, străzi și/sau căi acces în orașul Filiași, județul Dolj";
50. "Reabilitare podului de pe râul Jiu (legătură Jiuului cu R.Luncii)";
51. "Reabilitare suprafață rutieră, trotuare și parcări blocuri pe strada Gării, oraș Filiasi, județul Dolj";
52. "Construirea unui complex social cu 50 de locuri pentru bătrânii orașului și dotarea acestuia cu mobilier în orașul Filiași, județul Dolj";
53. "Construirea unui complex turistic și de agrement în orașul Filiași, județul Dolj" :

4.2. Mecanismul de prioritizare

Anexa 1. Chestionare destinate stakeholderilor locali și publicului larg

CHESTIONAR ÎN RÂNDUL POPULAȚIEI CU PRIVIRE LA PRIORITĂȚILE DE DEZVOLTARE ALE ORAȘULUI FILIAȘI PENTRU PERIOADA 2024-2030

Stimați cetățeni,

În luna mai 2024, Primăria Orașului Filiași, la inițiativa Primarului, a demarat pregătirea strategiei integrate de dezvoltare urbană a localității pentru perioada 2024-2030. Scopul documentului este de a pregăti o listă de proiecte de investiții pe care administrația locală le va derula în următorii ani, în primul rând prin atragerea de fonduri europene și de la bugetul de stat.

În condițiile în care strategia are ca obiectiv principal să aducă un plus de calitate vieții fiecărui locuitor al comunei, părerea dumneavoastră cu privire la domeniile către care ar trebui dirijate aceste investiții este esențială. Așadar, vă adresăm rugămintea de a completa acest chestionar simplu, care vă solicită atenția pentru doar câteva minute.

Întrebarea 1: *Care sunt, în opinia dumneavoastră, principalele 3 probleme cu care se confruntă orașul Filiași?*

Problema	Bifați cu X
Lipsa locurilor de muncă și/sau salariile mici	
Starea proastă a străzilor	
Starea proastă a trotuarelor	
Existența unor străzi fără rețele de apă, canalizare și gaze naturale	
Numărul prea mic de spații verzi, de agrement și de locuri de joacă	
Dotarea insuficientă și calitatea asistenței medicale oferită	

Starea proastă a instituțiilor de învățământ și a monumentelor culturale	
Iluminatul public	
Curățarea și colectarea deșeurilor	
Lipsa unor centre unde persoanele vârstnice să fie îngrijite	
Degradarea monumentelor istorice	

Întrebarea 2: Ați putea să indicați trei măsuri / investiții pe care considerați că ar trebui să le realizeze Primăria Orașului Filiași în următorii 5 ani?

Măsura 1
Măsura 2
Măsura 3

**CHESTIONAR ÎN RÂNDUL ACTORILOR RELEVANȚI DE LA NIVEL
LOCAL CU PRIVIRE LA PRIORITĂȚILE DE DEZVOLTARE ALE
ORAȘULUI FILIAȘI PENTRU PERIOADA 2024-2030**

Stimată Doamnă,

Stimate Domn,

În luna martie 2024, Primăria Orașului Filiași, la inițiativa Primarului, a demarat pregătirea strategiei integrate de dezvoltare urbană a localității pentru perioada 2024-2030. Scopul

documentului este de a pregăti o listă de proiecte de investiții pe care administrația locală le va derula în următorii ani, în primul rând prin atragerea de fonduri europene și de la bugetul de stat.

Elaborarea și implementarea strategiei trebuie să fie un efort comun al tuturor actorilor importanți din orașul nostru și să acopere toate domeniile și aspectele relevante pentru calitatea vieții locuitorilor orașului, context în care vă rugăm să ne sprijiniți în acest sens, prin completarea chestionarului de mai jos:

Întrebarea 1: *Care sunt principalele probleme/nevoi/constrângeri (maxim 5) cu care se confruntă instituția/organizația pe care o reprezentați în prezent și care considerați că ar trebui să se regăsească în strategia orașului?*

Probleme/nevoi/constrângeri
1.
2.
3.
4.
5.

Întrebarea 2: *Care ar fi, din perspectiva dumneavoastră, soluțiile pentru rezolvarea problemelor/nevoilor sau depășirea constrângerilor menționate la întrebarea 1 și care ar trebui să se regăsească în strategia orașului?*

Soluții la probleme/nevoi/constrângeri
1.
2.
3.
4.
5.

Întrebarea 3: *Care sunt proiectele/investițiile pe care le are în vedere instituția/organizația dumneavoastră pentru următorii 5 ani și care ați dori să se regăsească în strategia județului? (vă rugăm să completați detaliile cu privire la acestea din tabelul de mai jos)*

Denumire proiect/investiție (eventual o descriere foarte succintă a activităților)	Stadiul actual (idee/SF/DALI/PT/licitație/execuție)	Valoare estimată (lei)	Sursa de finanțare
1.			
2.			
3.			
4.			

5.			
----	--	--	--